

MEDICINA

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

Nr. 1 (56) 1979

MEDICINA

PLGS ŽURNALAS

Nr. 1 (56) Gruodis, 1979

Atsakingasis redaktorius
DANIELIUS DEGĖSYS, M. D.
10612 Lake Shore Blvd.
Cleveland, Ohio 44108
Phone (216) 451-4969

Redakcinė kolegija:

Kazys Ambrozaitis, M. D.
Domas Giedraitis, M. D.
Vacys Šaulys, M. D.
Vytautas Tauras, M. D.

Šio numerio bendradarbiai:

A. Barkauskas, M. D.
A. Butkus, Ph. D.
R. Degėšienė
R. Giedraitis, D. D. S.
F. Kaunas, M. D.
J. Kriauciūnas, M. D.
J. Kuncaitienė
A. Lipskienė, Dr.
A. Pacevičius, M. D.
V. Pavilanis, M. D.
P. Radvila, Vet. Dr.
R. Sidrys, M. D.
M. Arštikaitytė-Uleckienė, M. D.

Administratorė

Birutė Skrinskienė
33441 Lake Shore Blvd.
Eastlake, Ohio 44094
(216) 951-7937

Nenaudotų straipsnių redakcija nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Rankraščiai spausdinami ir taisomi redakcijos nuožiūra kalbos, formos, stiliaus atžvilgiu.

Spausdina

Vilties spaustuvė
Cleveland, Ohio

Viršelis Dr. A. Lipskio — Pragiedruliai.

TURINYS

Mieli kolegos ir kolegės — <i>D. Giedraitis, M. D.</i>	2
Forumas	3
Gripas ir jo virusai — <i>V. Pavilanis, M. D.</i>	4
Uždegimas — artritas, kraujo spaudimas ir kraujagyslių ateroskleroziniai pakenkimai — <i>A. Butkus, Ph. D.</i>	8
Stabo patogenezė — <i>P. Radvila, D. V. M.</i>	12
Dr. P. Radvila	17
Vaikų iridociklitas prie reumatinio artritū — <i>M. Arštikaitytė-Uleckienė, M. D.</i>	19
Medicina okupuotoje Lietuvoje — <i>V. Šaulys, M. D.</i>	20
Ko medicinos mokyklos neišmoko — <i>R. Sidrys, M. D.</i>	22
Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos veikla	25
Dr. A. Pacevičiaus kalba	26
PLGS suvažiavimas	28
"Fraternitas Lituanica-Patria" sueiga — <i>Dr. J. Kriauciūnas</i>	35
LAMA 7-tasis žiemos seminaras — <i>Dr. V. Šaulys</i>	36
Moterų skyrius — <i>R. Degėšienė</i>	38
Medicinos Bibliotekologija — <i>J. Kuncaitienė</i>	39
Kronika	41
Mokslo pakopomis	52
Kelionė į Sovietų Sąjungą — <i>L. Sidrys, M. D.</i>	56
Mūsų mirusieji	58
Mixtura	60

MIELI KOLEGOS IR KOLEGĖS,

Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavimas Toronte, Kanadoje, mums parodė, kad lietuviai gydytojai dirbdami sąjungos ribose yra gyvas, aktyvus ir nemažas lietuviškos veiklos vienetas.

Džiugu, kad suvažiavime gausiai dalyvavo medicinos ir odontologijos mokslus čia baigę jaunosios kartos profesionalai. Jie lietuvių kalboje beveik vieni užpildė mokslinę suvažiavimo programos dalį.

Naujoji valdyba yra užsibrėžusi suburti visus jaunus gydytojus ir juos įjungti į sąjungos narių eiles, kad mes visi drauge darniai dirbtumėme. Palaikydami glaudžius ryšius su jaunesne karta mes išlaikysime ne tik mūsų sąjungos, lietuvių kalbos, bet ir tautos testinumą.

Nežiūrint mūsų paskirų, asmeniniai skirtingų, nuomonių mus visus jungia vienas bendras tikslas, būtent, padėti pavergtai tėvynei atgauti laisvę. Ji laukia mūsų pagalbos!

Laisvojo pasaulio lietuviai gydytojai, visi vieningai dirbdami, sudarytų svarų ir pajėgų mūsų visuomeniniame gyvenime vieneta. Todėl kreipdamasis į visus laisvojo pasaulio lietuvius gydytojus, kviečiu ir raginu jus aktyviai dalyvauti ne vien tik sąjungos bei paskirų draugijų veikloje, bet taip pat jungtis į visuomeninę, ypač lietuviško jaunimo, veiklą. Taip pat norėtusi, kad lietuviai gydytojai kur jie gyvenventų, ar tai Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Kanadoje ar Australijoje, palaikytų glaudžius tarpusavio ryšius. Tokių ryšių palaikymui mes turime savo žurnalą Mediciną. Todėl aš ir prašau visus prisidėti prie jos išlaikymo. Neleiskime jai užblėsti!

Iki pasimatymo sekančiame suvažiavime Chicagoje.

Domas Giedraitis, M. D.
Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Pirmininkas

FORUMAS

Į OKUPOOTOS LIETUVOS GYDYTOJUS

Laisvojo pasaulio lietuviai gydytojai, susirinkę 12-jame dvimetiniame suvažiavime Toronte, Kanadoje, sveikiname okupuotos Lietuvos koleges ir kolegas, besidarbuojančius lietuvių sveikatos išlaikymo ugdymo srityje.

Apžvelgę okupuotos Lietuvos dabartinį medicinos stovį, mes laisvojo pasaulio lietuviai gydytojai, jautriai suprantame jūsų sunkias darbo sąlygas ir užjaučiame dėl okupanto priespaudos, paniekinant gydytojo profesiją ir neleidžiant gydytojo profesijoj laisvai reikštis. Mums yra žinoma, kad jums neduodama pakankamų modernių gydymo priemonių ir vaistų, o jūsų atlyginimas yra žemesnis už bemokslų darbininkų.

Laisvojo pasaulio lietuvių gydytojų vardu kreipėmės į tarptautines žmogaus teisių apsaugos organizacijas ir pareiškėme protestą dėl sveikų lietuvių patriotų prievarta uždarymą į psichiatrines ligonines ir jų prievartinį kankinimą vaistų pagalba.

Mes dėkingi jums už pasiaukojimą, rūpintis lietuvių tautos sveikatingumu ir kartu apeliuojame į jus, kad skatintumėte gausias šeimas ir toliau kovotumėte prieš per didelį alkoholio vartojimą. Mes suprantame, kad gimdyti ir auginti bei auklėti vaikus yra labai sunkus uždavinys, tačiau lietuvių tautai yra gyvybinis, nes išėvija tiesioginiai tautos prieauglio negali didinti. Tik sveikas ir gajus Lietuvos kamienas galės garantuoti lietuvių tautos prieauglį ir jos išlikimą.

Dr. Domas Giedraitis **Dr. Kazys Ambrozaitis**
Pasaulio Lietuvių Gydytojų Nutarimų Komisijos
sąjungos pirmininkas pirmininkas

Mielas Daktare — Redaktoriau,

Nors akys pasigedo Dr. Kauno mūsų suvažiavime, bet atrodo, kad dvasiškai Jis buvo Toronte! Rugsėjo 4 d. (jau visiems išvykus) ateina laiškas, vokas tikrai gražiai dekoruotas nuo Dr. ir ponios Kaunų. Atplešiu... nustembu ir pagalvoju, kaip yra skirtingų asmenų su skirtingomis sielomis.

Jis dėl p. Vandos grįžimo iš ligoninės rugsėjo 3 d., negalėjo atvykti į suvažiavimą, tai jo pirmas nedalyvavimas suvažiavime, atrodo, kad pasvei-

kinimo ir palinkėjimo užtektų. O ne... įdėti dar čekiai po \$50.00 — vienas PLG Sąjungai, o kitas Fraternitas Lithuanica.

Pagalvoju, kad tikrai įvykis vertas paminėti atskirai Medicinoje. Dėlto siunčiu Jums to laiško kopiją, bet čekių negaliu persiųsti, vienas bus pervestas į PLGS kasą, o kitą tuojau išsiunčiu Dr. Taurui.

Protokolą atrodo gausite laiku, dirbame atkakliai ir laukiame Dr. A. Pacevičiaus kasečių, jeigu jo aparatas ką nors dar papildomesnio yra įrašęs.

Su pagarba,

A. Barkauskas, M. D.

Laisvojo Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos
XII-tojo Suvažiavimo
Prezidiumui.

Mielas Kolega Pirmininke:

Pirmą kartą tenka praleisti Sąjungos suvažiavimą. Ir ne dėlto, kad balsavau už gegužės pabaigą, ne rugsėjo pradžią. Taip pat ne dėlto, kad pasigedau kurio valdybos nario jūsų rengiamame žiemos Seminare.

Vanda tik pirmadienį, rugsėjo 3-čią, grįžta iš ligoninės. Ir taip jau mano žmona nekokia suvažiavimų-susirinkimų-pasilinksminimų šlovintoja, tad gal ir pasirinko operaciją vietoj Toronto...

Juokai juokais, o dabar rimtai linkiu jums visiems gero vėjo medicinos ir laisvos lietuviybės vandenyse.

Bausmę už nekolegišką nedalyvavimą atlieku pridėdamas \$50.00 savo PLG S-gai, ir \$50.00 savo Korp! Fraternitas Lithuanica-Patria.

Jūsų

Dr. Ferd. Vyt. Kaunas

Mielas Redaktorius,

Ačiū už Jūsų paraginantį laišką. Taip pat ačiū už žinias ir nuotraukas praeitam numeryje. Įvertinu Jūsų sunkų ir atsakingą redaktoriaus darbą tai noriu nors kiek galiu Jums pagelbėti su žiniomis iš mūsų krašto. Mes čia gerai gyvuojame. Tikrai nenorim, kad Jūs apie mus užmirštumėt.

Siunčiu Jums Kalifornijos Lietuvių Gydytojų Draugijos sąrašą. Tik gal kai kurie nėra sumokėję nario mokesčio. Pagal reikalą bandysiu Jus informuoti apie mūsų veikimą ir socialinius įvykius. Kartu siunčiu Kalifornijos kroniką.

Su pagarba

Rolandas Giedraitis, D. D. S.

GRIPAS IR JO VIRUSAI

VYTAUTAS PAVILANIS, M. D.

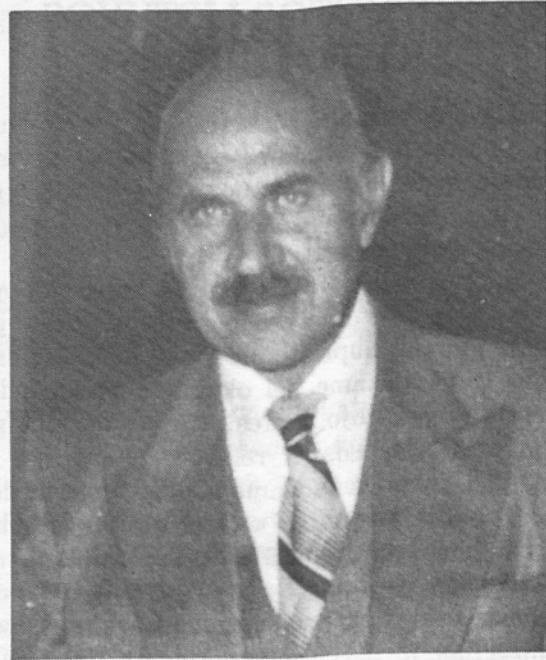
Kiekvieną rudenį jau rugsėjo mėnesį pradėdama kalbėti apie gripo epidemijos galimą atėjimą. Tiek Kanadoje Sveikatos Ministerija, tiek Jungtinėse Amerikos Valstybėse Surgeon General primena, kam yra didžiausia rizika susirgti gripu, ar gauti komplikacijas ir pataria pradėti skiepytis. Gruodžio mėnesį žurnalistai skambina gydytojams ir higienistams klausdami ar jau prasidėjo gripo epidemija. Gruodžio mėnesį pastebima didelis kvėpavimo takų uždegimo skaičiaus padidėjimas. Kai kurios mokyklų klasės uždaromos dėl vaikų absentijizmo ir paskelbiama, kad gripo epidemija jau čia pat. Vasario mėnesį gripas sumažėja ir vėl dauguma publikos užmiršta apie gripą iki sekančių metų.

Jau vasario mėnesį gripo specialistai susirenka išnagrinėti situaciją ir bando atspėti koks gripo variantas užpuls sekančiais metais. Kartais jiems pavyksta atspėti ateitį, bet kartais jie suklysta taip, kaip atsitiko 1976 metais. Jų nutarimai turi didelės praktiškos reikšmės. Skiepy gamintojai remiasi tom rekomendacijom sekančių metų skiepijimams paruošti. Skiepy gamintojai turi labai mažai laiko, kuriuo metu jie turi paruošti naują kamieną ir pradėti skiepy gamybą. Visa gamyba ir kartais klinikiniai bandymai turi būti baigti jau gegužės mėnesį, kad gamintojai galėtų išdalinti skiepus rugsėjo mėnesį ir viešosios higienos gydytojai atliktų skiepijimus spalio mėnesį.

Šiandien aš noriu su jumis išnagrinėti kai kurias gripo viruso savybes, kurių pasėkoje įvyksta pasikeitimai epideminių kamienų.

Gripo virusas yra vienas iš daugiausiai tyrinėtų ir apie jį žinoma begalės detalių. Pirmą to tipo virusą išskyrė Shope 1931 metais iš kiaulės sergančios kiaulių influenza. Pirmą žmogaus gripo virusą išskyrė 1933 metais Laidlow, Smith ir Andrews. Vėliau buvo įrodyta, kad gripo virusas yra rutulio formos ir savo paviršiuje turi du baltymus: H(hemaglutinimą) ir N(neuraminidazę). Žemiau yra lipidų sluoksnis, M baltymų sluoksnis ir viduje ribonukleoproteinas, kuris lengvai susiskaldo į aštuonis ar devynis fragmentus.

1940 metais Thomas Francis įrodė, kad yra kitas antigeniškai skirtingas virusas, kuris sukelia panašią ligą ir jis tą virusą pavadino influenza

V. Pavilanis, M. D., F. R. S. C., vicedirektorius mokslo ir tyrimų reikalams Institut Armand Frappier, Université du Québec.

B, palikdamas raidę A 1933 metais išskirtam virusui.

1947 metais, Jonas Salk pastebėjo, kad A virusas gali pasikeisti ir, kad skiepai prieš ankstyvesnį variantą neapsaugo nuo infekcijos naujų variantų. Epidemijologai pastebėjo, kad mažesnės gripo A epidemijos pasitaiko kas 2-3 metus ir gripo B epidemijos kas 3-4 metus. O kas vienuolika metų yra didelės epidemijos arba pandemijos sukeltos gripo A. Taip pat buvo įrodyta, kad gripo A virusas keičiasi kas 23 metus ir tas mažas pakitimas, antigeniškas slidimas vadinamas "drift", o kas vienuolika metų pastebimas didelis antigeniškumo pasikeitimas vadinamas "shift".

1889	—	H2N?
1900	—	H3N?
1918	—	HSWN1
1929	—	HON1
1946	—	H1N1
1957	—	H2N2
1968	—	H3N2

Kai naujas variantas (shift) atsiranda ir žmonės neturi antikūnių prieš tą virusą, pastebimas didelis susirgimų skaičius, liga apkeliauja visą pasaulį, gaunama pandemija. Bet sekančiais metais susirgimų skaičius yra mažesnis ir pastebimas viruso antigeniškumo slidimas (shift). Fases de St. Groth sukūrė hipotezę, pagal kurią galima atpažinti junjorus ir senjorus kamienus. Serumai prieš naują variantą (senjorą) lengvai neutralizuoja seną (junjorą) variantą, bet serumai prieš junjorą variantą blogai neutralizuoja senjorą. Šis pakitimas įvyksta dėl vieno taško mutacijos, kurios gamtoje pastebimos 1:10⁶ dažnumu. Ir ši vieno taško mutacija gali duoti mažą H pasikeitimą.

Didesnis antigeniskas pasikeitimas (drift) priklauso nuo labiau radikalaus pasikeitimo ribonuklejininės rūgšties molekulėje.

Didesnis paviršiaus baltymų pasikeitimas, kaip pavyzdžiui iš H1N1 į H2N2 negali įvykti vien mutacijos dėka. Dabar galvojama, kad šie pasikeitimai įvyksta kai susikryžiuoja žmogaus ir gyvulio gripo kamienai.

Be žmogaus gripu serga arkliai, kiaulės ir paukščiai. Virusai, kurie sukelia tas ligas yra šiek tiek skirtingi. Žmogaus gripo virusai savo paviršiuje turi vieną hemaglutinimą, kuris gali būti H1, H2 ar H3, ir vieną neuraminidazę N1 ar N2. Kiaulių virusai turi skirtingą hemaglutinimą Hsw, arklių — Heq1 ar Heq2 ir neuraminidazę neq1 ar Neq2. Pas paukščius rasta net 9 skirtingi hemaglutininai Hav1, Hav2... Hav9 ir šeši tipai neuraminidazės Nav1, Nav2... Nav6. Taip pat yra gerai įrodyta, kad žmonės gali užsikrėsti gyvulių gripu ir kliniškai jų gripas nesiskiria nuo normalaus gripo. Kai Pragoj 1956 metais buvo arklių gripo epidemija, žmonės, kurie dirbo su arkliais užsikrėsdavo gripu. Jungtinėse Amerikos Valstybėse kiaulių augintojai dažnai suseraga kiaulių gripu. Normaliai tai yra sporadiniai susirgimai ir tie žmonės ligoniai neužkrečia kitų žmonių. Išimtį sudaro 1917-18 metų pandemija kurios sukėlėjas buvo kiaulių virusas (HswN1) lengvai pereinas iš vieno žmogaus į kitą.

Sukryžiuoti du virusus labai lengva. Jei apkreči kiaulę dviem virusais — A/H3N2 ir A/HswN1, iš susirgusios kiaulės plaučių galima išskirti visus virusus, kurie turės sekančias kombinacijas: A/H3N2, A/HswN1, A/H3N1, A/HswN2, A/H3N1. Tuo būdu gamtoje gali būti labai lengva pagaminti bet kokį variantą. Tas variantas turi turėti tokią savybę, kad galėtų lengvai užkrėsti

žmogų ir būtų lengvai pernešamas iš žmogaus žmogui. Tą savybę turi gauti iš seno žmogaus viruso. Tuo būdu bus pagamintas naujas pandemijos variantas.

Pastaruoju laiku pradėta ieškoti gripo rezervuaro. Kiaulių ir arklių virusai labai pastovūs, todėl dėmesys buvo nukreiptas į paukščių virusus. 1977 metais Dr. Boudreaul ieškojo kokius gripo virusus galima rasti. Kanadoje pas laukinius paukščius. Iš 233-jų laukinių žąsų ir ančių buvo rasta 146 gripo virusai su įvairiom hemaglutinino ir neuramidazės kombinacijom. Įdomus radingys tai, kad 80% rastų virusų priklausė kiaulių gripo tipui — HswN1. Šis bandymas parodė, kad didžiausias gripo rezervuaras yra migruojantys paukščiai ir iš jų gali kilti nauji pandemijos variantai.

Gripo virusai rasti pas laukinius paukščius (1977)

Antys	94*	Hsw1	N1
	1	H3 + Hav7	N2
	2	Hav4	Nav1
	1	Hav5	N2
	2	H?	N2
	5	Hav6	N2
	1	Hav6	Neq2
	1	Hav7	N1
	2	Hav7	N2
	10	Hav7	Nav1
	3	Hav7	N?
	2	Hav7	Neq1
Kiti paukščiai	18	Hsw1	N1
	1	Hsw1	N?
	2	Hav4	Nav1
	1	Hav7	Neq1

* Skaičius išskirtų virusų.

Gripo liga ir skiepai

Kai tik pradėdama kalbėti apie gripą tuoj pastatomas klausimas ar reikia skiepytis nuo gripo ir, ar skiepai veikia? Prisimenama 1918-19 metų pandemija, kurios metu mirė 21 milijonas žmonių. Bet epidemijos, kurios buvo paskutiniai metais nebuvo žudančios, mes įpratome gyventi su jomis ir per daug nesijaudiname, jei kas suseraga gripu.

Kaip atskirti kada sergama gripu ir kada ne. Gruodžio ir sausio mėnesiais dauguma kvėpavimo takų susirgimų yra sukelti gripo viruso, bet kitais metų laikais įvairūs kiti virusai gali sukelti

	Rhinitis	Pharyngitis	Tracheobronchitis	Pneumonia
Rhinovirus (89 types)	++++	++	+	+
Influenza virus A	+	++	+++	++
Influenza virus B	+	++	++	+
Coronavirus	+	+	+	+
Adenovirus 4, 7	+(++++)	+	+	+(++++)
Adenovirus 1, 2, 3, 5	+	+	+	+
Herper simplex virus	—	++	—	—
Epstein-Barr virus	—	+	—	+
RSV	+	+	+	—
Parainfluenza 1, 2, 3	+	++	+	—
Coxsackievirus A	+	+	+	+
Coxsackievirus B	+	+	+	+
Echovirus	+	+	+	+
Poliovirus	+	+	+	—

Suaugusių simptomai įvairių virusinių ligų metu.

	Rhinitis	Pharyngitis	Tracheobronchitis	Laryngo Tracheobronchitis	Pneumonia
RSV	+++	++	+++	++	++++
Parainfluenza 3	+++	++	+++	++	+++
Parainfluenza 2	+++	++	—	+	+
Parainfluenza 1	+++	++	++	++++	++
Influenza A	+	++	++	++	++
Adenovirus 1, 2, 3, 5	++	++	+	+	+
Influenza B	+	++	++	+	+
Rhinovirus (89)	++	++	+	+	+
Coronavirus	+	+	+	+	—
Coxsackievirus A	+	+	+	+	+
Coxsackievirus B	+	+	+	+	+
Echovirus	+	+	+	+	+
Poliovirus	+	+	—	—	—

Vaikų simptomai įvairių virusinių ligų metu.

panašias ligas. Pridėtose lentelėse nurodyta kokie virusai sukelia kvėpavimo takų uždegimus pas vaikus ir suaugusius. Adenovirus, parainfluenzos, coxakie virusas ar net poliomielitas gali sukelti panašius simptomus. Be laboratorijos pagalbos sunku atpažinti gripo infekciją ne epidemijos metu.

Yra gan sunku nustatyti kiek žmonių suseraga gripu kiekvienais metais. Atrodo, kad nedaugiau kaip 5 ar 10%. Vaikai dažniau serga gripu negu suaugusieji, bet pas juos liga yra lengvesnė. Dažnai yra minimą, kad industrija praranda daug darbo dienų dėl gripo. McDonald apskaičiavo, kad Kanados valdžios tarnautojai praranda tik ¼ dienos per metus per vieną tarnautoją. Tai rodo, kad gripas nėra didžiausia absentijizmo priežastis.

Ligonys hospitalizuoti dėl gripo Sergantieji ligoninėje gripo liga

Amžius	1972		1973	
	n	x/100,000	n	x/100,000
0- 1	1192	344	1056	306
1- 4	2426	169	1949	137
5-14	2351	52	2052	46
15-19	936	43	809	36
20-24	896	46	783	40
25-34	1263	42	1060	33
35-44	1204	48	963	38
45-64	3450	84	2745	66
65-74	1958	177	1622	143
75 +	2013	296	1958	282
	17689	81	14997	68

Gripo mirtingumas Kanadoje

Amžius	1970		1971		1972		1973		1974	
	n	x/100,000	n	x/10,000	n	x/10,000	n	x/10,000	n	x/10,000
0- 1	16	4.3	10	2.8	16	4.6	4	1.2	11	3.2
1- 4	6	0.4	7	0.5	6	0.4	5	0.4	4	20.3
5-14	8	0.2	9	0.3	2	0.04	7	0.2	1	0.02
15-19	4	0.2	—	—	2	0.09	3	0.1	1	0.04
20-24	5	0.3	5	0.3	8	0.4	2	0.1	3	0.1
25-34	17	0.6	8	0.3	3	0.1	6	0.2	2	0.1
35-44	16	0.6	5	0.2	75	1.8	10	0.4	4	0.2
45-64	121	3.1	29	0.7	12	0.5	54	1.3	38	0.9
65-74	168	16.3	75	7.0	128	11.5	82	7.2	69	5.9
75 +	415	64.5	340	51.0	419	61.5	393	56.7	308	43.5
	776	3.6	488	2.3	671	3.1	566	2.6	441	2.0

Lengva nustatyti kiek žmonių dėl gripo paguldoma į ligonines. Trečioje tabelėje duotos kelios Kanados statistikos. Kanadoje dėl gripo paguldoma į ligonines tarp 15.000 ir 18.000 žmonių kasmet, kas sudaro apie 3.9 iš 100.000 gyventojų. Šie skaičiai rodo tik sunkiai gripu sergančius. Iš tų skaičių aišku, kad gripu sunkiai serga maži vaikai ir žmonės sulaukę 65 metų ar daugiau.

Sekanti tabelė (4) rodo mirtingumą nuo gripo. Iš žmonių, sulaukusių 75 metus amžiaus, 43-64 žmonės iš 100.000 miršta per metus nuo gripo. Taigi, reikia sutikti, kad gripas užmuša ir Kanadoje nuo gripo kasmet miršta tarp 400 ir 1000 žmonių. Didžiausias mirtingumas pastebimas pas žmones sergančius kardiovaskuliarinėmis ar kitomis chroniškėmis ligomis.

Kad galėtumėm sumažinti gripo susirgimų skaičių, išvengti dešimčių tūkstančių hospitalizacijų ir tūkstančių mirimų, vartojami skiepai.

Gripo skiepai žmogų apsaugo 80% nuo susirgimo. Todėl skiepyti prieš gripą žmonės suserga rečiau, o jeigu suserga, tai serga lengviau. Skiepai nėra tobuli. Užmušto gripo viruso skiepai sukelia paraudimą ir skausmą paskiepijamoje vietoje 15% paskiepijusių ir 1 ar 2% paskiepijusių asmenų karščiuoja. Temperatūra pakyla 6 valandas po paskiepijimo ir gali laikytis 1 ar 2 dienas. 1975 metais, kai buvo skiepijama prieš kiaulės influenza A (New Jersey) HswN1 skiepais, buvo pastebėta didesnis skaičius Guillain-Barre sindromo pas skiepijimus negu pas neskiepijimus. Šis Guillain-Barre sindromas nebuvo pastebėtas nei anksčiau, nei 1976-79 metais. Reikia galvoti, kad tik kiaulės gripo viruso vakcina pagreitino Guillain-Barre išsivystymą, ko nedaro kitų gripo kamienų skiepai.

Daktaras V. Pavilanis yra baigęs Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos fakultetą 1942 metais. Nuo 1942 iki 1944 metų dirbo patalogijoje, kaip asistentas Kauno universiteto patalogijos katedroje. Nuo 1945 iki 1948 dirbo Pasteuro Institute, Paryžiuje virusų skyriuje asistentu. 1948 metais persikėlė į Kanadą, į Montrealio universitetą ir buvo Mikrobiologijos ir Higienos Instituto virusų skyriaus vedėjas. Jis yra paskelbęs visą eilę originalių straipsnių iš virologijos: encefalito, gripo, poliomieliito bei kitų ligų. Jo darbai buvo atspausdinti Pasteuro Instituto bei Kanados medicinos žurnaluose. Yra daręs daug mokslinių pranešimų įvairiuose mikrobiologų suvažiavimuose bei susirinkimuose. Šiuo metu dr. V. Pavilanis yra vicedirektorius mokslo ir tyrimų reikalams Institut Armand Frappier, Universite du Quebec.

Red.

Medicinos redaktorius džiaugiasi suradęs naują bendradarbę dr. A. Ruibienę. (Nuotrauka K. A.).

PROSTAGLANDINŲ VAIDMUO MEDICINOJE:

UŽDEGIMAS-ARTRITAS, KRAUJO SPAUDIMAS IR KRAUJAGYSLIŲ ATEROSKLEROZINIAI PAKENKIMAI

ANTANAS BUTKUS, Ph. D.

RESEARCH DIVISION, CLEVELAND CLINIC FOUNDATION, CLEVELAND, OHIO

Prostaglandinai yra lokalinio pobūdžio hormonai, kurie randasi veik visų rūšių audiniuose ir vaidina labai svarbų vaidmenį žmogaus ir gyvulio ląstelių metabolizme, arba cheminių medžiagų apykaitoj ir ląstelių fiziologijoje.

Švedų mokslininkai prostaglandinus surado 1930, taigi prieš 50 metų. Tačiau jų reikšmė fiziologijai pradėta suprasti tik prieš 15 metų, o jų vaidmuo medicinai dar ir dabar nėra galutinai išryškėjęs, nes tyrimai nėra baigti, tačiau jau dabar kai apie prostaglandinus rašoma — kalbama apie naujos epochos užgimimą terapeutinėje medicinoje. Prostaglandinai potencialiai galėtų

išgydyti daugybę ligų, nes prostaglandinų farmakologinė veikla yra labai įvairi. Dalinai ji priklauso nuo to, kuriame organe jie yra ir dalinai nuo to — kokia jų koncentracija. Iš viso prostaglandinų veikla labai galinga, tad jų koncentracija labai maža. Vos vienos milijoninės dalies gramo, ar net mažiau užtenka, kad vieni iš jų:

1. Žemintų, kiti pakeltų kraujo spaudimą.
2. Praplėstų, arba sutrauktų plaučių bronchus.
3. Sustabdytų, ar pagreitintų kraujyje esančių plokštelių-trombocitų susibūrimą.
4. Stimuliuotų, ar ateistų gimdos raumenis.
5. Sumažintų nosies kanalų sutinimą.
6. Sumažintų, ar padidintų audinių uždegimą.
7. Skatintų steroidinių hormonų gamybą.
8. Padidintų kitų hormonų sukeltą skausmą.
9. Padidintų, ar sumažintų nervinių impulsų išleidimą.
10. Skatintų, sukeltų ar net pradėtų gimdymo procesą.

Kas gi yra tie prostaglandinai ir kodėl jų fiziologinė veikla pasireiškia tokiu šakotu daugialytiškumu?

Šios cheminės medžiagos buvo pavadintos prostaglandiniais dėl to, kad jos buvo surastos prostatų liaukose. Šiandien prostaglandinai užtikinami veik visų rūšių ląstelėse. Visi prostaglandinai yra pagaminami iš riebalinių rūgščių. Iki šiol buvo manyta, kad iš arachidoninės rūgšties (20:4) pagaminami visi fiziologinę reikšmę turį prostaglandinai. Van Dorp (1) pirmasis laboratorijoje pavertė arachidoninę rūgštį į prostaglandiną E_2 ir tuo įrodė, kad būtinosios riebalinės rūgštys turi didelę biologinę reikšmę. Tačiau šių metų Tarptautinėj prostaglandinų konferencijoje Washingtone buvo įrodyta, kad ir iš eikosopen-taenoninės rūgšties (20:5) pagaminami prostaglandinai turį didelės fiziologinės reikšmės (2).

Bendrai imant visų prostaglandinų veikla yra labai trumpalaikė — nuo pusės minutės iki 5 ar 6 minučių. Nes jie visi, išskyrus vieną — prosta-

Antanas Butkus, Ph. D.

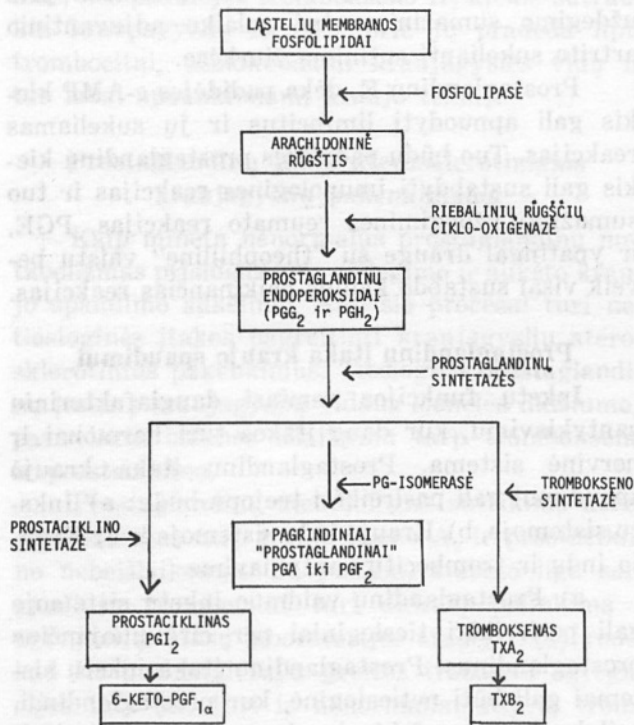
cikliną — yra sunaikinami plaučiuose per pirmą cirkuliacijos ratą.

Kad geriau pažinti prostaglandinų veiklos savybes reikia bent trumpai susipažinti su jų gamyba. Ta gamyba yra pavaizduota pridėtoje schemoje (No. 1). Riebalinės rūgštys ląstelėse yra sujungtos (esterifikuotos) su trigliceridais, cholesteroliu ar fosfolipidais. Ląstelės membranos fosfolipidai labai turtingi arachidonine rūgštimi. Ją pagal reikalą atpalaiduoja fosfolipazės enzimai, kurių veiklą paskatina daugelis faktorių (kolagenas, trombinas, nervų impulsai — epineprinas ir kt.). Laisvoji riebalinė rūgštis kito enzimo pagalba (riebalinių rūgščių — ciklo-oksigenazės) paverčiama į prostaglandinų pirmtakus, vadinamus endoperoksidaus. Iš tų endoperoksido pagal reikalą ir audinio rūšį gaminami dvejopi ir vieni kitiems priešiški savybių turintieji prostaglan-

dinai. Vieni iš jų skatina, kiti stabdo, vieni žemina, kiti pakelia kraujo spaudimą, nes vieni iš jų atleidžia kraujagyslių sienelės, kiti jas sutraukia, vieni praleidžia chemines medžiagas, kiti jas sulaiko, vieni suburia trombocitus, kiti juos atpalaiduoja, vieni didina, kiti mažina audinių uždegimą ir t.t.

Tose dviejose pagrindinėse prostaglandinų rūšyse vieni iš jų žymiai stipresni už kitus. Vienų veikla sunaikinama kitų prostaglandinų, paverčiant juos į mažos fiziologinės reikšmės turinčius prostaglandinus net be skaldančių enzymų pagalbos, kitų veiklai sustabdyti reikia enzymų. Ta dviguba prostaglandinų pašalinimo sistema, būtent enziminis sunaikinimas ir vienų prostaglandinų spontaniškas pasivertimas kitais, turi labai daug reikšmės jų dalyvavime ląstelių fiziologijoje, nes tas sudaro dvigubai didesnę lankstumą tų lokaliųjų hormonų veikloje.

Seniau buvo manoma, kad yra "6 pagrindiniai prostaglandinai" sužymėti nuo A iki F raidėmis. Vieni jų turi atpalaiduojančias, medžiagų praleidžiamumą skatinančias savybes, o kiti, priešingai — kraujagysles sutraukia ir medžiagų praleidžiamumą mažina. Neseniai sužinota, kad šie, taip vadinami pagrindiniai prostaglandinai tėra tik antraeilės fiziologinės reikšmės. Už juos žymiai stipresnės galios turi kiti du: tromboksenas ir prostaciklinas. Abu jie pagaminami iš minėtų prostaglandinų endoperoksido. Prostacikliną pagamina kraujagyslės sienelių enzimas. Jis yra labai stiprus kraujagyslių sienelių atpalaiduotojas. Jis atstumia trombocitų (plokštelių) prie kraujagyslių sienelių prilipimą, bei padidina medžiagų praleidžiamumą. Kitą prostaglandiną, tromboksena, taip pat pagamina iš endoperoksido, bet jo gamybos enzimas randasi trombocituose. Jis veikia priešingai prostaciklinui — sutraukia kraujagyslių sienelės, mažina medžiagų praleidžiamumą ir skatina trombocitų susibūrimą. Abiejų, trombokseno ir prostaciklino veikla yra daugelį kartų stipresnė negu virš minėtų E ir F prostaglandinų.

SCHEMA No. 1: Prostaglandinų gamyba.

a) Fosfolipazės enzimas paliuosuoja iš ląstelėje esančių fosfolipidų arachidoninę rūgštį, b) Laisvoji arachidoninė rūgštis ciklo-oksigenazės pagalba paverčiama į prostaglandinų pirmtakus — prostaglandinų endoperoksidas (PGG₂ ar PGH₂), c) PG-endoperoksidaus gali būti paversti į trijų rūšių prostaglandinus: taip vadinamus "pagrindinius prostaglandinus", prostacikliną, ar tromboksena. Tas priklauso nuo enzymų ir organo rūšies.

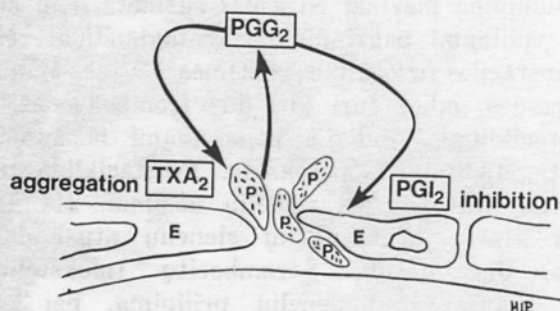
1979 m. B. I. Samuelsson ir jo kolegos Karolinskos Institute Švedijoje (3) surado, kad iš arachidoninės rūgšties tiesiogiai (ne per prostaglandinų endoperoksidas) pagaminami prostaglandinams giminingi leukotrienai, kurių vienas — LTC₃ turi didelę fiziologinę reikšmę. Leukotrienai buvo surasti leukocituose, juos taip pat pagamina trombocitai. Iki šiol labai mažai težinoma apie jų

veiklą. Tačiau jau dabar aišku, kad jie gali sukelti bronchinės astmos ataką.

Prostaglandinų, kurie pagaminami iš endoperoksidų, veikla yra daugiau žinoma. Jie turi reikšmės į keletą pataloginių situacijų. Čia trumpai paliesime prostaglandinų įtaką uždegimui, kraujo spaudimui ir aterosklerotiniams kraujagyslių pakenkimams.

Prostaglandinų įtaka uždegimo ir artrito ligose

Sisteminio uždegimo pagrindinės žymės yra: paraudonavimas, sutinimas, karštis, skausmo pajautimas ir tolimesnių funkcijų praradimas. Uždegimo vietoje ląstelės membrana sužeidžiama ir iš jos išleidžiamas arachidoninė rūgštis, o iš pastarosios pagaminami prostaglandinai. Alerginio uždegimo atveju drauge su kitais uždegimo sukėlėjais pagaminami ir išleidžiami prostaglandinai E_2 ir F_2 . Kadangi PGE_2 yra bronkų išplėtėjas, o PGF jas sutraukia, atseit vienas veikia prieš kitą, tai dar nėra nustatyta kokią rolę tie prostaglandinai

SCHEMA NO. 2: Trombocitų (P) ir kraujagyslių endotelio ląstelių (E) sąveikavimas prostaglandinų gamyboje. Kolageno, trombino, ar kitų agregaciją sukeliančių veiksnių paskatinti trombocitai pagamina prostaglandinų endoperoksidus (PGG_2). Pastarieji trombocituose paverčiami į tromboksano (TXA_2), kuris skatina trombocitų susibūrimą bei jų agregaciją. Tai įvyksta tuomet, kai endotelio paviršius yra sužalotas ir trombocitai pro jo plyšius patenka į tarpląstelinę erdvę, turtingą kolagenu. Tačiau kai tie patys endoperoksidai (PGG_2 ar PGH_2) pakliūva į endotelio ląsteles, tada pastarųjų enzimai endoperoksidus paverčia į prostacikliną, kuris sustabdo tolimesnę trombocitų agregaciją ir atleidžia kraujagyslių sienelės.

vaidina anafilaktinėje plaučių reakcijoje. PGE yra stiprus kraujagyslių sienelių išplėtėjas. PGE drauge su histaminu ar bradikininu suleistas į žmogaus ranką sukelia trigubai daugiau skausmo, negu dideli tų chemikalų kiekiai be PGE_2 . Ne tik skausmo intensyvumas didėja, bet ir jis tęsiasi žymiai ilgiau, kai jis iššaukiamas sinergistiniai PGE_2 su histaminu, arba su bradikininu. PGE_2 labai sujaudina skausmo pojūčio receptorių, Prostaglandinai veikia į uždegimo sukėlėjus per pagamintą c-AMP. Pastarasis, dar neišaiškintu būdu sulaiko kitų uždegimą sukeliančių medžiagų (histamino) išleidimą.

Prostaglandinai ir artritas

Prostaglandinas E_2 skatina c-AMP gamybą ir padidina tarpląstelinę jo koncentraciją ir tuo būdu sulaiko kolageno gamybą ir tuo prisideda prie uždegimo sumažinimo bei sulaiko adjuvantinio artrito sukeltą sutinimą žiurkėse.

Prostaglandinų E_2 dėka padidėjęs c-AMP kiekis gali apnuodyti limfocitus ir jų sukiamas reakcijas. Tuo būdu padidėjęs prostaglandinų kiekis gali sustabdyti imunologines reakcijas ir tuo sumažinti uždegimines reumato reakcijas. PGE , ir ypač drauge su "theophilline" vaistu beveik visai sustabdo kaulus naikinančias reakcijas.

Prostaglandinų įtaka kraujo spaudimui

Inkstų funkcijos remiasi daugiafaktoriniu santykiavimu, kur daug įtakos turi hormonai ir nervinė sistema. Prostaglandinų įtaka kraujo spaudimui gali pasireikšti trejopu būdu: a) Inkstų sistemoje, b) Kraujo indų sistemoje ir c) Kraujo indų ir trombocitų santykiavime.

a) Prostaglandinų vaidmuo inkstų sistemoje gali pasireikšti tiesioginiai per cirkuliuojančius prostaglandinus. Prostaglandinų įtaka inkstų sistemai gali būti netiesioginė, kur prostaglandinai, veikdami į kitus faktorius juos aktyvuoja ir įtaigoja paveikti inkstų sistemą. Pagaliau prostaglandinų aktyvumas gali pasikeisti. Jau minėta, kad prostaglandinų veikla gali būti pakeista ar pašalinta dvigubu būdu: enziminiu ir ne-enziminiu.

Prostaglandinai inkstų sistemoje kontroliuoja kraujo tėkmę, reguliuoja druskos filtraciją ir atpalaiduoja renino enzimą.

b) Prostaglandinų įtaka kraujo spaudimui per kraujo indų sistemą pasireiškia hemostazės palaikyme, arba balanso išlaikyme tarp kraujagysles sutraukiančio tromboksano A_2 ir jas atpa-

laiduojančio prostaciklino. Tas balansas yra būtinas, nes tromboksenas A_2 ir prostacyklinas veikia vienas kitam diametrialiai priešiškom savybėm. Prostacyklinas atpalaiduoja kraujagyslių sieneles, mažina kraujo spaudimą, atpalaiduoja trombocitų prilipimą prie kraujagyslės vidaus ir sulaiko ar išsklaido jų agregaciją. Tromboksenas A_2 priešingai prostacyklinui, sutraukia kraujagyslių sieneles, didina kraujo spaudimą ir agreguoja trombocitus, kurių didesnis susibūrimas užblokuoja kraujagyslės vidaus erdvę ir tuo sutrukdo kraujo tėkmę.

c) Prostaglandinų įtaka kraujo indų ir trombocitų santykiavime pasireiškia taip pat balanso išlaikyme tarp trombokseno A_2 ir prostaciklino. Normaliam organizme tas balansas yra išlaikomas. Pataloginiam padidėja trombokseno gamyba ir tuo pačiu silpnėja inkstuose druskos filtravimas, nes padidėjęs trombokseno A_2 kiekis sutraukia kraujagyslių sieneles prie jų pradeda lipti trombocitai, užblokuodami kraujagyslės vidų ir tuo labai apsunkindami kraujo tėkmę.

Prostaglandinų įtaka aterosklerotiniams kraujagyslių pakenkimams

Kaip minėta nenormalus prostaglandinų metabolizmas prisideda prie uždegimo ir aukšto kraujo spaudimo sukėlimo. Abu šie procesai turi netiesioginės įtakos pagreitinti kraujagyslių aterosklerotinius pakenkimus. Tiesioginė prostaglandinų įtaka į kraujagyslių vidaus sieneles didžiumoj pasireiškia balanso išlaikymu tarp trombokseno ir prostaciklino.

Prostaglandinų metabolizmo sutrikimo atvejuje balansas tarp trombokseno A_2 ir prostaciklino nebeišlaikomas. Pavyzdžiui, diabeto liga sergančiųjų trombocitai turi didesnę palinkimą į agregaciją. Mūsų laboratorijos studijos (4) rodo, kad šie pacientai šalia greitos trombocitų agregacijos taip pat turi ir nenormaliai stiprią trombokseno gamybos sistemą dėka trombokseno sintetazės enzimo veiklos padidėjimo (padvigybėjimo). Diabetikai, kaip žinoma, turi žymiai didesnę palinkimą į aterosklerozę. Tad jų trombocituose padidėjusi trombokseno A_2 gamyba verčia juos greičiau ir stipriau susiburti ant kraujagyslės vidujinės sienelės tuo ją galimai sužaloti ir, svarbiausia, iš agregavusių trombocitų iškrauti chemines medžiagas, kurios skatina ląstelių nenormaliai didelį dauginimąsi (proliferaciją), tuo prisidedant prie aterosklerotinių kraujagyslių pakenkimų išsivystymo.

Prostacykliną pagamina kraujagyslių endotelijaus sienelėje esantis prostacyklino sintetazės enzimas iš prostaglandinų endoperoksidų. (Schema No. 2).

Tas prostacyklinas neleidžia trombocitams susiburti bei prilipti prie kraujagyslės sienelės paviršiaus. Kuomet kraujagysles endotelijaus sluoksnis (susidedas iš vienos ląstelės sluoksnio) sužalojamas, kuris gali įvykti dėl mechaninių, cheminių ar imunologinių pažeidimų, tuomet prostaglandinų endoperoksida, trombocituose esančio trombokseno sintetazės enzimo pagalba pavergiami į tromboksena A_2 , kuris dar labiau suburia trombocitus ir iš jų išsikrauna medžiagas, skatinančias ląstelių nenormaliai greitą dauginimąsi. Pergreitas ląstelių dauginimasis pradeda, ar bent skatina aterosklerotinį procesą.

Tromboksenas A_2 , kuris pagaminamas iš eicosapentanoinės rūgšties, turi priešingas savybes negu tromboksenas A_1 (4). Tromboksenas A_2 neagreguoja trombocitų, tad neprisideda prie aterosklerotinių pakenkimų išsivystymo. Eicosapentanoinės rūgšties randam labai daug žuvyse. Eskimai žuvies produktų daug sunaudoja. Pastebėta, kad jų kraujo trombocitų agregacija labai lėta. Be to, eskimai palyginamai laisvi nuo aterosklerotinių pakenkimų, nors jie suvartoja daug riebalų ir yra bendrai paėmus per didelio svorio žmonės pagal jų ūgį. Manoma, kad iš eicosapentanoinės rūgšties (20:5) pagaminti skirtingi prostaglandinai juos nuo šios ligos apsaugo.

Prostacyklinas — idealus vaistas

Prostacyklinas būtų idealus vaistas širdies ir kraujagyslių aterosklerotiniuose pakenkimuose bei aukšto kraujo spaudimo ligose, nes jis:

1. Sulaiko trombocitų susibūrimą.
2. Praplečia kraujagysles, mažindamas jų pasipriešinimą, tuo:
 - a) Pagerina širdies kraujo tėkmę.
 - b) Sumažina širdies kraujo spaudimą.
 - c) Pagerina kraujo pristatymą kūno galūnėms.
 - d) Sumažina širdies darbo krūvį, nepažindinamas širdies darbo greičio.
 - e) Tas padidina deguonies pristatymą, mažindamas jo sunaudojimą dėl širdies darbo palengvėjimo.

Prostacyklinas pašalina ar bent sulaiko nuo virškinimo sutrikimo atsiradusias opas (ulcerius)

Stabo patogenezė

P. RADVILA, D. V. M.

Ne visos gyvulių rūšys ir paukščiai vienodai reaguoja į stabo toksinus. Vieni iš jų jautrūs, kiti beveik į tetanuso nuodus visai nereaguoja. Maždaug prieš aštuonis dešimtmečius Behringas nustatė įvairių naminių gyvulių jautrumą stabo nuodų virulentingumo atžvilgiu. Jis paėmė nuodų kiekį baltos pelės vienam gramui kūno svorio

mirtinai užnuodinti. Jis rado, kad jūrų kiaulytės yra už baltas peles 6 kartus ir arkliai 12 kartų jautresni. Tuo tarpu ožkos ir avys 2 kartu, šuo 50, triušiai 100, katė 600, žąsis 1000, balandžiai 4000 ir vištos 30000 kartų mažiau jautrios už peles.

Šio rašinio autoriui, nustatant dozis letalis minima (dlm) pelėms, jūrų kiaulytėms, triušiams, avims ir arkliams, galėjo Behringo davinius patvirtinti. Kiek žmogus už pelę jautresnis stabo nuodų atžvilgiu nėra nustatyta, bet mažiausiai turėtų prilygti arklio jautrumui, nes susirgimų skaičius po sužeidimų procentualiai yra maždaug lygus. Iš kitų naminių gyvulių dažnai ėriukai serga po kastracijų, uodegų kupiravimo ir avys po į ausis numerių įdėjimo.

ir kitus skrandžio uždegimus bei virškinimo kanalo degeneraciją.

Prostaciklinas teikia greitą pagalbą nuo bronchinių astmatinių atakų.

Kitus prostaglandinus vartoja artrito ir kitų reumatologinių sutrikimų atvejais — sumažinant uždegimą bei kūno sąnarių sutinimą.

Bandymai su prostaciklino terapija jau pradėti Europos klinikose. Pastebėta, kad pacientai jį gerai toleruoja. Periferinė arterijų liga yra sunki klinikinė problema. Arteriosklerosis obliterans pacientai su gangrenos ir žaizdų komplikacijoms buvo gydomi su prostaciklino infuzija (5). 5 nanogramai/kg (penkios šimta milijoninės gramo dalys/kilogramui) buvo suleista į arteriją (femoral) nuo 72 iki 96 valandų. Prostaciklino terapija sulaukė trombocitų susibūrimą, padidino kraujo tėkmę į periferinę kraujo indų sistemą. Klinikiniai rezultatai taip pat buvo labai geri: pranyko skausmas, užgijo žaizdos ir sumažėjo galūnių atrofija ir gili nekrozė.

Tikimasi, kad panašūs bandymai bus greit leidžiami ir JAV-se, čia trumpai suminėtų ir kitų ligų gydyme.

Naturalūs stabo antitoksinai

Roemeris 1909 metais pripuolamai pastebėjo, kad kai kurie aktyviai neimunizuoti galvijai turi stabo antitoksinius. Vėliau kiti autoriai šį paastebėjimą patvirtino. Man ištyrus 120 galvijų ir 190 avių, buvo rasta 48 galvijai ir 3 avys su natūraliu stabo antitoksinu. Kodėl avys daug silpniau į stabo antigeną reaguoja, o gal dėl to, kad jų amžius yra daug trumpesnis. Virškinimo fiziologija pas abi gyvulių rūšis yra ta pati. Pas arklius randama taip pat natūralius stabo antikūnius, bet tokių gyvulių yra labai mažai.

Tenbroeckas ir Baueris rado natūralų antitoksimą pas tuos kiniečius, kurie turėjo savo išmatose tetanuso bacilas. Tuo tarpu Mayeriui niekuomet nepasisekė pas europiečius surasti nei natūralių antitoksinų, nei jų išmatose stabo bacilų. Tačiau arklių ir jūrų kiaulyčių išmatose lengvai surasdavo stabo bakterijas. Kad stabo bacilos gali įvairius gyvulius per virškinimo aparatą sensibilizuoti, rodo šis reiškinys. Visi naminiai gyvuliai 10-12 dienų po pirmos aktyvios injekcijos jau yra atsparūs prieš stabo infekciją. Žmogus po tokios pirmos injekcijos dar ne visuomet būna atsparus. Jau minėjau, kad europiečiai dažniausiai nėra stabo bakterijų nešiotojai virškinimo trakte, todėl jie nėra prieš tetanuso antigeną sensibilizuoti. Šis natūralaus imuniteto atsiradimo fenomenas turi didelę reikšmę į išsivystymą aktyvaus imuniteto ir į jo persistenciją.

1. Van Dorp, D. A., Beerthuis, R. K., Nugteren, D. N. ir Vonkeman, H. *Biochem. Biophys. Acta* 90:204, 1964.
2. Whitaken, M. O. ir Needleman, P. *Proceedings 4th International PG Conference Washington*, 124, 1979.
3. Samuelsson, P. I. *Proceedings 4th International PG Conference Washington*, 124, 1979.
4. Butkus, A., Skrinška, V., ir Schumacher, P. *Proceedings 5th International Symposium on Atherosclerosis*, 486, 1979.
5. Szczeklik, A., Gryblewski, J., ir Gluszko, P. *Proceedings 4th International PG Conference Washington*, 114, 1979.

Retkarčiais žmonės ir arkliai suserga stabu be sužeidimų. Buvo galvojama, kad tokių susirgimų stabo infekcija įvyksta per mažas žaizdes, kurios laike inkubacijos per primam užgija. Šiandien yra pastebėta, kad tetanuso infekcija gali įvykti ir per virškinimo aparatą, panašiai kaip įvairūs gyvuliai suserga edematine (cl. oedematiens) infekcija arba koku nors kitu būdu būna sužalotos žarnyno sienelės. Jei baltoms pelėms per os įduosim stabo kultūrą, pelės paliks sveikos ir po 10-12 dienų bacilos su maisto likučiais būna iš virškinimo aparato pašalintos. Bet jei pelėms pirmiau įduosim virulentingą stafilokokų kultūrą ir po to sušersim stabo bacilas, tuokart pelės susirgs ne tik stafilokokų, bet ir stabo septine forma. Pas tokias kritusias peles buvo rasta kraujuje ir visuose organuose ne tik stafilokokų, bet ir tetanuso bakterijų. Po tokios dvigubos infekcijos gyvuliukai žūsta greičiau negu po vienos stafilokokų (Rolle). Sužalotose žarnų sienelėse bakterijų permeabilitetas yra daug greitesnis, negu normaliuose žarnų audiniuose. Taip pat sužalotuose audiniuose stabo bacilos gali lengvai nuodus gaminti.

Ar stabo susirgimą iššaukia centralinė nervų sistema ar periferiniai motoriniai nervai?

Tetanuso patogenėzės klausimas yra labai painus ir jau daug metų diskutuojamas, bet dar lig šiol nėra prieita prie bendros nuomonės. Laikui bėgant, šiuo klausymu išsivystė dvi teorijos: vieni autoriai teigė, kad stabo susirgimą iššaukia centralinė nervų sistema, o antri nurodo į periferinius motorinius nervus. Bet jei centralinė nervų sistema iššaukia susirgimą, tai kaip toksinai į ten patenka, nes tarp kraujo ir limfų indų ir likvoro randasi užtvara.

Meyeris, Ransomas ir kiti autoriai tvirtino, kad stabo susirgimą iššaukia centralinė nervų sistema. Jų manymu nuodai negali kraujo ir limfų keliu į ten patekti, o jie vyksta periferinių motorinių nervų ašinio cilindro keliu. Kiek vėliau tas pat Meyeris, Aschoffas ir Robertsonas aiškino, kad stabo nuodai negali kraujo kapiliarais į centrą pakliūti, o jie vyksta į ten tik periferinių nervų perineurumo ir endoneurumo limfų keliu. Kiek vėliau Meyeris ir Ransonas prisipažino, kad labai yra sunku nustatyti iš kurios vietos nuodai iššaukia susirgimą.

Kitiems autoriams minėtoji teorija buvo neįtikinanti, kad toksinai vyksta į centrą motorinių

nervų keliu. Todėl Abelis su savo bendradarbiais šį klausimą nuodugnai studijavo ir priėjo išvados, kad kaip visi išvirkšti skysčiai į paodę arba raumenis, taip ir stabo nuodai yra išnešiojami po visą organizmą kraujo ir limfų keliu. Fiziologiniu požiūriu tetanuso toksinams negali būti išimtis.

Įšvirkščiant mažiausią letalinę stabo nuodų dozę, kraujuje jų nerandame, bet jei įleisim didesnę kiekį, kaip vieną dozės letalis minima, tuokart galime juos kraujuje ir limfose rasti. Iš šio toksinų pertekliaus organizme dalis jų prisotinčiai susiriša su afinėmis ląstelėmis, o kita dalis jų palieka kraujuje. Kitaip gyvulys nežūtų greičiau negu po vienos dlm. Mirtinai užnuodinti gyvulį, reikia įleisti į kraują daugiau nuodų, negu juos švirkščiant į paodę ar į raumenis. Pagal Friedemanną, neutralizuoti išvirkštiems toksinams į kraują, reikia antitoksinų 40 kartų mažiau injekuoti, negu įleidus tokį pat kiekį nuodų į paodę arba raumenis. Tas yra suprantama, nes išvirkšti nuodai į kraują pakliūva jie ne tik į raumenis, bet ir į visus bemuskulinius organus ir tokiu būdu jie prasiskiedžia.

Pažiūrėkime ką sako anatomiciniai ir histologiniai daviniai dėl kraujo ir limfų indų komunikacijos su centraline nervų sistema. Pagal Ellenbergerį ir Schumacherį nervų kraujo indai eina jungiamuose audiniuose ir sudaro pailginį kapiliarinį tinklą. Mažiausi nervai neturi kraujo indų, jie yra tik transudatinio serumo apsupti. Tarp perineurumo lamelių ir nervų ryšulyje tarp atskirų plaušelių randasi tik limfų erdvė, kuri su interfascikulariniu jungiamuoju audiniu rišasi. Weedas ir Elmanas, histologiniai tirdami, taip pat rado, kad subduralinė erdvė yra uždara landa kraujo ir limfų indams. Visgi kai kurios medžiagos turbūt šiek tiek gali prasiskverbti difuzijos ar kitu būdu į likvorą. Pagal Keyo, Retziaus ir Voglerio tyrimus likvoras juda centrifugaliniai perineurumo ir endoneurumo syvų plyšiuose, kuris užpila atskirus nervų plaušelius ir vėliau audinių plyšiuose pranyksta. Šie daviniai vėl sako, kad nuodai negali į nervų centrą prieš srovę vykti.

Meyeris ir Ransomas pagrindžia savo teoriją, išvirkšdami toksinus į užpakalinės triušo šlaunies raumenis ir paskiau buvo rasti skiepijimo vietoj nervuose nuodai. Doerras su savo bendradarbiais šiuos tyrimus nuodugnai pravedė, bet jie negalėjo toksinų surasti proksimaliniuose nervuose nei pas inkubacijoje esančius, nei pas jau susirgusius gyvulius. Šie autoriai mano, kad pir-

mieji tyrinėtojai paėmė perdidelius nervų gabalus ir nepranešė, kurioje dalyje nervų buvo surasti nuodai. Jei toksinai keliauja į centrą nervų keliu, tai nuodai turėtų rasti ir proksimaliniuose nervuose. Čia galiu pasakyti, kad išvirkščiant toksinus, galėjo skiepijimo vietoj apipilti nervus ir dėl to jie buvo ten surasti. Pochhammeris ir Sawamura po tokių tyrimų atitinkamuose nervuose nuodų nerado. Toliau Aschoffas ir Robertsonas galvojo, kad toksinai vyksta į centrą ne ašinio cilindro keliu, bet proksimalinių nervų erdve. Čia jie greit prasiskiedžia ir todėl jų nervuose negalima surasti. Taip pat šie autoriai negalėjo vietinio stabo iššaukti pas pasyviai imunizuotus gyvulius, išvirkščiant toksinus į nugarkaulio smegenis. Įleidus nuodus į raumenis pasyviai imunizuotiems gyvuliams, vietinis stabas atsirado. Nors šie tyrimai rodo, kad tetanuso genėzė randasi raumenų ir periferinių motorinių nervų galūninių plokštelių (Endplatten) sąlyčio vietoje; bet vis tiek jie laiko stabo susirgimą centralinėj nervų sistemoj. Goepfertas ir Schaeferis parodė, kad po mažiausio dirginimo su elektros srove atsiranda spazminių raumenų susierzinimas. Šie autoriai toliau nurodo, kad nervų centras nėra stabo iššaukėjas, bet tik centrinis faktorius yra dėl atsiradimo mėšlungių, kuriuos sensoriniai impulsai iššaukia intoksikuotuose raumenyse. Sulig Abelio išvedžiojimo toksinai veikia dvejopai — užnuodijimas priešakinių raginių ląstelių (Vorderhornzellen), kurios iššaukia tik reflektorinį erzimą ir antra užnuodijimas periferinių motorinių nervų, kurie iššaukia muskulatūros mėšlungius. Zupnikas visai atmeta tezę, kad vietinė stabo genėzė randasi centralinėj nervų sistemoj. Jis tai pagrindžia, išvirkšdamas toksinus į užpakalainės šliaunies raumenis ir tuo pačiu laiku atskiria, perpiaudamas atitinkamus raumenų nervus nuo nugarkaulio smegenų, tačiau vietinis susirgimas vis vien atsiranda.

Nuosavi tyrimai

Iš aukščiau aprašytų įvairių autorių davinių yra sunku tikrą išvadą padaryti, nes jų tyrimų rezultatai vieni kitiems prieštarauja. Todėl čia pateikiu savo tyrimų duomenis ir nuomonę apie stabo patogenėzė.

Tetanuso patogenėzė geriausia yra tirti ant lokaliniai susirgusių pacientų, nes čia galima aiškiau matyti iš kurios vietos susirgimas yra iššaukiamas. Vietinis stabas suprantama tada, kada mėšlungiai pasireiškia tik pavieniuose arba grupėj

raumenų. Genėzė vietinio ir bendro stabo yra lygiai ta pati.

Visi tyrimai buvo praversti ant aktyviai ir tik maža dalis ant pasyviai imunizuotų gyvulių. Kad gaučiau vietinį susirgimą, švirkšdavau į paode arba į raumenis atitinkamai didesnį kiekį toksinų.

Užkrečiant jūrų kiaulytes su infekuotais stabo bacilų pašiniais ir tuo pačiu laiku išvirkštas antitoksinas, apsaugo tik dalį gyvuliukų nuo susirgimo. Injekuotas toks pat kiekis antitoksinių dvi valandas prieš tokią pat infekciją, visi gyvuliukai palieka sveiki. Injekuoti antitoksinais po 5 valandų infekcijos visos jūrų kiaulytės mirtinai suseraga. Intoksikacijos procesas vyko greičiau, negu antitoksinais galėjo nuodus neutralizuoti. Šį laiko skirtumą tarp seruminės terapijos ir infekcijos galėtų kompensuoti padidintas antikūnų kiekis ir tuokart pacientas paliktų sveikas. Atrodo, kad antikūniniai in vitro riša toksinus greičiau negu in vivo.

Įdomu žinoti, kaip vyksta resorpcija įvairių medžiagų organizme. Šiam dalykui pailustruoti buvo išvirkšta į paode vienai aviai ir triušiams po 0,06 iv stabo antitoksinių vienam gramui kūno svorio. Pas avį buvo kraujuje rasta:

po 2,5 val. 0,2 iv viename ml (iv/ml)

„ 6,5 „ 0,3 „
 „ 29 „ 0,7 „
 „ 35 „ 1,1 „

Pas triušį kraujuje buvo:

„ 4 „ 0,1 „
 „ 8 „ 0,5 „
 „ 19 „ 0,4 „

Triušio raumenų syvuose:

„ 4 „ 0,04 „
 „ 8 „ 0,07 „
 „ 19 „ 0,1 „

Iš šių davinių matosi, kad išvirkšti antitoksinais buvo pas avį dvigubai ilgiau resorbuojami nei pas triušį. Taip pat pas avį antikūnų kiekis atsirado kraujuje apie du kartu daugiau negu pas triušį. Pas pastarąjį resorpcija vyko sparčiau ir jie eliminuoja svetimus kūnus greičiau kaip stambieji gyvuliai. Paskleidimas antikūnų iš kraujo į raumenis ėjo lėčiau ir jų kiekis ten buvo kelis kartus mažesnis. Dėl to tarp serumo profilaksės ir infekcijos laikas vaidina didelę rolę.

Tiriant lokalinio stabo iššaukimo vietą, buvo išvirkšta dviem aktyviai imunizuotiems arkliams dideles toksinų dozes į kaklo raumenis. Pirmas iš jų turėjo 0,15 iv/ml ir jam buvo įleista 1500

dml. Antras gyvulys turėjo 0,3 iv/ml ir šiam buvo išvirkšta 4000 dml. Pas pirmą arklį lokalinis stabas išsivystė po 3 dienų ir pas antrąjį po 2 dienų. Kaklai buvo į skiepijimo pusę apie 45° palinkę ir toj vietoj gavosi dideli įdubimai, ypač pas antrąjį arklį. Pas šį greit pasireiškė labai skausmingų spazminių trauklių antpuoliai ir šiuo momentu griebdavo su užpakaline kanopa skiepijimo vietą ir tuo momentu kristavo ant žemės. Atsikėlęs, vėl normaliai ėsdavo ir gerdavo. Šiaip visuose kituose kūno raumenyse jokių spazminių įtempimų ir trizminių reiškinių neatsirado. Šie skausmingi antpuoliai vis kartojosi ir tą arklį reikėjo pribaugti, nes dėl mėšlunginių raumenų vėliau negalėjo atsikelti. Normaliai stambiams gyvuliams atsikeliant, kaklo raumenys smarkiai išsitempia. Pirmas arklys taip pat iš pradžių mėgino griebti su kanopa skiepijimo vietą, bet greit nusiramino ir jo vietnis stabas po 4 savaičių visai pranyko. Dar daug čia nepaminėjau tirtų arklių, kurie panašiai reagavo, kaip šie abu aprašyti gyvuliai.

Stabo susirgimas yra ne kas kita kaip mechaninis raumenų sukrikimas, kuris iššaukia sergančio mirtį. Tai rodo aiškiai baltų pelių ir jūrų kiaulyčių lokalinis stabas užpakalinės šlaunies. Užėjus trauklių antpuoliui, mėšlunginiai raumenys pradeda tampytis ir gyvuliukas staiga žūsta, nors trumpai prieš tai jo savyjauta buvo gera. Todėl trauklių sušvelninimui duodama kurare, kuri paraližuoja periferinių motorinių nervų galūnes plokšteles ir sustabdo visą veiklą į raumenis, bet raumenų jautrumas palieka nepaliestas.

Nors šie du arkliai turėjo aktyvius humoralinius antikūnius ir ląstelių imunitetą, bet jie tūkstančius mirtingų dozių mažoje vietoje neįstengė neutralizuoti. Toliau išnešioti ir praskiesti nuodai tapo antikūnių sunaikinti. Jei būčiau šiuos toksinus švirkštęs į jungiamuosius audinius, tuokart minėti arkliai nebūtų susirgę. Tai rodo, kad toksinai negalėjo į nervų centrą patekti, nes juos praskiestus humoraliniai antikūniai ir ląstelių potencialinis imunitetas neutralizavo. Jau sakėme, kad tarp kraujo ir limfų indų ir likvoro yra užtvara. Taip pat yra įrodyta, kad likvoras juda centrifugaliniai, todėl nuodai negali nervais prieš srovę vykti. Ir jeigu jie veiktų iš centro, tai susirgimas pasireikštų platesniu mastu, bet ne pavieniuose raumenyse.

Toliau buvo intoksikuoti aktyviai imunizuoti arkliai su 3 dml ne į raumenis, bet į piršius jungiamuosius audinius. Šiems tyrimams buvo panaudo-

ta pirma 19 arklių grupė, kurie prieš 1-4 metus buvo aktyviai imunizuoti. Prieš intoksikaciją visų gyvulių bendras antikūnių vidurkis buvo kraujuje 0,47 iv/ml, 10 dienų po intoksikacijos bendras vidurkis pakilo iki 4,3 iv/ml. Toliau tokiems pat tyrimams buvo panaudota antra 24 arklių grupė, kurie buvo profilaktiniai skiepyti prieš 5-8 metus. Šios grupės gyvuliams buvo lygiai ta pati tyrimų procedūra pravesta kaip ir pas pirmą grupę. Prieš nuodų išvirkštimą šios grupės arkliai turėjo bendrą antitoksinų vidurkį 0,56 iv/ml ir 10 dienų po intoksikacijos bendras vidurkis pakilo iki 12,1 iv/ml. Nė vienas abiejų grupių gyvuliai nesusirgo nei vietiniu, nei generalizuotu stabu, nors vienas iš antros grupės po 7 metų neturėjo kraujuje antitoksinų (0,0025 iv/ml), bet jis turėjo stiprų ląstelinį imunitetą, nes pas jį po intoksikacijos antikūniai pakilo iki 03 iv/ml, nors antigeno kiekis trijuose dml buvo labai mažas.

Abiejų grupių arklių tyrimai parodė, kad gyvuliai po normalios aktyvios profilaksės gali visą savo amžių būti atsparūs prieš natūralią stabo infekciją. Žmogus taip pat po aktyvios profilaksės tampa ilgą laiką atsparus. Pavyzdžiui vienas asmuo po 20 metų aktyvios profilaksės susižeidė kaktą ir po to gavo lengvą sužeistoje vietoje lokalinį stabą, kuris be gydymo pasveiko. Šis atsitikimas vėl sako, kad jei centralinė nervų sistema iššauktų stabo susirgimą, tai pas šį asmenį tikrai būtų bendras tetanusas atsiradęs, bet ne lokalinis.

Panašūs tyrimai buvo pravesti ant 19 avių, kurios buvo imunizuotos vieną kartą su 0,5 ml adsorbuotos stabo vakcinos ir 62 avys su 2 ml tų pačių skiepijimų. 11 dienų po šio skiepijimo visoms avim buvo išvirkšta 3 dml toksinų į paodę žemiau karpalinio sąnario, kur nėra raumenų. Iš 19 avių 6 neturėjo humoralinių antikūnių ir 5 iš jų susirgo po 4-6 dienų generalizuotu stabu. Iš 62 avių, kurios gavo 2 ml vakcinos, 7 neturėjo antikūnių kraujuje ir tik viena susirgo lengvu bendru stabu, kuri be gydymo pasveiko. Intoksikuota kontrolės avis mirtinai susirgo manifestine forma po 2 dienų.

Iš 81 avies, kurios turėjo dar persilpną imunitetą, susirgo tik 6 generalizuotu stabu, bet nė viena lokaliniai. Taip pat iš 43 arklių, kurie buvo 3 kartus aktyviai imunizuoti, visi gyvuliai buvo po 5-8 metų atsparūs prieš 3 mirtingas dozes, nors vienas iš jų neturėjo humoralinių antikūnių. Tai reiškia, kad išvirkšti nuodai į jungiamuosius audinius atokiau raumenų, tuojau jie buvo iš intok-

sikuotos vietos kraujo ir limfų resorbuoti ir po visą organizmą paskleisti ir tuo pačiu praskiesti. Dabar antitoksinai ir ląstelių imunitetas galėjo lengvai juos neutralizuoti. Jei būčiau šiems gyvuliams švirkštęs toksinus į raumenis, tikrai daugelis iš jų būtų susirgę vietiniu stabu. Dar daugiau būtų avių susirgę, nes jos buvo tik vieną kartą aktyviai skiepytos ir tik po 11 dienų profilaksės intoksikuotos.

Dar turiu pažymėti, kad 2 ml vakcinos imunizuoja avis daug stipriau negu 0,5 ml. Suaugusio žmogaus kūno svoris atitinka maždaug avies svoriui. Todėl žmones privalėtų taip pat 2 ml vakcinos gauti, ypač prie simultaniškos profilaktikos, nes čia norima sužeistajam galimai greičiau aktyvų imunitetą suteikti. Dar ir dėl to asmenys privalėtų didesnę skiepų kiekį gauti, nes jie, kaip minėjau, iš prigimties nėra prieš stabo antigeną sensibilizuoti. Prie normalios aktyvios profilaktikos galima švirkšti ir 0,5 ml vakcinos su ilgesnėmis pertraukomis (tarp atskirų injekcijų), nes čia nėra reikalo skubėti.

Iššvirkšti toksinai avims žemiau karpalinio sąnario galėjo lengvai aplieti motorinius nervus, kurie paraleliai tęsiasi šalia kraujo ir limfų indų. Sulig Meyerio ir Ransomo teoriją toksinai privalėtų motoriniais nervais patekti į atitinkamą nugarinio smegenų segmentą ir iš ten iššaukti vietinio stabo susirgimą. Bet čia pas visus susirgusias avis generalizuotas tetanusas išsivystė. Tai rodo, kad nuodai buvo kraujo ir limfų po visus kūno raumenis paskleisti. Ar galėjo šiuo atveju šiek tiek nuodų į centralinę nervų sistemą pakliūti, yra sunku atsakyti. Bet jei jų maža dalis į ten kaip nors ir pakliuvo, tai vis tiek be nervų tiesioginio sąlyčio su raumenimis negali susirgimą iššaukti.

Aschoffas, Robertsonas ir kiti autoriai klausia, kodėl pas žmogų po naturalaus stabo susirgimo tik retkarčiais lokalinis tetanusas atsiranda? Lygiai tas būna ir pas gyvulius. Tas priklauso nuo vietinės lokalizacijos, nuodų sužeistoje vietoje išsivystančio kiekio ir antagonistinių raumenų. Po naturalios infekcijos dažnai vietinio susirgimo nepastebime, nes šiuo atveju nuodai būna gaminami pamažu ir mažais kiekiais. Iššaukdami lokalinį stabą dirbtiniu būdu, švirkščiname numatytą nuodų kiekį vienu kartu ir tuokart skiepavimo vietoj atsiranda jų daug, kurie prisotinamčiai susiriša su vietinėmis ląstelėmis. Antra parenkame tinkamą skiepavimo vietą, kuri turi atitinkamus antagonistinius raumenis: stambių gyvu-

lių kaklo ir laboratorinių gyvuliukų užpakalinės šlaunies raumenys. Todėl po dirbtinos intoksikacijos inkubacijos laikas buvo avių tik 4-6 dienos, o kontrolės avis susirgo po 2 dienų. Injekuoti toksinai į jungiamuosius audinius tol susirgimo neiššaukia, pakol jie nepatenka į raumenis. Šiuo atveju lokalinis stabas negalėjo išsivystyti, o tik generalizuotas, nes nuodai iš jungiamųjų audinių tuoju pateko į kraują, limfas ir jie iš čia tapo vienu kartu po visus raumenis paskleisti.

Jau esu minėjęs, kad kai kurie autoriai netiki, kad toksinai galėtų vykti į nervų centrą periferinių motorinių nervų keliu. Taip pat daugelis tyrinėtojų parodė, kad tarp kraujo, limfų ir likvoro randasi užtvara. Jei kraujui ir limfos arachnoideale erdvė yra uždara, tai tuo pačiu turėtų būti ir toksinams nepereinama, nes stabo nuodų molekulinis dydis yra lygus globulinių molekuliniam dydžiui, kurie abu per celofano membraną negali pereiti. Tokiu būdu baltymams ir toksinams turėtų būti dura mater plėvelė taip pat nepereinama. Kad globulinai negali tiesiog į arachnoidealę erdvę patekti, rodo sekanti daviniai. Aktyviai prieš stabą superimunituotas arklys turėjo kraujuje 1600 iv/ml. Likvoras yra bespalvis, serumas ir raumenų syvai turi gelsvai žalsvą spalvą. Be to likvoras yra sekrecijos produktas. Šis vaizdas rodo, kad kraujas ir limfa neturi tiesioginio ryšio su arachnoidaline erdve. Jei įvairioms medžiagoms būtų lengva per dura mater pereiti, tuokart būtų daug daugiau susirgimų centralinės nervų sistemos. Dar turiu priminti, kad stabo nuodų negalima lyginti su neurotropiniais virusais, kurie patenka į smegenų centrą augimo būdu. Toksinai yra negyva medžiaga.

Sergantieji pacientai generalizuotu stabu rodo nervuotumą ir išgąstį. Todėl kai kurie autoriai klausia, kodėl pas lokalinį susirgimą randasi tik mėšlungiai, o pas bendrą šalia spazminių traukulių dar nervuotumas pasireiškia. Pas susirgusį žmogų ar gyvulį mėšlunginiai traukuliai būna labai skausmingi. Tai patvirtina persirgę asmenys arba aukščiau paminėto antro arklio simptominiai reiškiniai. Vietinio susirgimo skausmingumo apimtis yra maža, o generalizuoto labai didelė. Dėl to šie skausmingi viso kūno raumenų mėšlunginiai traukliai iššaukia baimę, kuri pasireiškia nervuotumu. Tai rodo, kad kiekvienas staigus šalia sutrenkimas arba triukšmas iššaukia sergančio išgąstį, kad jo skausmingos vietos nebūtų užgautos. Taigi nervuotumo priežastis glūdi ne centralinėje nervų sistemoje, bet dėl viso kūno raumenų

DR. P. RADVILA

Nepriklausomos Lietuvos laikais ir vėliau pasitraukęs į užsienį dr. R. Radvila intensyviai dirbo stabo (teatnus) ligos tyrimų ir serumo gamybos srityse. Tais klausimais jis yra parašęs nemažai mokslinių straipsnių. Medicinos redaktoriui paprašius dr. P. Radvila sutiko duoti žinias apie save ir jo mokslinę veiklą, kurias čia ir spausdiname.

Redaktorius

Baigęs Berno universiteto veterinarijos fakultetą, 1932-33 metais atlikęs kariuomenės prie-

skausmingumo. Šis sergančių individų nervuotumas daugelį tyrinėtojų suklaidina, ir jie galvoja, kad nervuotumą iššaukia užnuodintas smegenų centras.

Suglaustai galiu pasakyti: stabo nuodai yra paskleidžiami po visą organizmą kraujo ir limfų keliu. Dėl savo molekulinio dydžio toksinai negali į centralinę nervų sistemą patekti. Stabo patogenė randasi periferinių motorinių nervų galūnių plokštelių ir raumenų sąlyčio vietoje. Nervuotumą iššaukia ne nervų centras, bet raumenų skausmingi traukuliai.

Literatūra

1. Abel J.: Bull. J. Hopkins Hosp. 59, 307, 1937.
2. Aschoff und Robertson: Med. Klinik, 715, 1915.
3. Behring E.: Dsch. med. Wschr. 16, 1113, 1890.
4. Doerr und mit Arbeit. Zschr. f. Hyg. 118, 92, 1936.
5. Ellenberger und Schumacher: Histologie der Haustiere, 4. Auflage.
6. Elman R.: Bull. J. Hopkins Hosp. 34, 99, 927.
7. Friedemann U.: J. Immunol. 36, 473, 1939.
8. Göpfert H. und Schaefer H. Arch. exp. Path. u. Pharm. 93, 197, 1940.
9. Key und Retzius: Arch. f. mikroskop. Anatomie, 1873.
10. Löhrer J. und Radvila P.: Schweiz. Arch. f. Tierheilkunde, 307, 1970.
11. Mayer: Zbl. f. Bakt. I. O. 139, 137, 1937.
12. Meyer H. und Ranson F.: Arch. f. exp. Path. Pharm. 369, 1903.
13. Radvila P.: Arch. f. exp. Veterinärmedizin, 469, 1975.
14. Römer: Immun. Forsch. I. 363, 1909.
15. Pochhammer: Dtsch. med. Wschr. 685, 1425, 1908.
16. Tenbroeck und Bauer: J. exp. Med. 36, 261, 1927.
17. Sawamura: Inst. f. Infekt. Krank. Bern, Heft 4, 1909.
18. Vogler E.: Zschr. f. Patholog. und Bakter. 12, 692, 1949.
19. Weed H.: J. med. Research. 31, 21, 1914.
20. Zupnik L.: Dtsch. med. Wschr. 31, 1999, 1905.

volę Karo Mokykloje aspirantu, buvau paskirtas į Valstybinę Veterinarijos Bakt. Institutą Serologijos skyriaus vyresniuoju asistentu. Po metų Ž. Ū. Ministerija pasiuntė mane 6 mėnesiams į Vieną ir Budapeštą specializuotis serumų ir vakcinų gamyboje veterinarijos reikalams.

Tuo metu man būnant Vienoje, Austrijoje plėtėsi nacionalsocializmas. Jaučiau, kad karas Europoje neišvengiamas. Aš pradėjau galvoti, kas bus karui ištikus, jei mes neturėsime savo serumų ir prieš infekcines likas skiepių.

Turėdamas tai galvoje, pradėjau lankytis ne tik veterinarijos, bet ir medicinos institutuose. Man ypač daug padėjo Rockefellerio fundacijos higienos institutas Budapešte. Čia įgijau teoretinių žinių ir prisirinkau įvairių bakterijų kamienų, kuriuos vėliau galėjau panaudoti saviems tyrimams.

Grįžęs Lietuvon tuojau nuvykau pas Karo Sanitarijos viršininką gen. Nagevičių. Jam papasakojau apie savo mintį, kad esu pasiruošęs gaminti žmonių gydymui serumus ir vakcinas. Jis šiai mano idėjai pritarė ir pasiuntė mane tartis pas savo

Dr. Petras Radvila.

pavadootoją dr. Ingelevičių. Tuoju nuvykau pas pulk. dr. Ingelevičių ir karo ligoninės epidemiologą dr. Nasvytį. Išaiškinęs jiems tuometinę padėtį, gavau jų pritarimą, taip pat ž. ū. Ministerija tam mano sumanymui pritarė.

Gavęs iš visųusių teigiamą pritarimą, pradėjau savo sumanymą konkrečiai vykdyti. Pirmiausia pagaminau tifuso-paratifuso vakciną. Ištyręs ją ant laboratorinių gyvuliukų nekenksmingumo atžvilgiu; pasiskiepinau dar save, kad būtų dar tikriau. Neparodžius vakcinoms kokių nors neigiamų savybių, tuoju ją įteikiau Karo Sanitarijos valdybai. Šią vakciną jie dar tikrino imuniteto atžvilgiu. Jie paskiepinu vieną kareivių kuopą su mūsų tifuso skiepais ir antrą kuopą palyginimui su vokiškais. Ištyrus visų profilaktiniai paskiepytų kareivių kraują, rado, kad mūsų vakcina išvystė didesnį aglutininų kiekį negu vokiška. Po šio tyrimo pradėjo visoj Lietuvoj tik mūsų tifuso vakciną vartoti.

Išleidus į rinką tifuso vakciną, tuoju pradėjau gaminti anatoksinius (toksoidus) serumą prieš difteritą ir stabą. Ištyręs difterito anatoksinius ant jūrų kiaulyčių kenksmingumo atžvilgiu ir kad būčiau dar tikresnis, pasiskiepiju save patį. Praėjus šio skiepijimo normalioms reakcijoms, nuvykau į vaikų "Lopšeli" pas jo vedėją dr. Luiniene, su kuria paskiepijom didelį skaičių vaikų. Pas šiuos vaikus taip pat nebuvo pastebėta neigiamų reakcijų. Toliau užmezgiau glaudžius ryšius su kitais vaikų gydytojais: dr. Tercijonu ir dr. Baubliu.

Difterijos antitoksino praktiškai ant sergančių vaikų neturėjau progos išmėginti, bet užtenka, kaip ir visur yra daroma, nustatyti internacionalinių antitoksinių kiekį vienam ml ant laboratorinių gyvuliukų. Stabo antitoksinius turėjau laimę išmėginti ant sergančių arklių ir vieno asmens. Veterinarijos akademijoj gavau 3 stabu sergančius arklius, kuriems buvo išvirkšta didelės antitoksinių dozės. Visi trys gyvuliai pasveiko. Kiek vėliau paskambino iš Kauno miesto ligoninės, kiek atsimeņu, dr. Adomaitis, kad jie turi stabu sergančią pacientę, kuri negali už užsienietinį serumą užsimokėti. Nedelsdamas pasiunčiau jam į ligoninę užtektinai stabo antitoksinių. Po šios seruminės terapijos moteris pasveiko. Vėliau ši moteris, atėjus pas mane į namus, labai dėkojo. Užpuolus vokiečiams Lenkiją, galėjom lenkams didelį kiekį stabo antitoksinių parduoti.

Ištikus antram pasauliniam karui jau mes turėjome užtektinai ne tik veterinarijos tikslams,

bet ir reikalingiausius serumus ir vakcinas žmonių reikalams.

Lietuvoj gyvendamas, ėjau šias pareigas: 1935 metais buvau paskirtas serologijos skyriaus vedėju, o 1938 metais šiam skyriui išsivysčius į serologijos institutą, buvau paskirtas jo direktorium. Serologijos institute 1938 metais jau veikė du skyriai: medicinos ir veterinarijos.

Tų pačių metų Vasario 16 dienos proga buvau apdovanotas D. L. Kunigaikščio Gedimino ordenu už sėkmingą biologinių preparatų produkcijos išvystymą.

Lietuvoj dirbdamas, padariau šiuos mokslinius darbus:

1. Užmušimas galvijų ir kiaulių mėsos virių su šaldymu ir sūdytu.
2. Žemos temperatūros įtaka į serumo antikūnius.
3. Imunitetas ir imunizavimas.
4. Simultaneo skiepijimo rezultatai prieš kiaulių raudonligę Lietuvoje.
5. Aktyvi profilaktika prieš kiaulių raudonligę su viruleninga glukozidų kultūra.

Mano veikla pasitraukus iš Lietuvos

Iš Lietuvos išvykau į Vokietiją 1944 metais. Į čia atvykęs, dirbau valstybiniam veterinarijos tyrimų institute. Baigiantis karui, persikėliau į Austriją. 1947 metais išvykau į Šveicariją. Iš pradžių dirbau Berno universiteto veterinarijos fakulteto bakteriologijos institute vyresniuoju asistentu. Po metų perėjau dirbti į "Schweiz. Serum und Impfinstitut". Šiame institute buvau imunizacijos ir skiepių skyrių vedėju. Buvau patenkinamas, kad galėjau lygiai tokį pat darbą dirbti, kokį dirbau Kaune. Šalia produkcijos dariau įvairius tyrimus, kurie buvo susiję su imunitetu ir antigenų pagerinimu. Šiam darbui galėjau ne tik daug laboratorinių gyvuliukų, bet ir didelį skaičių arklių ir avių panaudoti.

Čia dirbdamas, aprašiau šiuos mokslinius darbus:

1. Haemagglutination, Autolyse und Immunisierungvermoegen von Schweinerotlaufbazillen.
2. Behandlung des Starrkrampfes beim Pferd mit hohen Serumdosen.
3. Passive und aktive Tetanusimmunitaet und ihr Verlauf.
4. Aktive Tetanusprophylaxe beim Pferd und Immunitaetsdauer.
5. Zur Tetanusprophylaxe bei Mensch und

VAIKŲ IRIDOCIKLITAS PRIE REUMATINIO ARTRITO

M. ARŠTIKAITYTĖ-ULECKIENĖ, M. D.

Chroniškas negranuliacinis iridociklitas yra reumatinio artrito akių komplikacija. Ši sunki akių liga prasideda nežymiai ir be skausmo. Paprastai abi akys būna apimtos; tik viena žymiai aštriau negu kita. Pačioje pradžioje tėra tik rainutės uždegimas, kurį galima geriausiai nustatyti mikroskopo pagalba. Pamažu rainutė taip vadinamų sinechijų (suaugimų) pagalba pradeda priaugti prie lęšiuko. Regėjimas pradeda mažėti kai fibrino sluoksnis padengia lęšiuką. Tuo pačiu laiku uždegiminės nuosėdos pradeda blokuoti šlėmo kanalą, kurio funkcija yra nufiltruoti nuolatos besigaminančius akies vidaus skysčius. To pasėkoje atsiranda nauja komplikacija-glaukoma. Šalia viso to gali susiformuoti ir kataraktos. Jas sukelia arba pats uždegiminis procesas arba kortizonas, kuriuo lignonio artritas būna gydomas. Prie visų tų problemų dar prisideda degeneratyvinis keratitas. (Pav. 1).

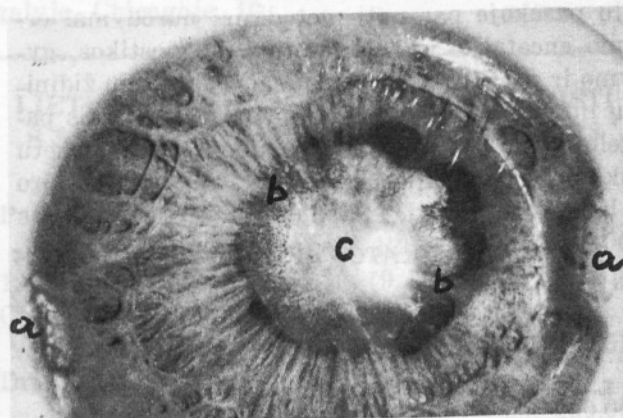
Vaikų iridociklitas yra manifestacija sisteminės artrito ligos. Komplikacijos akyse pasitaiko maždaug pas 11% (Ref 2) Hospital For Sick Children, Toronte 1976 metais buvo padaryta studija, kad sužinojus, kokie artritai turi palinkimą duoti akių komplikacijas. Prieita išvados, kad daugiausia akių susirgimų pasitaiko prie oligoartrito ir labai retai prie poliartrito. Antinukleariniai prieš kūniai buvo rasti 88% iridociklito atveju. Priešingai, reumatoidinis faktorius rastas tik labai reumatiniuose iridociklituose. Histokompatibiliteto agentas (W-27) irgi labai retai būna pozityvus prie iridociklito su oligoartritu.

Gydymas reumatinio iridociklito yra lygiai tiek pat sunkus kaip ir paties artrito. Svarbu, kad diagnozė būtų nustatyta anksti, kol akims dar per daug žalos nepadaryta. Svarbu išplėsti lėlytę su 1% atropino mostimi, kad būtų galima apsaugoti nuo suaugimų su lęšiuku. Sumažinti uždegiminę reakciją galima lašinant kortizono lašus, pavyzdžiui 0.1% Dekadrono vieną ar du kartu dienoje. Be to, dar reikia vartoti kortikosteroidus per bur-

Dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė.

na ne tik nuo iridociklito, bet taip pat ir artrito gydymui. Reikia turėti galvoje, kad lokaliniai kortizono lašai per ilgesnį laiką gali sukelti glaukomą, o sisteminiai kortikosteroidai — kataraktą. Tai gi, nuolatinė oftalmologo priežiūra yra būtina reikalinga.

Pav. 1. Akis 6 metų vaiko sergančio reumatinio iridociklitu. a. Keratitas, b. rainutės suaugimai su lęšiuku, c. katarakta.

Bibliografija

1. Smiley, W. W.: Ocular involvement in juvenile rheumatoid arthritis (Still's disease). Proc. Roy. Soc. Med. 66: 1163, 1973.
2. Lipton, N. L. M. D., J. S. Cawford, M. D., M. L. Greenberg, M. D., J. E. Boone, M. D. and H. B. Stein, M. D.: The Risk of Iridocyclitis in Juvenile Rheumatoid Arthritis. Canad. J. Ophthal. 11: 26, 1976.
3. Ehlers, N. Kismeyer-Nielsen, F., Kjerbye, K. E. Lamm, L. U.: HL-A27 in acute and chronic uveitis. Lancet 1: 1974.

Tier nach einer Verletzung.

6. Prophylaxis against Tetanus in laboratory animals.

Dabar esu jau pensioj.

MEDICINA OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Paruošė VACYS ŠAULYS, M. D.

GAMTINIŲ ŽIDINIŲ INFEKCIJŲ MOKSLINIAM TYRIMUI — 10 METŲ

L. MOTIEJŪNAS (Resp. Sanitarijos-Epidemiologijos
Stotis)

Per metų eilę susikauptė duomenų, rodančių, kad dalis ligonių, gydytų ligoninėse, sirgo kažkokiomis neišaiškintos kilmės ūminėmis infekcinėmis ligomis. Sveikatos Apsaugos ministerijai parėdymu, 1968 metais pradėta ieškoti tų ligų priežasties ir spėjamai esamų gamtinių židinių. Per dešimtmetį ištirti 26 Lietuvos rajonai (iš 44). Darbą vykdė specialiai organizuotos ekspedicijos kasmet rugpiūčio mėnesį, nes dažniausia tokių ligonių pasitaikydavo pavasario ir vasaros mėnesiais. Buvo tiriamos bakterinės ir virusinės ligos: tuliaremija, leptospirozė, pseudotuberkuliozė, endeminės riketsiozės, hemoraginė karštligė su inkstų sindromu, ornitozė, erkinis encefalitas ir kai kurios arbovirusinės infekcijos. Darbas tebevyksta. Tų studijų pasėkoje parengti metodiniai nurodymai erkinio encefalito ir tuliaremijos diagnostikos, gydymo ir profilaktikos klausimais. Gamtinių židinių infekcijų Lietuvoje susijusiais klausimais paskelbti 48 moksliniai straipsniai, iš tyrimų metu sukauptos mokslinės medžiagos apginta daktaro ir baigiamos ruošti 2 kandidato dizertacijos.

SVEIKATOS APSAUGA, 1978, Nr. 12, 26

HEPATITO B PROFILAKTIKA TUBERKULOZĖS STACIONARUOSE

L. JOMINA ET AL (Epidemiologijos, mikrobiolog ir
higienos Inst.)

Dar prieš keletą metų buvo manoma, kad hepatitas B paplitęs tik tose šalyse, kur dažnai naudojama parenteratinė terapija. Išmokus nustatyti australietiškaį, t. y. hepatito B antigeną (HBAg) rasta, kad 0,1-0,6% visų Š. Amerikos ir V. Europos, o 5-20% Afrikos tropikos — Tolimųjų Rytų kraštuose sveiki žmonės turi pozityvią HBAg serologiją. Ilgai besigyda ligoninėse, kaip tuberkulioziniai ligoniai, taip pat ligoninių medicinos darbuotojai turi daug aukštesnį procentą hepatito B paplitimą. HBAg nešiotojai yra potencialūs infekcijos šaltiniai. Lietuvoje sergamumas hepatitu B auga, nuo 1974 metų yra padažnėjęs beveik 3 kartus, labiausiai padažnėjęs tuberkuliozės staciona-

skaičiaus, ypač tarpe tų, kurie yra gavę kraujo ruose — net iki 29%, nors tesudaro tik 1/6 lovų skaičius, ypač tarpe tų, kurie yra gavę kraujo ar jo preparatų transfuzijų.

SVEIKATOS APSAUGA, 1978, Nr. 12

MEDICINOS DARBUOTOJŲ LAIKINAS NEDARbingumas DĖL TUBERKULIOZĖS

J. GULBINAITĖ (Tuberkuliozės m. t. institutas)

Santrauka medicinos darbuotojų laikino nedarbingumo dėl tuberkuliozės analizo 1975-1976 metais Vilniaus ir Kauno miestuose. 1975 m. laikino nedarbingumo Vilniuje buvo 3 kartus mažiau negu Kaune. Ypač didelis sergamumas Kauno TB dispanseryje. Bendrai, beveik 2/3 visų tb sergančių medicinos darbuotojų buvo laikinai nedarbingi dėl plaučių tuberkuliozės (tb) ir 1/3 dėl ekstrapulmoninės tb. Daugiausia dėl šviežių, nedidelio išplitimo plaučių tb formų. Sergą židinine tb plaučiuose laikinai nedarbingi vidut. 4 mėn., bet daugelis 6 mėn. ir ilgiau. Ekstrapulmoninės formos tb net iki 41% turi inkstų tb. Autorė pataria ekonomiškiau naudoti valstybines lėšas, sutrumpinant nedarbingumą iki 2 mėn. gydant ligonius rifampicinu ir etambutoliu ambulatorinėmis sąlygomis.

SVEIKATOS APSAUGA, 1978, Nr. 11, p. 7

KAI KURIŲ MIESTŲ IR RAJONŲ GYVENTOJŲ SERGAMUMO IR MEDICINOS PAGALBOS YPATUMAI 1969-1971 METAIS

J. SADAUSKAS (Resp. Sanitarinės Statistikos Biuras)

Statistiškai apdorota surinkta medžiaga apie gyventojų kreipimąsi į gydytoją ir bendrą sergamumą Vilniaus ir šiaulių miestuose ir Kėdainių, Kretingos, šaulių ir Tauragės rajonuose.

Moterų sergamumas visom ligom didesnis negu vyrų. Dėl navikinių ligų moterys kreipėsi 3 kartus, dėl endokrininių ir medžiagų apykaitos sutrikimų — 2,8 karto dažniau negu vyrai, tačiau dėl nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų ir traumų vyrai 1,7 kartus dažniau negu moterys. Kai mo gyventojai rečiau kreipiasi pas gydytoją, negu miesto, gal dėl nuotolių, nepakankamai rimto požiūro į ligą, platesnio naminių vaistų naudojimo ir pn. Kai kurios ligos pirmą kartą išaiškintos jau su širdies pažeidimais; tai rodo, kad kaimo

gana toli pažengusiose stadijose, pav. hipertenzijos vietovėse nepakankamas profilaktinis darbas.

Darbingo amžiaus moterys tiek miestuose, tiek ir kaimuose dažniau kreipėsi į gydytoją negu to paties amžiaus vyrai. Ypač būdinga navikais sergantiems (5,5 kartus dažniau). O lytinių ir šlapimo organų ligomis net 12 kartų. Būdinga, kad darbininkai dažniau už tarnautojus sirgo navikinėmis, odos-poodinio ląstelių, kaulų, raumenų ir jungiamo audinio ligomis. Rajonuose nepakankama siaurų specialybių gydytojų pagalba, k. a. ftiziatrių, psichiatrių. Onkologai ypatingai nutolę nuo onkologinių ligonių, tas pat su urologais. Nepakankamai dažnai ligoniai guldomi į ligonines, ypatingai sergą diabetu, tik 28% ; panašiai su sergančiais inkstų ligomis, hipertenzija su širdies pažeidimais: tik po keletos apsilankymų pas gydytoją. Vyrai hospitalizuojami dažniau negu moterys. Rajonuose ir miestuose ligoninėse gulėjimo laikas virš 18 dienų: suaugusių virš 20 vaikų — 14 dienų.

SVEIKATOS APSAUGA, 1978, Nr. 12, p. 8

GRAMTEIGIAMAS, GRAMNEIGIAMAS ...

J. KLIMAVIČIUS

Gramteigiamos / gramneigiamos

Grampozityvinės / gramnetagyvinės bakterijos galima būtų pavadinti: Gramo dažiosios (Gramo blukiosios, arba, vengiant eponino, tiesiog — dažiosios) blukiosios bakterijos, geriau negu nesąmoningas išsireiškimas "nusidažo teigiamai ..."

Žodžiai "dažus ir blukus" nėra išgalvoti. Dažus jau vartojamas tekstilinių (Tekstilės terminų žodynas, Vilniaus, 1962). Blukus — vartojamas gyvojoje kalboje apie Eriškius. Tikėtų panaudoti ir kitur, pav., Cykio-Nilseno dažiosios ir C-N blukiosios bakterijos.

SVEIKATOS APSAUGA, 1978, Nr. 10, p. 49

★

Jau 1969 m. prie Resp. Kauno klinikinės ligoninės pirmas Lietuvoje diktofoninis centras, tikslu taupyti gydytojų laiką, rašant ligos istorijas. Buvo mažas: su 2 mašininkėmis ir aptarnavo tik kelius skyrius. 1976 m. pagamintas naujas didesnis pultas, prijungti visi skyriai ir klinikos. Centre ištisą parą veikia 10 diktofonų, registratorės perrašo į tekstą. Valandų darbą gydytojams sutrumpina į minutes.

SVEIKATOS APSAUGA, 1978, Nr. 9

Dalis P.L.G. Sąjungos suvažiavimo dalyvių Toronte. (Nuotrauka K. A.).

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas įvyks 1981 metais Darbo dienos savaitgalyje, Chicagoje, Ill.

LIETUVOS MEDICINOS ISTORIJAI LEISTI S & L TAUP. SĄSKAITOS #7380-3 1977-78 METŲ APYSKAITA

Pajamos:

Balansas 12. 31. 1976	3840.00
1975-77 metų PLGS Valdyba (9. 22. 1977)	250.00
Chicago S & L 1977 m. palūkanos (12. 31. 1977)	210.61
Dr. Henrikas Brazaitis — auka - prenumerata	100.00
Chicagos S & L 1978 m. palūkanos (12. 31. '78)	227.86

Viso pajamų 4628.47

Išlaidos:

Našlei p. K. Puzinienei (9. 30. 1978)	250.00
Raštinės reikalams	11.52

Viso išlaidų 361.52

Balansas 1979 metams 4266.95

Apyskaitą paruošė

V. Šaulys,
LMI administratorius

KO MEDICINOS MOKYKLOS NEIŠMOKO

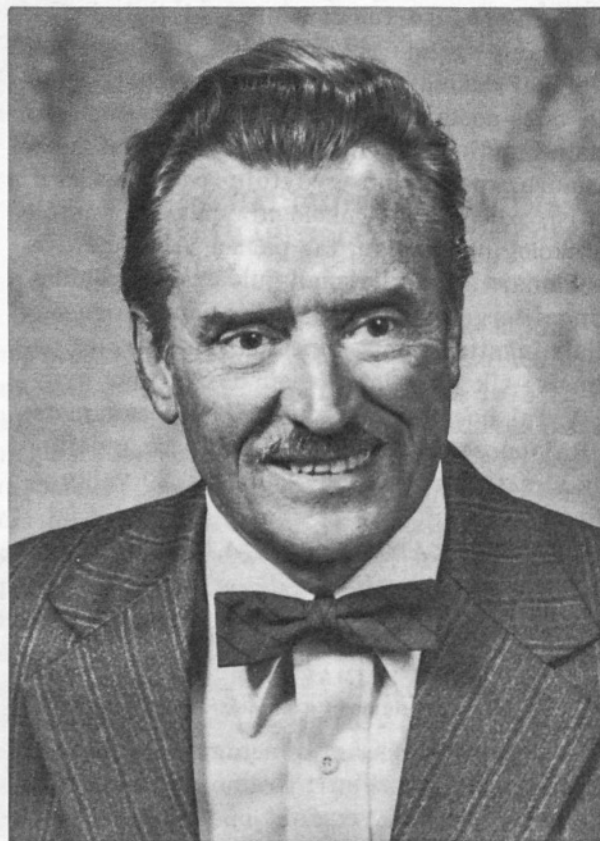
RIMVYDAS SIDRYS, M. D.

Mokantis mediciną Europoje su žodžiu "Optometristas" iš viso neteko susidurti; pirmą sykį apie tos profesijos egzistenciją sužinojau tik Amerikos rezidencijos metu. Sužinojau iš atsiliepimų prabėgom, "žinoma pas optometrį jis jau seniai akinius nešiotų" arba "optometric bifocals" kai pasitaikydavo pacientas nešiojantis jam nereikalingus bifokalius akinius. Niekas jokioj paskaitoj rezidentams nepaaiškino kokia yra optometrų kompetencija, kokie santykiai su oftalmologija. Amerikos oftalmologų ratelyje optometrija buvo lyg koks tolimas giminaitis patekęs į šeimos nemalonę; apie jį nėra ko kalbėti, verčiau tik ranka numoti.

Pirmą sykį su gyvais optometristais susitikau kariuomenėje. Bazės ligoninėje buvo du optometristai ir komandinėj grandinėj aš buvau jų tiesioginis viršininkas, bei prižiūrėtojas. Pagal kariuomenės nuostatus jie atlikdavo nekomplikuotas refrakcijas. Visi nukrypimai nuo normalaus stovio, visi atvejai kur optometristas negalėdavo atsiekti normalaus 20/20 regėjimo būdavo perleidžiami oftalmologui. Aišku visi ligonys su bet kokiais akių nusiskundimais būdavo nukreipiami tiesiog į mano kabinetą.

Priėjau išvados, kad Amerikos sąlygose optometristo profesija buvo prasminga ir netgi būtina. Aš vienas niekuomet nebūčiau galėjęs perimti visų Clark Field bazės refrakcijų, taip kaip ir visos Amerikos oftalmologai (tuo laiku jų buvo apie 4000) būtų paskandinti akinių tvane ir nesusėpėtų gydytojo pareigų atlikti.

Tačiau kai išėjau iš kariuomenės ir pradėjau savarankišką praktiką, greit pamačiau, kad mano galvojimas buvo nepagrįstai optimistiškas. Dar praktikos pradžioj atsilankė pacientas, kuris atėjo jau su diagnose: "daktaras" jį gydė nuo kataraktos, keitė jam akinius kas šešis mėnesius, bet dabar jau jis nebegalės jam padėti, kataraktą reikia operuoti. Pašviečiau jam į akis ir buvau pristulbintas — kataraktos jokios, nei pėdsako, bet abu optiniai nervai glaukomos išgraužti, vieton optinių papilų gilios duobės, pacientas visai aklas. Aš negalėjau tikėti savo akimis. Kataraktos diagnozė yra vaikiškai lengva, jei optometristas skioskopuoja akį, turi neišvengiamai matyti ar šviesa iš akies grįžta, ar katarakta ją sulaiko. Su gailėsiu

R. Sidrys, M. D.

turėjau pacientui paaiškinti, kad jo regėjimo pagerinti jau nebegalima ir kad kataraktos jie neturi. Šį atvejį kol kas klasifikavau kaip nesuprantamą unikumą, kurių medicinoj pasitaiko.

Tolimesnė praktikos patirtis parodė, kad šis atvejis ne tik nebuvo unikumas, bet greičiau tipiškas optometrinių gydymo pavyzdys. Ilgametis patyrimas parodė, kad maždaug vienas trečdalis optometrų pasilaiko savo kompetencijos ribų ir apie juos šiame straipsnyje daug nebus kalbama. Likusiųjų optometrų pats didžiausias rūpestis atrodo yra kaip suvaidinti daktarą, taip kad pacientas nepastebėtų, jog jis nėra daktaras. Modus operandi šiuo atveju yra įtikinti pacientą, kad jis gauna medicinišką apžiūrėjimą, kad apžiūrėtojas neturi mediciniško išsilavinimo — nutylima. Pacientas gauna pamfletą, kuriame išvardintos akių anatomiškos dalys, kiekviena atžymėta brūkšne-

liu sudaro įspūdį labai kruopštaus patikrinimo. Kartais optometristas vartoja savo tekstą, bet tuomet pasitaiko komišku kuriozų. Savo kolekcijoje aš turiu tokių mediciniškų perlų kaip: Pathology — low, Bionics — average, Chiorioditis — good, etc., etc. Vienas mūsų miesto optometristas sugalvojo tikrai nesukertamą metodą suvaidinti daktarą, po refrakcijos jis kiekvienam pacientui patikrina kraujo spaudimą!

Kartais optometristai įrodo savo daktariškumą įteikdami pacientui receptą. Receptas būna paprastai "Murine" arba "Visine" lašams, kurie gaunami ir be recepto. Tačiau, pats pagrindinis gydymo būdas būna, aišku, akiniai. Ir kokių ligų buvo gydomas akiniais. Savo asmeniškąją praktiką esu matęs kaip akiniai buvo prirašyti su tikslu gydyti glaukomą, choroiditą, mikčiojimą, vertinogo, retinos atšokimą, aukštą kraujo spaudimą. Visai neseniai turėjau pacientę su akutiniu konjunktivitu, pūliai tiesiog dribo iš akių. Pacientė buvo labai apsvylus, nes akiniai turėjo jos akis išgydyti, o nieko nepadėjo!

Kai jau pritrūksta indikacijų, akiniai būna prirašomi "idant išvengt aklumo" — "Daktaras sakė nešiot akinis visą laiką, nes kitaip galiu apakti" — šitą frazę aš savo kabinete esu girdėjęs šimtus sykių, ir kiekvieną sykį ji mane suerzina, vien dėl to, kad tai yra — melas. Išskyrus mažų vaikų žvairumo atvejus, ir industrinius akinis — nėra tokios mediciniškos situacijos kur akiniai turėtų kokią nors galią apsaugoti nuo aklumo. — Antra, kaip taisyklė pacientas gaunantis tokias instrukcijas paprastai gauna akinis, kurių jam visai nereikia. Visuomet prisiminsiu savo pacientę, 16 metų mergaitę, kuriai žaidžiant krepšinį sudūžo akiniai ant veido ir stiklo šukė perpiovė rageną ir sklerą. Iš akies išslydo dalis raišelės ir dalis stiklakūnio. Po operacijos akis išgijo, bet regėjimas pasiliko nukentėjęs. Mergaitė nešiojo akinis netgi sportuodama, nes tokios buvo griežtos optometristo instrukcijos. Akinų formulė: OD — plano OS — plano — atseit lango stiklas be jokios optinės jėgos.

Mano patyrimu tokius beverčius akinis nešioja apie 10% šiaurinio Illinois gyventojų. Oftalmologijoje įsigyvenęs minimalinis akinų standartas yra 0.75D sferinė ir 0.50D astigmatinė pataisa. Reikia atsižvelgti ir į amžių. Vaikystėje ir jaunystėje ideali akių būklė yra ne emetropija bet silpna toliaregystė. Tikras emetropas dėl Purkinje fenomeno tamsoje pasidaro trumparegis. Taigi + 0.25s arba + 0.50s akiniai jaunam žmo-

gui yra anti-fiziologiški. Kas tačiau mane pristulbino, tai keletas pacienčių, kurios atėjo pas mane su + 0.25s arba + 0.50s kontaktiniais lėšiais. Sutapimas ar ne, visos jos tuos kontaktus buvo gavusios Chicagoje.

Mūsų mieste beverčių akinių specialistas buvo tas pats Dr. L., kurio pacientus mane pirmas supažindino kaip optometristai diagnozuoja ir "gydo" glaukomą. Dr. L. buvo įdomi asmenybė. Jo tėvas buvo oftalmologas, anais laikais vienintelis mieste ir visų gyventojų gerbiamas. Sūnus tepajėgė pasidaryti optometristu, bet paveldėjo iš tėvo milžinišką pacientūrą. Visi jo pacientai gaudavo bifokalius akinius, nesvarbu ar pacientas buvo 6 ar 60 metų. Visi jo bifokalai buvo "executive" stiliaus ir rusvos spalvos (softlite III). Jo pacientai vaikščiodavo lyg su uniforma. Gatvėje iš rusvų bifokalų galima, būdavo, atpažinti kas juos prirašė. Užtenka, tik paviršutiniškai žinoti akies fiziologiją, kad suprastumėm, jog bereikalingi bifokaliniai lėšiai ne tik nepadeda, bet dar ir kenkia. Atimdami iš akomodacijos muskulų jų normalią funkciją, bifokalai tuos muskulius per ilgą laiką susilpnina ir akį, tarsi dirbtinai, susendina. Kelis metus panešiojęs bifokalus septyniolikmetis januolis įgauna keturiasdešimtmečio akių fiziologinį stovį.

Iš perspektyvos žiūrint, tačiau "daktaro L." bifokalai išėjo mūsų miestui į naudą. Paslaptingu būdu jis kaip magnetas traukdavo glaukomos pacientus. Jis jiems beveik be išimties diagnostavo kataraktas ir juos "gydydavo" akiniais, kol jie galutinai apakdavo. Su savo bifokalais susikrovęs didelius turtus, "daktaras L", dar nesenyno amžiaus būdamas, išsikėlė į Floridą. Jam išvažiavus užsisenėjusių glaukomų atvejai pastebimai sumažėjo.

Kitas aukso kalnas, kuris padėjo "daktarui L" išvažiuoti į šiltus kraštus buvo "Regėjimo mankšta" (Visual training). Iš pradžių aš naiviai tikėjau, kad gal kai kurie optometristai specializuojasi ortoptinėse pratybose. Netrukus tačiau, išsiaiškinau, kad tos pratybos daromos pagal Bates metodą. Tūlas Bates buvo šarlatanai, prieš apie 40 metų išleidęs pseudo-medicinišką knygą "Vision Without Glasses". Pratybų esmė yra ta, kad pacientas pusę valandos sėdi ir žiūri kaip prieš jį siūbuoja spalvuotos šviesos lemputė. Daugiau nieko. Kursas tęsiasi mėnesiais, ir kiekviena pamoka kainuoja 25-35 doleriai. Pratybų nauda — absoliutiškai jokia (pacientui). Indikacija pratyboms — paciento naivumo laipsnis.

Ypač priklaus buvo gretimo miesto miesto "daktaro T" metodas. Kai po kelių "pamokų" pats pacientas suprasedavo, kad jis už nosies vedžiojamas ir pratybas nutraukdavo, paaiškėdavo, kad pradžioje jis pasirašė sutartį, pagal kurią jis vis tiek turi mokėti už visą kelių mėnesių kursą. Be to, tą sutartį "Dr. T" jau perdavė profesionalams skolų ieškotojams ir jam gaila, bet nieko pakeisti negali. Vien tik iš mano pacientūros, aš turėjau kelias dešimt Dr. T. aukų, kuriuos jis buvo prikirpęs sumoms tarp 800 ir 2200 dolerių. Nei vienas iš tų pacientų, kurių amžius buvo tarp 6 ir 60 metų, neturėjo nei mažiausios indikcijos ortoptiniam gydymui.

Šį sykį aš neiškentęs pasiteiravau kito pažįstamo optometristo, ar jų sąjunga neturi metodo tokius beveik kriminalinius individus sudrausti. Supažindinti su "Dr. T" metodais jo nereikėjo, nes jis gerai juos pat pažino. Kalba tačiau nukrypo, kad optometrijoje yra nuomonių skirtumų, kad Amerika yra kraštas, kuriame yra laisvė. Po poros mėnesių vietiniam laikrašty skaičiau, kad "Dr. T" buvo atžymėtas kaip "Optometrist of the year".

Daug sykių pagalvodavau, kad būtinas reikalas visuomenę, kenčiančią nuo ignorantiškumo, kaip nors informuoti. Bet nuo ko pradėti? Iš Amerikos žmonių, 85% nežino skirtumo tarp oftalmologų ir optometristo. Nedrasūs oftalmologų bandymai per kabinete išdalinamus pamfletus visuomenę informuoti, yra nustelbiami masyvinės optometristų akcijos visuomenę desinformuoti. Kas keletą mėnesių kiekvienam mieste optometristai skelbia "regėjimo apsaugos" dienas, su įprastinėm ceremonijom, mero deklaracija, optometristų fotografijomis su besišypsančiu meru. Sarkartiška ironija, bet optometristai su fanfara is skelbia ir glaukomos ieškojimo dienas. Tuo tarpu kai pas optometristą užėina pacientas su ūmine glaukoma, nuo skausmo sprogstančia, raudona akimi, daugumas optometristų jokiū būdu jo nerefereuos oftalmologui. Tipiškas glaukomos pacientas pirmiausia keletą dienų lašina į akį "Murine", tada eina pas optometristą, kuris ji pasiunčia pas šeimos daktarą, ir tik šeimos daktaro referuotas jis atsiranda oftalmologo kabinete gelbėti regėjimą kiek jo dar yra belikę.

Washingtonui išleidus potvarkį apie profesionalų reklamą pirmieji ir lik šiol beveik vieninteliai ta privilegiją naudojami optometristai. Ir naudojami, su entuziasmu. Optometristų sąjunga vien tik 1979 metų reklamai paskyrė 7 milijonus do-

lerių. Skelbimai pasipylė po visus didžiausius žurnalus. Jie yra atmintini kaip meistriškas desinformacijos pavyzdys. Rimtu mokslišku tonu, tačiau prasilenkiant su teisybe optometristai prižada suteikti "total eye care". Amerikos apdraudos kompanijos turi tabelis, pagal kurias jos apskaičiuoja įvairiausias susirgimų ir ligų priežastingumo galimybes. Žmogui, žinančiam kokias akių paslaugas optometristai realiam gyvenime suteikia, persasi įkyrus klausimas: kiek aklumo atvejų visam krašte sukels šita skelbimų serija: 300? 500? 1000?

Amerikos sveikangumui pati pavojingiausia akcija yra tačiau optometristų pastangos įsikverbti į mediciną per užpakalines duris — per politikierius. Kiekvienais metais beveik kiekvienos valstijos seimui yra įnešami įstatymų projektai, pagal kuriuos optometristams siekiama suteikti imedicinos privilegijas, vartoti vaistus, diagnostinius ir terapentinius. Skaičiau apie keletą įstatymų projektų, kur optometristai reikalavo chirurginių privilegijų, nors diskusijų metu dėl šito punkto būdavo taktiškai nusileidžiama. Akcija vyksta jau daug metų ir rezultatai yra gaudinantys. Šiuo metu 17 valstybių gubernatoriai yra pasirašę įstatymus leidžiančius optometristams prirašyti, bei vartoti vaistus.

Kartais akcija būna bandoma ir federalinėje plotmėje. Į vieną iš jų teko būt įveltam. Prieš maždaug 10 metų tuolaikinis Michigano senatorius Hart įteikė JAV senatui įstatymo projektą, kuris atkreipė visų oftalmologų dėmesį. Pagal tą įstatymo projektą oftalmologams būtų buvę uždrausta prirašinėti akinius. Kai laikraščių reporteriai paklausė senatoriams, kodėl įstatymo projektas nukreiptas tik prieš oftalmologus, o neapima optometristų, kurie vis dėlto prirašo apie 85% visų akinių Amerikoje, senatoriaus atsakymas buvo vertas Delfų orakulo: "Įstatymas todėl neapima optometristų, nes jis liečia tik oftalmologus".

Savo profesinės sąjungos paragintas parašiau senatoriui išsamų laišką supažindamas jį su mažų miestų oftalmologų padėtim ir nurodydamas, jog jo įstatymas efektyviai uždarys visus oftalmologų kabinetus miestuose mažesniuose negu 50,000 gyventojų. Senatoriaus garbei reikia pripažinti, kad jis atsakė individualiu laišku, o ne subendrinta forma tinkančia šimtams atsakymų. Pirmas senatoriaus laiškas pranešė, kad savo siūlomą įstatymą jis pakeičia ta prasme, kad oftalmologai galės prirašinėti akinius, bet juos turės pardavinėti savikaina, be jokio pelno. Už kelių savaičių gavau

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos VEIKLA

Pirmininkas

DOMAS GIEDRAITIS, M. D.
1980 N. LaFox St.
South Elgin, Ill. 60177
Tel.: (312) 742-1552

Vykdomoji sekretorė-iždininkė

ALINA LIPSKIS, DDS
1533 Stonegate Rd.
La Grange Park, Ill. 60525
Tel.: (312) 352-7719

Sekretorius

JOHN T. DAUGIRDAS, M. M.
1100 West 18th Street
Broadview, Ill. 60153
Tel.: (312) 343-1429

Vicepirmininkė

ALICIJA RUIBYS, DDS
12941 Forest View Dr.
Palos Heights, Ill. 60463
Tel.: (312) 448-5945

NAUJAS PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS PIRMININKAS, DOMAS GIEDRAITIS, M. D.

Dr. Domas Giedraitis yra gimęs Raseinių mieste, Lietuvoje. Augo Minautuvos vienkiemyje, Šiaulių apskrityje ant Šušvės upės krantų. 1934 metais Domas baigęs Šiaulių Valstybinę Berniukų gimnaziją įstojo į Karo Mokyklą aspirantu. Mediciną studijavo ir baigė Kaune. Nuo 1941 iki 1944 me-

iš jo kitą laišką, kuriame jis pranešė, kad išsamiau susipažinęs su akinių problema, jis nutarė savo įstatymo projektą atsiimti.

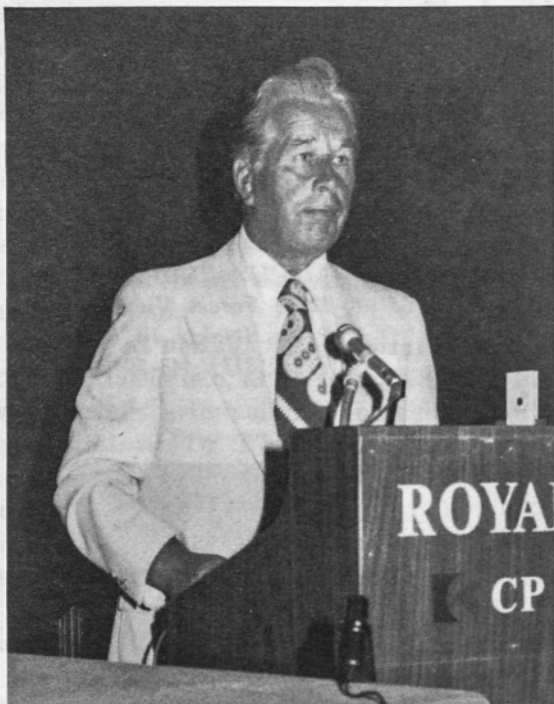
Girdžiu priekaištą, kad tai yra siauros apimties problema, liečianti tik oftalmologus (ir jų pacientus). Tačiau problema liečia visą mediciną. Jei septyniolika gubernatorių plunksnos brūkštelėjimu gali nemediciniškai profesijai suteikti mediciniškas teises, tai kodėl tie patys gubernatoriai negalėtų savo plunksna iš psichologų padaryti psichiatrus ir iš podiatrų — ortopedus? Įvairios paramediciniškos ir pseudomediciniškos grupės atkakliai dirba, laukdamos laiko, kada organizuotą mediciną užvaldys politikieriai. Populiarioj spaudoj jau keli metai įkyriai kartojamas mitas, kad medicinos mokyklose nėra mokoma mitybos fiziologija. Arba būk tai akušerės prižiūrimas gimdymas namuose yra pranešėnis už gimdymą ligoninėje. Jei politikieriams bus leista užvaldyti mediciną, daktarai bus tik nežymi grupė, "primus (ar secundus) inter pares" tarp chiropraktorių, napropatų, laetrilogų, holistinių terapeutų, scienologų, transcendentinių meditatorių, ir Amerika skęs ignoracijos jūroje.

P.L.G.S. pirmininkas dr. Domas Giedraitis.

tų dirbo Kaune, Vaikų Užkrečiamųjų Ligų ligoninėje. 1944 metais buvo paskirtas "Lopšelio" direktoriumi. Karo audrų nublokštas dirbo Austrijoje Stoltzalpen vaikų sanatorijoje, vėliau po visokių odisėjų Austrijoje, Vokietijoje, Pietų Amerikoje — Kolumbijoje, nuolatiniai apsigyveno Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Chicagoje. At-

Dr. A. Pacevičiaus kalba

Dr. A. Pacevičius atidaro P.L.G.S. suvažiavimą Toronte. (Nuotr. J. Bakevičiaus).

Gerb. konsule, VLIKO pirmininke, Pasaulio ir Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkai, kunige klebone, svečiai ir mielos kolegės bei kolegos!

Man tenka maloni pareiga, kaip Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos pirmininkui, kuo nuo-

likęs Cook County ligoninėje reikiamą stažą ir išlaikęs privalomus valstybinius egzaminus, pradėjo verstis privačia praktika South Elpine, kur ir dabar tebepraktikuoja. Dr. Domas yra Fellow of the Amerikan College of Chest Physicians ir Charter Fellow American Academy of Family Physicians. Šiuo metu jis yra išrinktas St. Joseph ligoninės gydytojų (štabo) prezidentu.

Dr. Domas yra aktyvus visuomeninėje veikloje, mėgsta sportą, yra geras slidininkas ir dažnai dalyvauja lietuvių gydytojų ruošiamuose žiemos suvažiavimuose.

Naujam sąjungos pirmininkui linkime sėkmės užsibrėžtuose siekiuose!

D. D.

širdžiausiai jus pasveikinti, atvykusius į 12-ji Pasaulio Lietuvių Gydytojų suvažiavimą Toronte.

Mūsų sąjungai šie metai yra ypatingai reikšmingi — 65 metai sueina nuo Amerikos Daktarų Draugijos įsikūrimo.

Lietuviai gydytojai, 2-jo pasaulinio karo audrų nublokšti, palikę savo tėvynę, kūrėsi įvairiuose pasaulio kraštuose. Didžioji dalis emigravo į Jungtines Amerikos Valstybes.

1957 metais Chicagoje, įvykusiame gydytojų suvažiavime, buvo įkurta Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjunga, kuri netrukus buvo pavadinta Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos vardu.

Niekas vietoje nestovi — ši organizacija augo — plėtėsi ir šiandieną ji oficialiai vadinasi Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjunga, o kartu buvo pakeistas jos simbolis — vietoje Jungtinių Amerikos Valstybių žemėlapiu, atsirado Lietuvos Vytis su gydytojo herbu.

Šiandieną, atskirti nuo savo brangios Tėvynės, kiekvieno lietuvių gydytojo pareiga būti ištikimam Hippokrato priesaikai, o kartu išlikti aktyviu kariu, kovojančiam už savo brangios tėvynės laisvę. Šalia savo mediciniško darbo, turime ir tautinę misiją.

Lietuviai gydytojai, mūsų istorijoje, yra didieji tautos žadintojai: dr. V. Kudirka, dr. J. Basanavičius, dr. V. Pieteris, dr. A. Vileišis, dr. V. Nagius ir visa eilė kitų.

Ir šiandieną lietuvių gydytojas yra nepamiršęs šios misijos. Dėka Pasaulio Lietuvių Gydytojų organizuotumo ir toliau tęsia tą tradiciją, ir gydytoją randame pirmose eilėse kovoje už Lietuvos laisvę, ar tai būtų Vlikas, Pasaulio Bendruomenė, Amerikos bei Kanados fondai, įvairios kultūrinės, sporto ar labdaros organizacijos ir t.t.

Aleksandras Didysis pareiškė, jei jis būtų turėjęs moderniškus tankus, būtų visą Aziją užkariavęs.

Changeskanas: jei būčiau turėjęs moderniškus lėktuvus — valdyčiau visą pasaulį.

Gi Napoleonas tarė: "jei būčiau turėjęs tokį laikraštį, kaip "Pravda", dar ir šiandieną niekas nežinotų, kad aš Waterloo kautynes pralaimėjau".

Tad įvertinant spaudos galybę, 1960 metais išėjo pirmasis Lietuvių Gydytojų biuletenis, kuris pamažu tobulėjo ir išaugo į Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos žurnalą "Mediciną". Dabarti-

nis Medicinos redaktorius yra dr. Danielius Degėsys. Jo redaguojamas žurnalas, savo turiniu, stiliumi bei kultūringa linija, daug prisidėjo prie mūsų veiklos stiprinimo bei plėtimo. Centro valdybos vardu, jam, jo mielai žmonai, ir administratorei p. Birutei Skrinskienei, reiškiu ypatingą padėką. Visi gerai žinome, kad redaktoriaus darbas yra sunkus, reikalauja daug brangaus laiko bei pasišventimo. Redaktorius — nors ir geriausias, vienas negali žurnalo užpildyti. Mūsų, kolegos, pareiga įsijungti į šį darbą, rašykime straipsnius, korespondencijas, siųskime nuotraukas. Gi, mielas kolega dr. Danieliau, — tęsk ir toliau tą gražų ir labai reikšmingą darbą.

Didelė padėka P.L.G. sąjungos centro valdybos sekretoriui dr. A. Barkauskui ir jo mielai žmonai, už tą didelį darbą už pavyzdingai sutvarkytas visas bylas, už nuolatinius susirašinėjimus su skyriais, o ypatingas ačiū už įdėtą darbą, rengiant 12-jį P.L.G. sąjungos suvažiavimą.

Nuoširdus ačiū Kanados Lietuvių Gydytojų draugijos valdybai. Valdybos pirmininkei dr. Marytei Arštikaitytei-Uleckienei, valdybos sekretoriui-iždininkui dr. Juozui Sungailai ir ponių pagalbiniam būreliui už jų gražų darbą.

Didžiausia padėka, jums, mieli kolegos-kolegės, pašventusiems savo brangų laiką ir pasiryžusiems atvykti į šį suvažiavimą. Kiekviena organizacija be prieauglio pasmerkta išnykti. Turime savo tarpe gražų būrį jaunųjų, deja, dar daug yra "neutraliųjų". Tad grįžę namo, pasistenkime ir juos išjudinti, ir dar su didesniu entuziazmu įsijunkime į vieningą darbą.

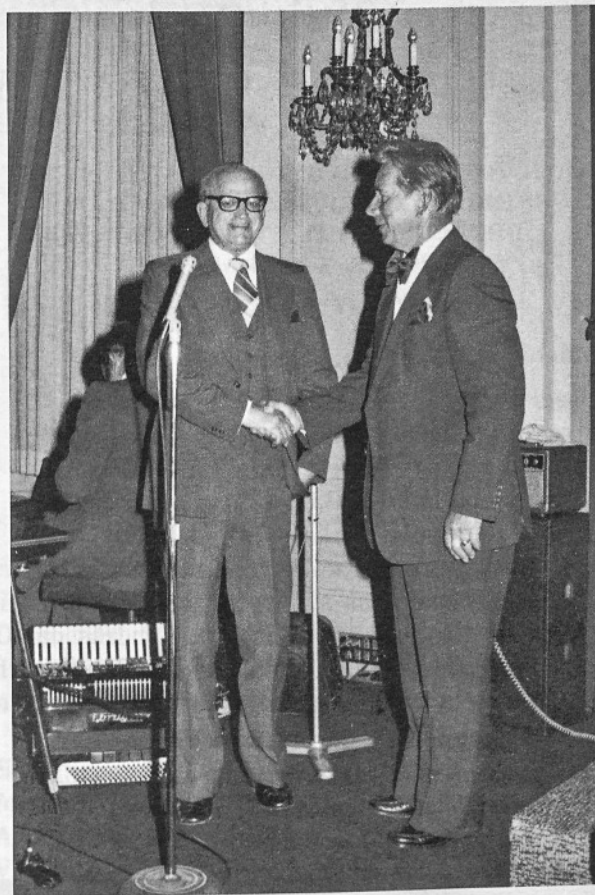
Linkime darbingo ir linksmo suvažiavimo, o naujai Centro valdybai ištvermės ir sėkmės.

(Gauta liūdna žinia, mirė dr. Slavinskas).
Kviečiu visus, atsistojimu ir vienos minutės tyla, pagerbti visus mūsų mirusius kolegas ir koleges.

Dr. Jono Žmuidzino, Lietuvos generalinio konsulo Kanadoje, kalba per PLGS XII suvažiavimą Toronte

Daktare pirmininke, VLIKo pirmininke, Bendruomenės pirmininke, kunige klebone, didžiai gerbiamosios ir gerbiamieji.

Turbūt aš būsiu tarp Jūsų visų čia esančių pirmutinis pradėjęs studijuoti mediciną. Tai buvo netaip seniai prieš 59 metus, t. y. 1920 metais Kaune Aukštuosiuose kursuose. Deja, matyt aš turbūt turėjau nepaprastą pašaukimą į mediciną,

Dr. A. Pacevičius perduoda pareigas naujam pirmininkui dr. D. Giedraičiui. (Nuotrauka J. Bakevičiaus).

nes ją baigiau per pusantro mėnesio. Šis atsiminimas mane kažkaip priartina prie jūsų bei pagilina mano sentimentą lietuvių gydytojui.

Tad man nepaprastai malonu savo konsularinėj žemėj pasveikinti šį gražų lietuvių gydytojų suvažiavimą ir jam palinkėti ko didžiausio pasisekimo. Taip pat aš nuoširdžiai linkiu kiekvienam čia esančiam geros sveikatos, energijos ir sėkmės visuose ateities darbuose, o ypač Tėvynės laisvinimo veikloje.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas įvyks 1981 metais Darbo dienos savaitgalyje, Chicagoje, Ill.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos SUAŽIAVIMAS

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS XII
SUAŽIAVIMO ĮVYKUSIO 1979 M. RUGSĖJO MĖN.

1 IR 2 DIENOMIS ROYAL YORK VIEŠBUTYJE
TORONTE, KANADOJE

PROTOKOLAS

Šeštadienis, 1979 m. rugsėjo mėn. 1 diena.

Registracija pradėta 9 val. ryto. Sudarytos registracijos komisijos susidedančios iš Kanados Medikų Draugijos Moterų Pagalbinio būrelio narių. Tuo pačiu laiku daktaro A. Pacevičiaus išnuomotoje patalpoje, įvyko sąjungos valdybos vicepirmininkų, direktorių ir redaktorių pasitarimas, sąjungos valdybos sudarytai darbo posėdžio programai patikslinti ir patvirtinti. Bendras darbo posėdis prasidėjo 11 valandą. Dr. A. Pacevičius pasiūlė sekančią pirmo posėdžio darbotvarkę:

1. Atidarymas — dr. A. Pacevičius,
2. Pereito, 1977 metų, suvažiavimo protokolo skaitymas,

3. Komisijų sudarymas (mandatų, nominacijų, rezoliucijų),
4. P.L.G.S. valdybos pranešimai — dr. A. Pacevičius (valdybos pirmininkas), dr. A. Barkauskas (sekretorius-iždininkas),
5. Lietuvos Medicinos istorijos leidimo reikalai — dr. V. Šaulys,
6. Medicinos žurnalo redaktoriaus pranešimas — dr. D. Degėsys,
7. Naujos valdybos rinkimai.

Darbotvarkė buvo priimta be pataisų.

1. Dr. A. Pacevičius atidarymo kalboje perskaitė numatytą darbotvarkę pirman darbo posėdžiui ir palinkėjo visiems aktyviai dalyvauti mūsų sąjungos reikalų svarstyme.

2. Praėjusio suvažiavimo protokolas buvo priimtas be skaitymo, nes jis buvo atspausdintas Medicinoje, sąjungos žurnale ir dauguma narių jau jį buvo skaitę.

3. Perskaityta ir pasiūlyta šių komisijų sąs-

Suvažiavimo Toronte dalyviai. (Nuotr. J. Bakevičiaus).

Paskaitų metu. Iš kairės: R. Degėšienė, dr. D. Degėsys, dr. R. Kondratas ir dr. V. Šaulys.

tatai:

Mandatų komisija: dr. V. Tauras (Ill.), dr. J. Šonta (Ohio), dr. V. Avižonis (N. Y.).

Nominacijų komisija: dr. G. Balukas (Ill.), dr. O. Gustaitienė (Kanada), dr. H. Brazaitis (Ohio).

Rezoliucijų komisija: dr. K. Ambrozaitis (Ill.), dr. V. Majauskas (Mich.), dr. H. Brazaitis (Ohio), dr. D. Degėsys (Ohio).

4. Valdybos pirmininkas, dr. A. Pacevičius, pasidžiaugė, kad pagaliau jo valdybos buvo surastas sąjungai vardas ir ženklas, būtent, Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjunga su tautiniu ir profesiniu ženklu ir siūlė, kad jį reikėtų palaikyti ir kitoms valdyboms. Kilo diskusijos dėl Pasaulio Lietuvių Gydytojų ir Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos pavadinimų. Kalbėjo dr. Ambrozaitis ir dr. Brazaitis, kurių nuomonės skyrėsi. Dr. Tauras pasiūlė tam dalykui išspręsti sušaukti atskirą posėdį. Dr. A. Pacevičius pasisakė, kad reikia eiti su laiko reikalavimais ir palikti sąjungos vardą tokį koks jis šiuo metu yra. Dr. Brazaitis siūlė laikytis sąjungos statuto. Dr. Tauras pareiškė, kad tai nereikalingos diskusijos, nes visiems vistiek yra aišku, kad mūsų sąjunga yra apjungianti viso pasaulio lietuvių gydytojus ir todėl Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos pavadinimas yra visai tvarkoje. Buvo prieta nuomonės, kad šį reikalą nauja valdyba išnagrinetų ir jį referuotų sekančiame suvažiavime.

Toliau valdybos pranešimą tęsė valdybos sekretorius-iždininkas, dr. A. Barkauskas. Būta iš viso 10 valdybos posėdžių. Atsakyta į visus gautus laiškus (Išskyrus 3 laiškus, į kuriuos nebuvo atsakyta, nes jie nebuvo valdybos kompeticijos

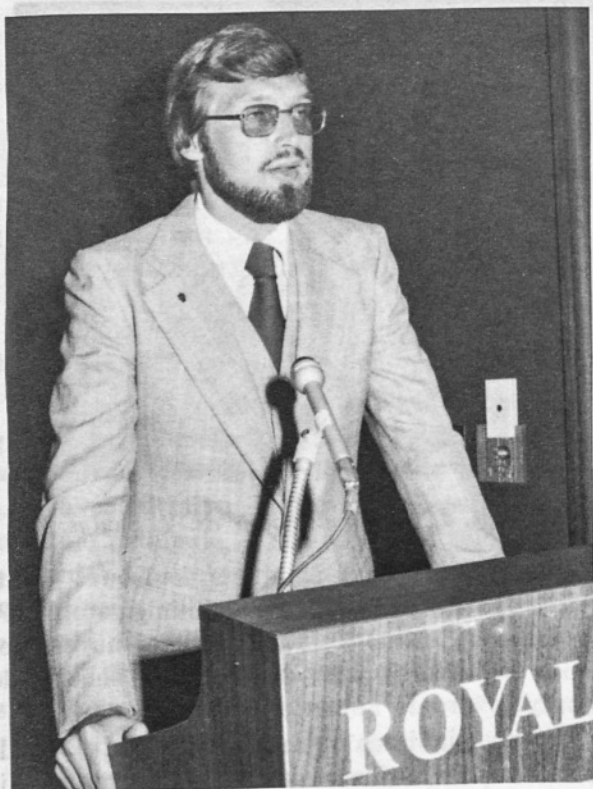
ribose). Taip pat buvo paminėta, kad buvo gauta iš buvusios Medicinos žurnalo administratorės, P. Dargienės, \$1700.00 U.S. dolerių, nes buvęs Medicinos redaktorius, dr. K. Pemkus nebeišleido numatyto žurnalo numerio.

Vienbalsiai buvo nutarta apmokėti dr. J. Balčiūno išlaidas, kurios susidarė jam lankant Kalifornijos gydytojų draugiją. Dėl pakartotino dr. A. Butkaus laiško prašančio sutelkti pinigų pirkti Vilniaus klinikoms dujinį chromatografą pasilikta prie anksčiau išreikštos valdybos nuomonės, kad tai yra privatus kiekvieno nario reikalas. Sąjunga negali šiuo reikalu užsiangažuoti. Dėl dr. Natkevičiaus laiško prašančio lėšų Vasario 16-tai gimnazijai Vokietijoje, buvo pasisakyta, kad paskiri skyriai tai jau atlieka siųsdami reguliariai pinigus, kaip pavyzdžiui Kanados.

Dr. Šauliui prašant pakeisti programos eigą, dr. Šaulio pranešimo vietoje, dr. D. Degėsys padarė pranešimą apie Medicinos žurnalo stovį.

5. **Medicinos žurnalo reikalai.** Prieš pradėdamas dr. D. Degėsiui daryti pranešimą, dr. A. Pacevičius apibūdino įvykius liečiančius susirašinėjimą su dr. K. Pemkumi. Dr. D. Degėsys pareiškė, kad jis nepasilieka Medicinos redaktorium, nes kolegų gydytojai neduoda žurnalui medžiagos. Jis pasižadėjo išleisti dar vieną Medicinos numerį ir tik su ta sąlyga, jei šio suvažiavimo paskaitininkai prisiūs savo skaitytas paskaitas. Suvažiavimas pasižadėjo uoliai kooperuoti su juo. Nauja sąjungos valdyba (dr. D. Giedraitis) pažadėjo dėti visas pastangas, kad Medicina gautų reikiama medžiagą ir paramą.

6. Lietuvos Medicinos istorijos išleidimo reikalą referavo jos administratorius dr. V. Šaulys.

Lietuvos Medicinos istorijos redaktorius dr. R. Kondratas daro pranešimą.

Jo nuomone, naujasis redaktorius dr. R. Kondratas tą užtęstą reikalą galų gale užbaigs. Jis davė piniginę apyskaitą. Pajamų buvo gauta \$4,628.47; išlaidų susidarė \$351.52. Balansas — \$4,276.95. Buvo iškeltas Lietuvos medicinos istorijos leidimui piniginės paramos klausimas. Dr. Giedraitis pranešė, kad yra numatytas specialus susirinkimas šiam reikalui spręsti. Jis taip pat pranešė, kad tame susirinkime naujasis Lietuvos medicinos istorijos redaktorius, dr. R. Kondratas padarys pranešimą apie medicinos istorijos medžiagos telkimo stovį. Buvo taip pat iškeltas klausimas, ar būtų galima išgauti "Tax exempt" privilegiją istorijos leidimui. Nutarta tą klausimą pagnrinėti Chicagoje.

7. Dėl laiko stokos buvo renkama tik nauja sąjungos valdyba. Dr. Tauras mandatų komisijos vardu perskaitė delegatų vardus. Dr. G. Balukas nominacijų komisijos vardų pristatė kandidatus naujai sąjungos valdybai: dr. Domas Giedraitis — pirmininkas; dr. Jonas Daugirdas — sekretorius-iždininkas; dr. Alicija Ruibienė — vicepirmininkė.

Nesant kito kandidatų sąrašo, šis sąrašas bu-

vo vienbalsiai priimtas. Posėdis baigtas 1 valandą po pietų.

Po pietų, 2:45 val. buvo pradėtas iškilmingas posėdis, kurį atidarė dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė, Kanados Medikų Draugijos pirmininkė. Ji pasveikino į Kanadą atvykusius kolegas ir pakvietė sąjungos pirmininką dr. A. Pacevičių vadovauti posėdžiui. Sugiedojus Lietuvos himną ir kunigui Petruui Ažubaliui sukalbėjus maldą, dr. A. Pacevičius savo žodyje apibudino mūsų organizacijos pradžią ir jos vystymąsi. Po to paprašė viena tylos minute atsistojus pagerbti mirusius ir nukankintus mūsų kolegas gydytojus. Po šios susikaupimo minutės, dr. A. Pacevičius pakvietė dr. J. Žmuidziną, Lietuvos generalinį konsulą Kanadai, tarti žodį. Po jo kalbėjo R. J. Simanavičius — Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, dr. K. Bobelis — VLIKO pirmininkas, dr. A. Paulius — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko vardu. Taip pat buvo gauti raštu sveikinimai iš: J. Daužvardienės — Lietuvos generalinio konsulo Chicagoje, A. Simučio — Lietuvos generalinio konsulo New Yorke, V. Čekanausko — Lietuvos generalinio konsulo Kalifornijoje, dr. S. A. Bačkio — Lietuvos pasiuntinybės Washingtone, dr. K. Šidlausko — ALTos pirmininko, A. Gečio — JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininko ir vysk. V. Brizgio — Chicagoje.

Po sveikinimų dr. A. Pacevičius pakvietė dr. Šaulį pristatyti paskaitininką dr. R. Kondratą iš Washingtono. Jo tema buvo: medicina senajame Vilniaus universitete. Dr. R. Kondratas yra jaunos kartos intelektualas, gerai kalba lietuviškai

P.L.G. Sąjungos suvažiavimo baliuje susitikę pažįstami. Iš kairės: R. Degėšienė, I. Pavilaniėnė, G. Sidrienė, V. Tumasonienė; antroje eilėje: dr. R. Sidrys, dr. V. Tumasonis ir dr. V. Pavilanis. (Nuotr. J. Bakevičiaus).

ir užima kuratoriaus vietą Washington Smithsonian Institute — The National Museum of History and Technology. Jis susilaukė gero įvertinimo ir gausaus plojimo. Posėdis buvo baigtas 5 valandą vakaro.

Vėliau įvyko Lietuvos Medicinos istorijos komisijos posėdis, kuriame dr. Šaulys pristatė naują redaktorių, dr. R. Kondratą. Tame posėdyje buvo aptarti istorijos leidimo reikalai.

Banketo programa prasidėjo kokteiliais, o 7:30 valandą vakaro koncertu. Meninę programą atliko solistas tenoras R. Strimaitis, palydint muzikui St. Gailevičiui. Sekė vakarienė ir šokiai. Vakaro pranešėja buvo ponija Audronė Karkienė, kuri vakarienės metu pakvietė dr. A. Pacevičių pristatyti naujai išrinktą sąjungos pirmininką dr. D. Giedraitį.

Rugsėjo 2-tra diena, sekmadienis.

10 valandą ryto buvo atnašautos pamaldos Prisikėlimo parapijos šventovėje. Pamokslą sakė ir mišias laikė klebonas kun. A. Simanavičius. Po pamaldų buvęs ir naujai išrinktas sąjungos pirmininkas, dalyvaujant kitiems kolegoms, padėjo vainiką prie švento Kryžiaus prisiminimui žuvusių ir mirusių kolegų. Sugiedota Tautos himnas. Tuoju vykome į Toronto lietuvių namus, kur buvo parengti pietūs. Kolegos buvo supažindinti su namais ir juose esančiom lietuviškom įstaigomis. Ponioms buvo parūpinta susisiekiimo priemonė apžiūrėti Toronto miestą, gi gydytojai skubėjo at-

Daktarai A. Barlauskas ir P. Vytė. "Sakyk, ką rinksim į naują valdybą?"

Kanados gydytojų valdyba. Daktarai: J. Vingilis, M. Arštikaitytė-Uleckienė — pirmininkė, J. Sungaika ir S. Kazlauskas.

gal į Royal York mokslinėm paskaitom, kurias prasidėjo 1:30 val. po pietų.

Mokslinė programa — moderatorius dr. E. Puodžiukas.

1. Dr. V. Pavilaniš — Gripo misterijos ir anachronizmas,
2. Dr. A. Balsys — Staigi plaučių edema ir jos gydymas,
3. Dr. T. Kisielius — Nauji vėžio gydymo metodai,
4. Dr. J. Daugirdas — Inkstų biopsijos glomerulonephrito diagnostikoje,
5. Dr. R. Nemickas — Modernus angina pectoris gydymas,
6. Dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė — Kontaktiniai lęšiai ir jos pačios filma kaip tie lęšiai pritaikomi vaikams.

Paskaitos baigtos 5:30 val. po pietų. Po trumpos pertraukos prasidėjo antras darbo posėdis, kuriame buvo renkami sąjungos vicepirmininkai, direktoriai, revizijos komisija ir garbės teismas. Nominacijų komisijos pirmininkas dr. G. Balukas perskaitė kandidatų sąrašą. Neatsiradus kitų pasiūlymų šis sąrašas buvo vienbalsiai priimtas. Tuo būdu sekančiom pareigom buvo išrinkti: vicepirmininkais — dr. Dainius Degėsys — Ohio; dr. Pranas Sutkus — Ill.; dr. Marija Arštikaitytė-Uleckienė — Kanada. Direktoriais: dr. K. Ambrozaitis — Ill.; dr. A. Kisielius — Ohio; dr. Z. Brinkis — Kalifornija; dr. G. Balukas — Ill.; dr. A. Pacevičius — Kanada; dr. V. Avižonis — New York; dr. V. Majauskas — Mich. Revizijos komi-

Pagalbinis komitetas Toronte P.L.G. Sąjungos suvažiavimui rengti. Iš kairės B. Barkauskienė, dr. A. Valadka, A. Valadkienė, dr. J. Yčas, S. Pacevičienė, A. Sungailienė, dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė, Ambrozaitienė.

siją sudarys: dr. J. Šonta — Ohio; dr. A. Paulius — Ill.; dr. M. Miškinienė — Mich. Garbės teismas: dr. H. Brazaitis — Ohio; dr. J. Meškauskas — Ill.; dr. V. Tumasonis — Ill. Lietuvos Medicinos istorijos administratorium pasilieka dr. V. Šaulys — Ill. Medicinos žurnalo redaktorium laikinai pasilieka dr. D. Degėsys — Ohio.

8. Revizijos komisijos pranešimas buvo perskaitytas dr. V. Majausko. Knygos, sąskaitos, protokolai rasta labai tvarkingai vedami. Pranešimas priimtas be pataisų.

Dr. E. Puodžiukas mokslinės dalies moderatorius. (Nuotrauka J. Bakevičiaus).

9. Dr. K. Ambrozaitis perskaitė rezoliucijų komisijos paruoštas rezoliucijas. Jas pataisius buvo nutarta pasiųsti: a) Kanados ministeriui pirmininkui J. Clark, b) Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybai, c) Tarptautinei psichiatrų sąjungai, d) lietuvišką tekstą pasiųsti Voice of America, Free Europe ir Vatikano radijo stotims; angliškai paruoštą tekstą išsiuntinėti spaudos agentūroms, e) Paruošti rezoliucijas dėl disidentų ir Lietuvos gydytojų skriaudimo.

Dr. Janevičius, būdamas Havajuose, dalyvavo tarptautiniame psichiatrų suvažiavime, kuriame Amerikos psichiatrų sąjunga smarkiai puolė sovietų psichiatrus dėl psichiatrinėsių metodų vartojimo politiniams tikslams. Jis siūlė pasiųsti padėkos laišką už tą akciją Amerikos psichiatrų sąjungai. Dr. Masilionis siūlė įtraukti į rezoliucijas abortų ir eutanazijos pasmerkimą. Į šį jo pasiūlymą buvo atsakyta, kad suvažiavimas tokios rezoliucijos išnešti negali dėl nevienodų kolegų filosofinių pažiūrų.

10. Skyrių pranešimai.

Dr. Sutkus, Illinois skyriaus vardu pranešė, kad nauja valdyba buvo išrinkta šį pavasarį ir dar nėra susiorganizavusi aktyviai veiklai. Prižadėjo teikti gausiai žinias — korespondenciją Medicinos žurnalui. Draugija turi 160 aktyvių narių. 65 yra susimokėję nario mokesčių. Susirinkimuose dalyvauja apie 40 asmenų. Daro 3 susirinkimus metuose. Ruošiamas pavasario balius ir išvyka.

Dr. H. Brazaitis padarė Ohio skyriaus veiklos apžvalgą. Ohio draugija skiria metines kultūrines premijas pasižymėjusiems asmenims. Jau yra paskyrus 22 tokias premijas. Turi pastovią medicinos patarėjo programą per lietuvišką radiją.

Dr. V. Avižonis, iš New Yorko draugijos, darydamas pranešimą pasiskundė, kad per praėjusius dvejus metus neteko daug kolegų. Šiame suvažiavime iš New Yorko dalyvauja 2 nariai. Neturėjo susirinkimo jau vieni metai. Remia Lietuvių Fondą, Lietuvos Medicinos istoriją. Dr. Giedraitienė išrenka reguliariai nario mokesčius.

Dr. V. Majauskas, iš Michigano valstijos, nors ir nebūdamas valdybos narys, bet dr. Zotoviui išvykus namo iš suvažiavimo, padarė Michigano draugijos veiklos apžvalgą. Paaikšėjo, kad jau dveji metai kaip neturėjo susirinkimo.

Dr. J. Balčiūnas buvo nuvykęs pernai į Kaliforniją, norėdamas sustiprinti Kalifornijos gydytojų draugijos veiklą, todėl nesant Kalifornijos atstovo jis darė pranešimą apie jų veiklą. Kali-

fornijoje yra šiuo metu 13 medicinos gydytojų ir 5 dentistai. Jam buvojant Kalifornijoje vyko augimo hormonų tyrinėtojų simpoziumas, kuriame dalyvavo trys gydytojai iš Lietuvos, kurie taip pat dalyvavo ir Kalifornijos gydytojų draugijos subuvime.

Dr. Arštikaitis-Uleckienė padarė pranešimą iš Kanados draugijos veiklos. Kas metai ruošiama susirinkimas su vakariene, kurios metu išdininkas išrenka mokesčius. Aktyvių narių turi 23. Praėjusiais metais davė \$1000.00 Lietuvių Die-noms ir šiais metais \$1000.00 jaunimo kongresui. Pavasarį ar rudenį suruošia gegužinę draugijos narių šeimoms.

11. Klausimai is sumanymai.

Dr. J. Balčiūnas siūlė sudaryti naują pasaulio gydytojų sąrašą su adresais. Dr. D. Giedraitis prašė susirinkimo įgaliojimo, kad jis galėtų ko-optuoti negydytojus, bet jų šeimos narius be atlyginimo eiti sekretoriaus pareigas. Jo nuomone sekretoriaus ir išdininko pareigos vienam asmeniui yra persunkios. Nutarta tą klausimą palikti sąjungos valdybai nuspręsti. Dr. Daugirdas kalbėjo apie sekančią žiemos stovyklą. Dr. A. Paulius pasiūlė daryti vasaros seminarą laive Karibų jūroje. Šis siūlymas buvo šiltai susirinkimo dalyvių priimtas. Susirinkimas baigtas 7 valandą vakaro.

Dr. A. Barkauskas

Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos
valdybos sekretorius-išdininkas

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS
SUVAŽIAVIMO 1979 METŲ RUGSĖJO 1-2 DIENOMIS
ROYAL YORK VIESBUTYJE, TORONTO, KANADOJE

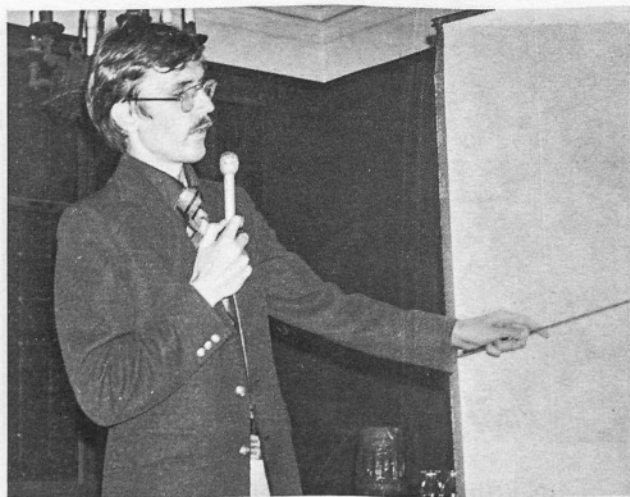
NUTARIMAI :

1. Sveikinimai ir padėkos :

- a) Kanados ministeriui pirmininkui, kartu padėkojant už etninių grupių, ypač lietuvių, globą kultūrinėje srityje.
- b) Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkui.
- c) VLIKo pirmininkui.
- d) St. Lozoraičiui — liet. diplomatų šefui.
- e) Okupuotos Lietuvos gydytojams.

2. Protesto prieš sovietų kankinimo akciją psichiatrinėse ligoninėse pareiškimas :

Suvažiavimo dalyviai vienbalsiai reiškia protestą dėl sovietų teroro, prievarta uždaranant sveikus lietuvius patriotus į psichiatrines ligonines ir

Dr. J. T. Daugirdas paskaitos metu.

Dr. R. Nemickas paskaitos metu. (Nuotr. J. Bakevičiaus)

Dr. A. Balsys paskaitos metu.

Rezoliucijų komisija posėdžio metu. Doktorai: A. Pacevičius, H. Brazaitis, K. Ambrozaitis, D. Degėsys. Trūksta V. Majauskos. (Nuotrauka J. Bakevičiaus).

jas, kovojančias už žmogaus teises, prisidėti prie laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių gydytojų protesto

AMNESTY INTERNATIONAL
HUMAN RIGHTS COMMISSION OF THE
UNITED NATIONS EUROPEAN SECURITY
AND COOPERATION COMMISSION OF USA
WORLD HEALTH ORGANIZATION.
International College of Psychiatry.

3. Suvažiavimas vertina ir dėkoja gydytojams, kurie aktyviai reiškiasi lietuvių visuomeninėje veikloje ir tą veiklą remia finansiniai. Kartu apgailestauja, kad žymi dalis gydytojų laikosi pasyviai, kas nesiderina su lietuvių gydytojo tautine misija. Suvažiavimas ragina visus lietuvius gydytojus aktyviai dalyvauti lietuvių visuomeninėje kultūrinėje veikloje.

4. Suvažiavimo dalyviai remia ir pritaria 45

Pabaltijo valstybių kovos už laisvę vadovų pareiškimui Maskvoje 1979 metų rugpiučio 24 dieną, kuriame reikalauja laisvės ir nepriklausomybės Pabaltijo valstybėms.

5. Okupuotos Lietuvos gydytojams: Laisvojo pasaulio lietuvių gydytojai supranta jūsų sunkias darbo sąlygas ir užjaučia dėl gydytojo profesijos sovietinio paniekimo. Mums yra gerai žinoma, kad jums trūksta gydymo priemonių ir vaistų, o jūsų atlyginimas yra žemesnis už bemokslų darbininkų. Mes dėkojame jums už pasiaukojimą, rūpinantis lietuvių tautos sveikatingumu ir kartu apeliuojame į jus, kad skatintumėte gausias šeimas ir toliau kovotumėte prieš per didelį alkoholinių gėrimų vartojimą, nes tik sveikas ir gajus Lietuvos kamienas garantuos lietuvių tautos priaugliu ir jos išlikimą.

Sveikinimą nutarta perduoti radijo bangomis.

6. Organizacinėje srityje:

a) Suvažiavimas įpareigoja PLGS V-bą peržiūrėti savo statutą ir sekančiam suvažiavimui laiku patiekti pakeitimus, reikalingus dėl JAV LGS ir PLGS statutų suderinimo.

b) Ragina pagyvinti ryšį tarp PLGS ir Gydytojų Draugijų valdybų.

c) PLGS Valdybą įpareigojama kas metai suorganizuoti bent vieną žiemos ar vasaros klinikinę konferenciją.

d) Suvažiavimas įpareigoja PLGS Valdybą ir toliau leisti Medicinos žurnalą. Jo redaktoriui dr. D. Degėsiui reiškia padėką.

REZOLIUCIJŲ KOMISIJA:

K. Ambrozaitis — pirm.	A. Pacevičius
H. Brazaitis	D. Degėsys
V. Majauskas	

Jaunimo stalo suvažiavimo bankete, Toronte. (Nuotrauka J. Bakevičiaus).

"FRATERNITAS LITHUANICA -- PATRIA" SUEIGA

DR. JUOZAS KRIAUCIUNAS

Fraternitiečiai ir patrijietės turėjo metinę suėigą, Royal York viešbutyje, Toronte, Kanadoje, rugsėjo 2 d., pasibaigus Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavimui.

Brolis V. Tauras pranešė apie staigią br. Vytauto Slavinsko, New Yorke, mirtį. Jo atminimui ir pagerbimui, taip pat visų žuvusių brolių ir sesių atminimui visi atsistojo susikaupimo minutei. Br. V. Avizonis papasakojo apie mirusiojo planus pastaruoju laiku. Velionis norėjo palikti medicinos praktiką, bet negalėjo, nes bendrininkas nesutiko nusikratyti bendrai turimos ligoninės. Br. A. Snieška, New York, rūpinasi velionio laidotuviems.

Br. V. Tauras toliau pranešė, kad paskutinis, dar mūsų tarpe, "Fraternitas Lithuanica" korporacijos steigėjų: br. Vladas Ingelevičius švęs greitai savo 90 metų amžiaus sukaktį. Visi dalyviai pasirašė ant sveikinimo kortelės, kuri įduota br. A. Matukui įteikti jubiliatui.

Prieš metus visuotinas brolijos-seserijos suvažiavimas išrinko įstatų keitimo-papildymo komisiją. Br. J. Kriaučiūnas, vienas komisijos narių, pranešė, kad komisija neturėjo posėdžio, bet jis šiam susirinkimui artinantis išsiuntė laiškus kitiems komisijos nariams su įstatų kopijomis ir savo pataisymų pasiūlymais ir prašė komisijos narius šiam suvažiavimui pasiruošti ir savo pasiūlymus padaryti. Br. Kriaučiūnas perskaitė šiam susirinkimui savo siūlomus pataisymus, kurie yra labai maži, imant pagrindan Augsburgė suvažiavimo priimtus įstatus. Susirinkimas įgaliojo br. Kriaučiūną vadovauti įstatų pakeitimo ir papildymo komisijai ir sekančiame visuotiname susirinkime pranešti komisijos priimtus pakeitimus ir papildymus.

Priminta, kad po 4 metų brolijai sukaks 75 m., kai brolija įsteigta. Jau praėjusiais metais suvažiavime tartasi, kad tą sukaktį reikėtų atžymėti papildomu leidiniu prie "Fraternitas Lithuanica" knygos, išleistos brolijai švenčiant 60 metų sukaktį ir redaguotos br. B. Matulionio. Ruošiamame leidinyje įeitų žinios apie naujus brolius, brolijos veiklą per pastaruosius 25 metus, išleistos "Fraternitas Lithuanica" spragų užpildymas ir visa "Patria" seserijos veikla, nuo pradžios, įskaitant ir žinias apie seseris, nes "Fraternitas

Fraternitas Lithuanica-Patria nariai dalyvavę P.L. G.S. suvažiavime, Toronte.

Lithuanica" ir "Patria" prieš 3 metus susijungė ir sudarė vieną korporaciją.

To leidinio medžiagai rinkti buvo paprašytas br. J. Kriaučiūnas, o šio susirinkimo jis įgaliotas medžiagą telkti. Įgaliotasis prašė visų talkos, nes jei sesės ir broliai neduos žinių apie save ir veiklą, tai jokio leidinio nebus.

Br. H. Brazaitis pranešė, kad Veronikos Nagevičienės, br. generolo V. Nagevičiaus našlės, sveikata yra bloga ir jai padėti negalima. Tuo pačiu prisimintas ir sergąs br. Martus, Clevelande. Jam pasiūstas visų susirinkusiųjų pasirašytas sveikinimo atvirukas, linkint greitai sveikti.

Įstojusiam brolijon naujam broliui dr. Pavilaniui, negalinčiam pačiam susirinkime dalyvauti, brolijos juosta ir ženklelis įduoti jo tėvui — br. V. Pavilaniui, kad juos įteiktų jaunajam.

Susirinkimas baigtas daugumos dalyvių nusifotografavimu. Susirinkimui vadovavo br. V. Tauras, sekretoriavo br. J. Kriaučiūnas.

Priedas. Kalbant apie anksčiau išleistą "Fraternitas Lithuanica" knygą, tai ji buvo tikrai reikalinga. Joje randamos žinios apie brolius, brolijos veiklą per 50 metų. Tai lyg enciklopedija, kurioje randamos žinios ne tik brolių asmeniško gyvenimo, bet ir jų veikla Lietuvą atstatant, nepriklausomai valstybei dirbant ir, pagaliau tremtyje. Papildomas veikalas turės duoti apie seses ir brolius ir jų veiklą žinias. O yra ir ką paminėti,

LAMA (Lithuanian American Medical Association)

7-tasis žiemos seminaras

DR. V. ŠAULYS

Šiais (1979) metais Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos žiemos seminaras, jau septintasis, įvykęs Winter Park'e Colorado — kovo mėn. 3-10 dienomis — apie 70 mylių į šiaurės vakarus nuo Denverio, tuoj persimetus Continental Divide, puikiose Rocky kalnuose, 9-10.700 pėdų aukštumoje. Sniego daug — vietomis virš 6 pėdų — ir dar pridėjo slidinėjant. Temperatūra ideali. Winterparkas įvairus savo šlaitais: pažangiesiems ir avantiūrų mėgėjams daug aukštų ir stačių, bepradedantiems ir vidutiniokams pakankamai ir lengvesnių šlaitų. Lygumų slidinėtojams neišskaičiuojamos mylios puikių takų per miškus ir laukus.

Šįmet dalyvių skaičius gerokai prašoko 200. Gydytojų beveik 50 suskridusių iš įvairių kraštų — Kanados, iš P. Amerikos — Kolumbijos ir net du iš Australijos, Sidney miesto.

Seminaras ir visa išvyka organizuota PLGS rėmuose dr. M. Vyganto iniciatyva per Heger'io kelionių biurą (O. ir V. Zalatorius).

Šįmetinė sporto iškyla ir medicinos seminaras pradėtas oficialiu Heger'io kelionių biuro atstovų p.p. Zalatorių atridentos alaus statinės atkimšimu. Kitais vakarais vyko medicinos klausimais paskaitos. Vienas vakaras buvo skirtas muzikai ir vaidybai — dr. L. Ragas smuiku ir F. Strolia pianinu. Maloniai nustebino muzikiniai gabumais V. Vygantaitė jauniausia aktyvi slidinėtoja.

Medicinos paskaitų pagrindinė tema buvo reumatinės ligos. Dr. A. Butkus iš Cleveland, Ohio —

nes turime brolių ir sesių visuomenininkų, kultūrininkų, iškilusių mokslo srityje ir seserijos bei brolijos veiklos pažymėtinų įvykių.

Iškilusių asmenų nevardinsiu, nes išėitų labai ilgas sąrašas ir tai nepilnas. Bet kelis brolijos-seserijos svarbesnius darbus paminėsiu: dailės darbų konkurso Kalantos susideginimui atminti pravedimas, birželio mėn. išvežimams atminti giesmės konkursas. Pastarąjį laimėjo poetė B. Pūkelevičiūtė už giesmę "Paskutinis birželis". Manau, tų pavyzdžių užteks.

Gaila, nebuvo ir nebus galima leidiniuose minėti seses ir brolius likusius Lietuvoje, dėl visiems žinomų priežasčių.

Sunku atpažinti, bet čia stovi šie daktarai: J. Valaitis, D. Giedraitis, A. Razma, G. Balukas ir K. Ambrozaitis.

Prostaglandinai ir reumatinės ligos; dr. J. Dau-girdas iš Chicagos, Ill. — Laboratorinių tyrimų aiškinimas kologeninėse ligose. Dr. J. Valaitis, Park Ridge, Ill. — Reumatinio artrito patologija. Tos 3 paskaitos skaitytos lietuvių kalboje, gerai paruoštos ir gyvai prarvestos moderatorės dr. D. Bieliauskienės.

Dr. A. Deveikytė, Chicago, Ill. — Sąnarių uždegimas vaikuose ir M. Arštikaitis, Toronto, Kanada — Uveitas vaikuose su artritu, dr. K. Ambrozaitis, Merriville & Gary, Ind. — Ankstyvi rentgenologiniai ženklai sąnarių uždegimuose. Paskaitos paruoštos ir skaitytos lietuvių kalba. Pravedė dr. A. Razma.

Trečiadienio seminaras Illinois Universiteto profesorių: dr. R. Hedger analgezikų sukelta nefropatija; dr. V. Vyganto — Akių pakitimai naudojant anti-artritinius vaistus ir dr. E. McEnery — Urologiniai pakitimai artrite. Paskaitas pravedė dr. A. Pavilanis.

Paskutinę seminaro dieną turėta net 4 paskaitos. A. Petrulis, DDS, Oak Lawn, Ill. — pilnas gerų norų lietuvių kalbai angliškai skaitė išsamią paskaitą apie žandikaulio-smilkininio sąnario artritą ir chirurginį gydymą. R. Sakalas, MD, Viro Beach, Fla. supažindino su neurochirurgo problemomis gydant artritą atlanto-axialinio sąnario išnarinime. Ortopedai daugiausia įsitraukę

į artrito chirurginį gydymą. Čia dr. A. Paulius nušvietė, kas naujo artritų rekonstruktyviniame gydyme. Simpoziumas užbaigtas V. Kleizos socialinės problemos sprendimu — kaip luošus vaikus sugražinti į gyvenimo srovę. Sesijai moderavo R. Karka, DDS.

Išklause paskaitų gydytojai gauna 2-ros kategorijos 12 valandų kreditą pagal AMA gydytojams nustatytus reikalavimus. Ateinantiems tam bus bandoma gauti 1-mos kategorijos pripažinimą. Greičiausia tai bus surišta su didesnėmis išlaidomis, kas atsilieptų į padidintą registracijos mokesť. Nuspręsta ir ateity tęsti jau beveik tradicija susidariusį žiemos suvažiavimą. Išrinktas komitetas, kuris rūpinsis būsima programa ir parinks vietovę.

Nežiūrint sėkmingų slidinėjimų (beveik nebuvo rimtesnių sportuojančiųjų susižeidimų) ir po to fizinio malonaus nuovargio, vakaronės nesibaigdavo medikų seminarais: buvo atšvesta keletas vardinių (Kazimierinės), gimtadienių ir kitokių sukaktuvių. Buvo išleistas 2-jų numerių laikraštėlis "Vinterparko Vėputės" — su M. Ambrozaitienės iliustracijomis (būtų buvę ir fotografijų, bet kolega Ambrozaitis nespėjo išaiškinti, o jų pridarė daug). Iki vėlumos skambėdavo nedidelių chorų ir pavienių solistų dainos, dažnos su negrižtančios jaunystės motyvais.

V. Šaulys

**1979 METŲ AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ
ŽIEMOS SUVAŽIAVIME BUVO LEIDŽIAMAS
MAŽAS INFORMACINIS LEIDINĖLIS —
"VINTERPARKO VĖPUTĖS", REDAKTORIUS
V. ZALATORIUS.**

Čia duodame to leidinėlio nr. 1 mažą ištrauką.

Pirmosios dienos

Štai ir vėl sportiškieji Amerikos ir Kanados gydytojai ir jų draugai suvažiavo žiemos atostogų į kalnus — šį kartą į Vinterparką, 70 mylių į vakarus nuo Denverio. Šįmetinė iškyla iki šiol pati sėkmingiausia ir dalyvių skaičiumi, ir vieta, ir slidinėjimo sąlygomis.

Suskridę kovo 3-čią į Denverį, daugiau kaip 200 lietuvių iš visų Amerikos kontinento kampelių — Raimundas Mieželis net iš Kolumbijos, Pietų Amerikoje — Vinterparke jie rado 63 colius sniego ir 24 laipsnių Farenheito temperatūrą. Paskutiniai trys coliai sniego buvo iškritę dieną prieš jiems atvykstant. Pirmąją slidinėjimo dieną,

Vyrai, reikia ALTą su Bendruomene suvesti. Iš kairės daktarai: J. Valaitis, V. Majauskas, A. Butkus. (Nuotrauka K. A.).

per šv. Kazimierą saulė tvieskė be jokio debesėlio, o temperatūra per pietus pakilo net iki 32 laipsnių F. Slidininkai apsistojo trijuose apylinkės viešbučiuose: High Country Inn, High Country House ir "Bebrų buveinė" (Beaver Lodge).

Slidinėta daugiausia Vinterparko slėniu, nuo 10.700 pėdų viršūnės, nusileidžiant 1.600 pėdų žemyn. Šis slėnis turi 24% lengvų nusileidimo terasų, 39% vidutinių ir 37% sunkių. Patyrę ir drąsiausieji slidininkai tuo nesitenkino ir išbandė Marijonos nuolydį (Mary Jane slope) kitoje kalno pusėje, kur net 65% terasų priklauso prie sunkių ir tik 5% prie lengvų.

Du Kazimierai grupėje, dr. Ambrozaitis ir vyriausias amžiumi Pabedinskas, visą dieną slidinėję, vakare draugų tarpe atšventė savo vardadienius.

Tą patį sekmadienio popietį vyko ir registracija į VII Amerikos Lietuvių Gydytojų draugijos žiemos suvažiavimą. Suvažiavime dalyvauja 45 gydytojai. Vakare buvo oficialus susipažinimo vakaras, į kurį Hegerio kelionių biuras atrideno statinę alaus.

Būsimi renginiai

Šiandien prasideda medicininės paskaitos, kurios tęsis iki ketvirtadienio. Jas skaitys gydytojai

MOTERŲ SKYRIUS

Paruošė ROMA DEGĖSIENĖ

Visai neseniai moteriai pasirinkti profesiją ar amatą buvo nekomplikuota. Tradiciniai mergaitė be specifinio talento tekėjo arba rinkosi specialybes kaip slaugės, mokytojos, sekretorės. Šiandieną durys praviros į daugelį nesvajotų galimybių. Jau turim astronautes, diplomates, miestų burmistras. Mūsų, lietuvių medikų žmonių akiratis taip pat keičiasi. Kurios turime talentą reiškiamės muzikoje, dainoje; kurios valdome teptuką — piešiame. Šį kartą apie knygas, knygynus ir mokslinę informaciją, ir šiai sričiai apibūdinti pasirinkau clevelandietę Jadvygą Kuncaitienę.

Jadvyga Kuncaitienė šiuo metu yra Case Western Reserve Universiteto Centrinės Bibliotekos Referencijos ir Informacijos skyriaus vedėja.

Ambrozaitis, Aštrikaitienė, Daugirdas, Deveikytė, Hedgeris, McEnerys, Paulius, Petulis, Sakalas, Valaitis ir Vygantas, o taip pat A. Butkus ir V. Kleiza. Gydytojai savo suvažiavimą užbaigs visuotiniu susirinkimu penktadienio vakare.

Dr. L. Ragas ir muzikas F. Strolia trečiadienio vakare, 8:30 val., ruošia muzikos vakarą.

Definicijos

Kitas Marijonos kalno šturmuotojas, dr. F. Kaunas pasiūlė tokį skersakraščio slidinėjimo apibrėžimą: "Naudingesnis plaučiams ir širdžiai negu nuokalninis. Tačiau regėjimą praturtina ir akis pagalanda pastarasis, bežiūrint į merginas ir margą jų aprėdą. Velniop paranga, tegyvuoja apranga!"

Dr. Kaunas taip pat sukūrė ketvirtą santrumpą šalia visiems žinomų ALTo, VLIKo ir BALFo medikų — slidininkų suvažiavimams aprašyti. Tai BALTAS — Būtinai Amerikos Lietuvių Tautinėj Atmosferoj Sąskrydis.

1980 metų 8-tasis Žiemos suvažiavimas (LAMA) vasario 23 — kovo 1 dienomis. Žiemos suvažiavimu rūpinasi dr. J. Daugirdas.

Eilę metų buvo to paties universiteto mokslinės bibliotekos vedėja ir kurį laiką dėstė. Tuo pačiu laiku buvo paskirta vieniems metams dėstyti Puerto Rico Valstybinio Universiteto bibliotekologijos institute. Anksčiau, Organization of American States (OAS) pasiūlymu organizavo mokslinę biblioteką Argentinos valstybinio universiteto skyriuje. Prieš atvykdamą į Jungtines Amerikos Valstybes dirbo Argentinos valstybiniame universitete, Cordoboje, kaip bibliotekininkė ir vertėja medicinos fakulteto bibliotekoje, vėliau buvo vedėja to paties universiteto Astronomijos ir Fizikos bibliotekos.

Pereitą pavasarį J. Kuncaitienė lankė Iraną ir skaitė paskaitas Teherano Universiteto Bibliotekologijos mokslų skyriuje.

J. K. yra įsigijusi masters degree Western Reserve University, yra baigusi Argentinos Valstybinio universiteto modernių kalbų ir pedagogikos fakultetą ir Europoje vertėjų institutą Šveicarijoje.

R. D.

Jadvyga Kuncaitienė prie buvusių karalių rūmų Teherane, Irane.

MEDICINOS BIBLIOTEKOLOGIJA

JADVYGA KUNCAITIENĖ

Mokslinių tyrinėjimų ir išradimų rezultatai šiandien sudaro nepaprastai didelį mokslinės informacijos lobį. To pasėkmėj, šių dienų mokslininkai nebepajėgia patys savo jėgom surinkti, surūšiuoti, sudėti ir vėl surasti ir panaudoti tokią žinią moksliniams ar bendrai savo profesiniams darbams. Ta padėtis ypatingai yra paaštrėjusi visose medicinos mokslo srityse. Išėjus atsirado specialiai paruoštų bibliotekologų* asmenyse. Pagal tradiciją, bibliotekologų uždavinys ir tikslas visad buvo ir yra patenkinti bibliotekų naudotojų poreikavimus; tai yra, laiku parūpinti įvairios rūšies spaudos: knygų, žurnalų, dokumentų, arba ne — knyginės informacijos šaltinių, kaip mikrofilmai, skaidrės ir t.t. Ši rolė liko ta pati, tik šiandien padidėjo poreikavimas bibliotekologų — specialistų kokio nors mokslo srityje, turinčių bibliotekoms pritaikytą naujos technologijos žinių. Tokiu būdu ir medicinos srityje specialiai paruošti ir kvalifikuoti bibliotekologai tapo svarbiu elementu gydytojo ir kitų medicinos srityje dirbančių gyvenime.

Kokios ypatybės tikrumoj pageidaujamos iš efektyvaus medicinos bibliotekologo? Panagrinękim dabar bendrus visiems moksliniams bibliotekologams privalomus bruožus: visų pirma, ypatingas žingeidumas, kurio lydimas individas koncentruojasi ant tam tikrų problemų iki jų galutinio išsprendimo. Antra ypatybė, tai enciklopedinė atmintis, nepaprastaivertinga savybė, kurios dėka išvengiami pakartotiniai žygiai informacijos paieškojimo procese. Toliau, svarbios ypatybės yra greita orientacija, pasiryžimas ir noras padėti kitiems jų intelektualiniuose užsimojimuose, įvertinimas ir supratimas mokslinių tyrinėjimų esmės ir su tuo surištų problemų, tikslu išvystyti efektingą planą okslinei bendruomenei reikalingų žinių, surinkimui ir patiekimui. Bibliotekologas taip pat turi būti geru instruktorium tiek savo tarnautojams, tiek bibliotekos naudotojams. Iškalbingumas, geras raštų redagavimas ir gerų santykių išvystymas ir palaikymas su bendradarbiais ir bibliotekų naudotojais, o taip pat su kitom institucijom yra svarbūs faktoriai sėkmingam darbui.

Medicinos bibliotekologijoj dar yra visa eilė kitų poreikavimų. Visų pirma, bibliotekologas

dirbas bet kokioj medicinos srityje turi gerai pažinti medicinišką literatūrą, kliniškus ir tiesioginius bei giminingus mokslus. Turi pažinti bibliografinį aparatą medicinoj: indeksus, bibliografijas, žurnalus, metraščius, pranešimus iš konferencijų, dokumentus (valstybinius ir tarptautinius). Kadangi mediciniška literatūra nepažįsta geografinių ribų, labai pravartus ir neišvengiamas yra svetimų kalbų mokėjimas, ypač vokiečių, prancūzų, o dažnai ir rusų! Pravartu susipažinti taip pat su italų ir ispanų kalboms, ir naudinga turėti nors ir ribotą lotynų ir graikų kalbų pažinimą, kadangi šios kalbos sudaro mediciniškos terminologijos lygį. Ši organizacija rekomenduoja akademinį šių profesionalų paruošimą. Tikrumoj, ši reliatyviai jauna profesija išsivystė iš medicinos sekretorių ir laboratorijos asistentų darbo mediciniškos informacijos srityje. Tokiu būdu nemažas skaičius žymiu medicinos bibliotekologų įgijo savo žinias vien praktikos ir patyrimo keliu.

Šiandien skaitoma, jog efektyvus medicinos bibliotekologų paruošimas turi prasidėti jau kolegijoj, imant pagrindu biologinius mokslus. Ypač naudingos yra paskaitos anatomijoj, fiziologijoj ir zoologijoj. Vis didesnės reikšmės įgauna ir socialiniai mokslai profilaktinėj medicinoj, epidemiologijoj, psichiatrijoj, visuomenės sveikatingume ir medicinos administracijoj. Be to, šiais laikais, kada modernioji technologija jau įžengė į visokios rūšies bibliotekas, ir kompiuteriai vartojami informacijos išgavimo ir patiekimo darbe, yra naudinga imti taip pat tokius dalykus kaip analitinę geometriją, logiką, semantiką, ir žinių asimiliacijos teoriją. Sekantis etapas medicinos bibliotekologijos paruošime yra 1-2 metų studijos akredituotam Bibliotekologijos Mokslų Fakultete, vedančios į bibliotekologijos mokslų magistro laipsnį (Master of Library Science). Bibliotekologijos fakulteto mokslo programa yra dvejų rūšių. Visų pirma dėstomi dalykai bendri visokių bibliotekų reikalams, vieni privalomi, kiti efek-

* Pabrėžiamas skirtumas tarp "bibliotekininko" — bibliotekos tarnautojo be magisterio ir "bibliotekologo" — baigusio specialius akademinus mokslus ir turįs magisterio laipsnį arba daktaratą. Šis straipsnis liečia tik pastarąją profesiją.

tyviniai. Šiuo laiku visur yra dėstomi dalykai susiję su automatizacija, kompiuterio pritaikymu bibliotekų veiklai ir informacijos mokslo teorija. Šalia to, yra specialios programos pritaikytos mokslinių ir medicinos bibliotekų veiklai ir administracijai. Tam tikras skaičius bibliotekologijos fakultetų šiandien turi puikias programas medicinos bibliotekologų paruošimui. Tos programos nuolat atnaujinamos, pritaikomos įvairioms medicinos šakoms ir naujiems gydymo metodams.

Medicinos Bibliotekologijos sąjunga duoda stipendijas tokių bibliotekologų išmokslinimui. Kai kurios valstybinės ir vietinės bibliotekų organizacijos taipogi suteikia finansinę paramą, stipendijas arba paskolas užinteresuotiems studentams. Nemažas skaičius bibliotekologijos fakultetų randasi tokiose vietovėse, kur studentai turi progos dirbti medicinos bibliotekose, tokiu būdu apsimoka mokslą ir tuo pačiu laiku įsigyja reikalingą patyrimą.

Profesinis medicinos bibliotekologų paruošimas nesibaigia magistro laipsniu vien toje srityje. Daugelis tęsia mokslą, įsigydami kitą magistro laipsnį iš biologijos ar panašių mokslų, kartais ir daktaratus; kiti tęsia savo profesinį išsilavinimą lankydami seminarus, simpoziumus, konferencijas.

Medicinos Bibliotekologų sąjunga, tikslu pakelti tos profesijos lygį įsteigė pažymėjimų įsigyjimo programą. Pažymėjimai yra trijų rūšių. Pirmo laipsnio pažymėjimas reikalauja bibliotekologijos magistro laipsnį iš akredituoto fakulteto ir sėkmingą stažo atlikimą MLA (Med. Library Association) pripažintoje medicinos bibliotekoje.

Antro laipsnio pažymėjimas reikalauja, be aukščiau minėtų sąlygų, antro magistro laipsnio iš vienos medicinai pritaikomos srities: biologijos, embriologijos, genetikos ir panašiai; ir vienu metų stažą pripažintoje žymioje medicinos bibliotekoje. Trečio laipsnio pažymėjimo įsigyjimui dar reikalaujamas daktaratas iš medicinos mokslui artimos srities, įgytas žinomam universitete, ir penki metai stažo atlikto žymioje medicinos bibliotekoje.

Stažo atlikimas specialistų vadovaujamoje medicinos bibliotekoje yra puiki proga įsigyti reikalingų žinių ir patyrimo, nes stažistas pereina per visus bibliotekos skyrius. Valstybinė Medicinos Biblioteka Washingtone (National Library of Medicine) suteikia nemažai progų baigusiesiems bibliotekologijos mokslus tokį stažą atlikti.

Kaip ir kiekvienoje profesijoje, yra labai svarbu neatsilikti nuo naujų išradimų ir sekti pažangą daromą visose medicinos ir technologijos sri-

tyse. Tam tikslui, Medicinos Bibliotekologų sąjunga ruošia įvairias programas: kursus, seminarus, simpoziumus. Laike tos sąjungos metinės konferencijos viena diena skiriama tokiam profesinių žinių paliginimui. Medicinos bibliotekologams yra labai svarbu aktyviai dalyvauti profesinėse organizacijose, dirbti įvairiuose komitetuose.

Tinkamai paruošti medicinos bibliotekologai yra šiandien paieškomi, turi galimybes pasirinkti geras tarnybas ir jų atlyginimai paprastai yra aukštesni negu bendro pobūdžio bibliotekologų. Profesinė sąjunga tarpininkauja tarnybų parūpinime. Tos organizacijos adresas: Medical Library Association (MLA), 919 N. Michigan Ave., Suite 3208, Chicago, Ill. 60611.

Trumpas bet gana reikšmingas ir prasmingas apibūdinimas šios palyginamai naujos profesijos skamba šitaip: "Sėkmingas medicinos bibliotekologas turėtų būti dalinai gydytoju, dalinai tyrinėtoju, dalinai medicinos istoriku, medicinos filosofu, o kartu ir bibliofilu, knygų saugotoju ir bibliotekininkystės technologijos ekspertu." (Postell).

Įdomu pastebėti, jog į šią profesiją linksta daugiausiai moterys, ir gana žymus jų skaičius užima svarbias pozicijas. Iš tikrųjų, kas gali būti įdomesnio ir labiau patraukiančio profesiniam darbe negu tapti svarbiu medicinos mokslininkų grupės nariu, nepamainomu ir artimu medicinos tyrinėtojo arba praktikuojančio gydytojo bendradarbiu?

1978 metų Illinois Lietuvių Gydytojų ir Dantų Gydytojų Pagalbinio Moterų Vieneto ir stipendijų fondo narės. Iš kairės: A. Grinienė (stipendijų fondo pirmininkė), J. Šalnienė (Pagalbinio vieneto pirmininkė), S. Labanauskienė (Pagalbinio vieneto vicepirmininkė), M. Jablonskienė (Pagalbinio vieneto išdinininkė), V. Kaurienė (Pagalbinio vieneto sekretorė) ir A. Šležienė (Stipendijų fondo išdinininkė).

KRONIKA

ILLINOIS

ILLINOIS GYDYTOJŲ METINĖ PUOTA

Daugelio renginių persotintos gegužio 19-tos vakarą per pusantrą šimto svečių susirinko ILG D-jos pavasario baliun Lieponių Senojo Ažuolo užmiestiniame klube Orland Parke. Jį surengė darbštusis Pagelbinis Vienetas, kuriam dabar vadovauja Stasė Labanauskienė, padedant sekr. Vandai Kaunienei, išd. Marytei Jablonskienei ir koresp. sekr. Violetai Paulienei. Sveikstančios mamytės įžanginį žodį perskaitė Lidija Labanauskaitė.

Pačių gydytojų ir dantų gydytojų pareigų perdavimą, atstovaudamas buv. pirm. dr. Mildą Trimakaitę, pravedė buv. vicep. dr. Leonidas Ragas, pakviesdamas naująjį pirm. dr. Praną Sutkų inauguracinei kalbai. Jo valdybon įeina daktarai Kazys Rimkus, Vacys Šaulys, Adolfas Šležas ir Šarūnas Tauras.

Sava rockfordietė sol. Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, akompanuojant muz. Aloyzui Jur-

Dr. P. R. Sutkus perima Illinois Lietuvių Gydytojų draugijos pirmininko pareigas iš daktaro Rago. Nuotrauka F. K.).

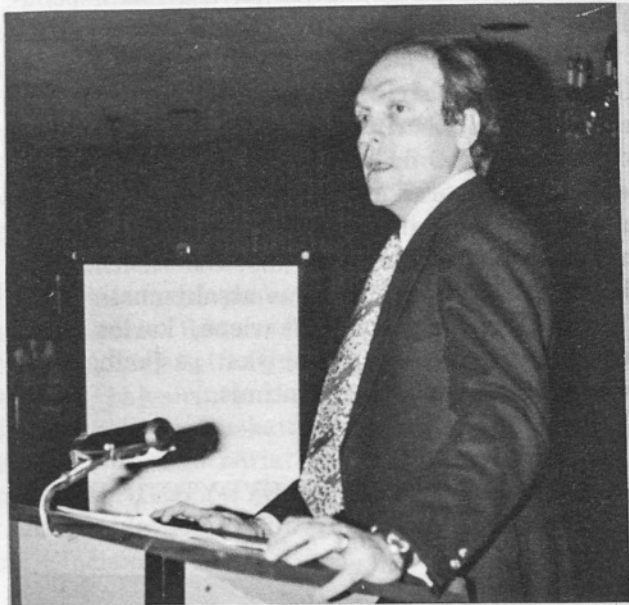
gučiui, praturtino vakarą trumpu, taikliai parinktu dainų repertuaru.

Aldonos Grinienės vadovaujamas stipendijų fondas kiek paūgėjo po loterijos, kurios sėkmingumą, greta užkimštos atgaivos, užantspaudavo taip pat saviškės dail. Marytės Ambrozaitienės kūrinys.

Sveikintinas Pagelbino Vieneto entuziazmas išsilaikyti nepaskendus čikagiškėje renginių klampynėje.

FerVyKa

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS įvyko 1979 vasario mėn. 24 d., ietuvių Tautiniuose Namuose. Susirinkime buvo svarstyta įvairūs bėgamieji draugijos reikalai. Draugijos valdybai buvo pavesta suruošti

Paskaitą skaito dr. Tomas Kisielius. (Nuotrauka K. A.).

Pokalbis po vakarienės. Iš kairės daktarai: L. Bendikas, M. Vygantas, A. Ambrozaitis, L. Sidrys ir baigiantis medicinos studijas I. Labanauskas. (Nuotr. F. K.).

Iš kairės dr. L. Bendikas, dr. M. Vygantas, stud. medikas J. Labanauskas, dr. J. Daugirdas, stud. medikė R. Bielkutė ir stud. med. J. Juozevičius.

ir nustatyti datas draugijos pavasariniam pobūviui ir vasaros išskylai.

Vėliau buvo labai įdomi paskaita dr. Tomo Kisieliaus, kuris stebėtinai puikiai lietuviškai perteikė kruopščiai surinktą medžiagą iš onkologijos. Jo tema buvo: Onkologijos principai, kuriems jis net vykusiai pritaikė ir lietuvišką medicinos terminologiją. Paskaita buvo įdomi, todėl ji klausytojų buvo plačiai diskutuojama. Dr. Kisielius paklausėjams patiekė brandžius atsakymus.

Po paskaitos buvo vakarienė, kurios metu kolegos turėjo progos draugiškai pasikalbėti bei pasidalinti profesinėmis mintimis.

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA buvo pakviesta dalyvauti Vidurvakarių kli-

Dr. F. Kaunas lanko ligonius sniego pūgai siaučiant.

Dr. J. Valaitis to pat simpoziumo metu.

nikinėj konferencijoj (Midwest Clinical Conference) su savo mediciniškom paskaitom.

Kovo mėn. 11 d. susirinkę lietuviai gydytojai Conrad Hilton viešbuty, turėjo priešpiečius ir po jų, dr. M. Vygantas moderavo paskaitas.

Dr. Arvydas Vanagūnas, vidaus ligų specialistas, turėjo temą: Polyps and premalignant colonic lesions. Tenka konstatuoti, kad paskaita buvo gerai paruošta, plačiai iliustruota skaidrėmis ir diagramomis. Prelegentas ryškiai nušvietė

Dr. M. Vygantas ir dr. A. Vanagūnas simpoziumo "Storų žarnų auglių diagnozė ir gydymas" metu.

polipų atsiradimus, topografiją, degeneracijas ir blogybinių navikų atsiradimą.

Antroji paskaita buvo dr. J. Valaičio, patologijos profesoriaus. Jo paskaitos tema buvo: Cytology of premalignant and malignant lesions of the colon. Prelegentas vaizdžiai nušvietė skaidrėmis storųjų žarnų gėrybinius ir blogybinius navikus.

Po paskaitų buvo įdomios diskusijos, kuriose dalyvavo susirinkimo dalyviai ir prelegentai.

Tenka pabrėžti, kad lietuviai prelegentai gerai užsirekomenduoja su savo paskaitomis, todėl jie kasmet yra kviečiami etninių grupių pasirodymams.

Dar anksčiau buvo kviečiama Vokiečių Gydytojų draugija, tačiau jau pastarosiose konferencijų programose jos jau nesimato. Reikia manyti, kad vokiečiai greičiau asimiliuojasi už lietuvius ir jie sparčiau tirpsta amerikoniškoj jūroj. Garbė mūsų jaunajai gydytojų kartai, kuri sugeba tinkamai užsirekomenduoti ir atstovauti lietuvius.

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS susirinkimas įvyko 1979 m. balandžio mėn. 7 d., Lietuvių Tautiniuose Namuose.

Draugijos išdininkas dr. Nakas pranešė apie draugijos išdo stovį. Apgailėstavo, kad daug narių dar nesumokėjo nario mokesčio.

Nariai iškėlė klausimą dėl dr. Pemkaus paskutinio numerio "Medicinos" išleidimo. Dr. Ambrozaitis pabrėžė, kad jam teko kalbėtis su redaktorium, kuris tvirtino, kad dėl laiko stokos jis nesuskubo paruošti "Mediciną" spaudai. Dr. Tauras irgi pastebėjo, kad jam teko keletą kartų kalbėti su dr. Pemkum, kuris sakė, kad paskutinis numeris yra bemaž paruoštas ir neužilgo bus atspausdintas. Tačiau jau praėjo daug laiko ir kol kas tas numeris dar neišvydo šviesą. Pavesta valdybai šį reikalą išaiškinti.

Draugijos valdyba pranešė, kad draugijos pavasarinis pobūvis įvyks gegužės mėn. 19 d., Old Oak Country Club patalpose, Orland Parke. Golfo mėgėjai dienos metu galės išmėginti savo sportinius gabumus.

Draugijos vasaros iškyla numatoma birželio mėn. 23 ir 24 dienomis Sodus, Michigan, kur galima bus praleisti savaitgalį sveikoj ir sportinėj aplinkoj.

Dr. Algis Paulius, Jaunimo Kongreso finansinio komiteto pirmininkas, padarė pranešimą apie kongresą ir apie reikalingumą finansinės pa-

ramos. Prašė Draugijos skirti metinę premiją minėtam reikalui paremti. Draugijos nariai vienbalsiai su tuo sutiko. Tūkstantinė bus įteikta per Jaunimo Kongreso parėmimo pobūvį, 1979 m. gegužės mėn. 13 d.

Iškeltas klausimas dėl draugijos turto bei archyvo patikrinimo, nes turto globėjui dr. B. Gažiūnui mirus, nesurandama protokolų bei kitų raštų. Pavesta paskutinių kadencijų 3 pirmininkams padaryti minėto archyvo patikrinimą, pasikviečiant kai kuriuos narius pagalbon.

Dr. A. Ruibienė pristatė naujos valdybos sąstatą: pirmininkas dr. Pranas Sutkus ir nariai — dr. Kazimieras Rimkus, dr. Vaclovas Šaulys, dr. Adolfas Šležas ir dr. Šarūnas Tauras. Revizijos komisija: dr. Alicija Ruibienė, dr. Birutė Kasakaitienė ir dr. Ona Mironaitė.

Susirinkimas vienbalsiai patvirtino nominacijos komisijos pasiūlytą naująją valdybą ir revizijos komisiją.

Dr. V. Šaulys pranešė, kad Lietuvos Medicinos istorijos leidimas labai susitrukdė mirus prof. Puziūnui. Pastaruoju metu daromi žygiai susitarti su istorijos daktaru Kondratu, kuris, atrodo, sutiks tęsti dr. Puzino jau įpusėtą darbą.

Susirinkimo užbaigai dr. Ginčiauskaitė-Palčiauskienė skaitė paskaitą apie opinius kolitus ir terminalinius ileitus (Crohn ligas). Prelegentė tikrai puikioj lietuvių kalboj padarė išsamų pranešimą, pajvairintą skaidrėmis bei statistiniais duomenimis. Po paskaitos buvo gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo nariai ir prelegentė. Svečių tarpe buvo prelegentės vyras — inž. Palčiauskas, žymus lietuvių šachmatininkas ir daktarės brolis — dr. Ginčiauskas.

Po susirinkimo buvo paruošta skani vakarienė, kurios metu nariai dalinosi profesiniais įspūdziais bei draugijos einamaisiais reikalais.

Dr. V. Tauras

• **Dr. Rimgaudas Nemickas**, širdies ligų specialistas, dirbąs Loyolos universiteto ligoninėje ir dėstąs universitete asso. profesoriaus titulu, pakeltas į ordinarinius profesorius Loyolos universiteto medicinos mokykloje. Dr. R. Nemickas dirba taip pat ir šv. Kryžiaus ligoninėje.

1980 metų 8-tasis Žiemos suvažiavimas (LAMA) vasario 23 — kovo 1 dienomis. Žiemos suvažiavimu rūpinasi dr. J. Daugirdas.

IŠ PLGS NAUJOS 1979 VALDYBOS VEIKLOS

Šių metų rugsėjo mėnesio 20-tą dieną, Chicagoje, Lietuvių Pasaulio Gydytojų Sąjungos valdyba turėjo savo kadencijos pirmą susirinkimą. Šiame susirinkime dalyvavo taip pat Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas dr. P. Sutkus bei Moterų Pagalbinio Vieneto pirmininkė ponia Stasė Labanauskienė. Pasiskirstyta pareigomis. Be P.L.G.S. pirmininko dr. Domo Giedraičio, vicepirmininke sutiko būti Alicija Ruibienė, sekretoriumi — dr. J. T. Daugirdas. Kooptuota dr. Alina Lipskienė išdininkės-vykdomosios sekretorės pareigoms. Be pasiskirstymo pareigomis buvo ap-

ILG D-jos Moterų Pagalbinio vieneto buvusioji pirmininkė Janina Šalnienė perduoda pareigas naujai valdybai. (Nuotr. F. K.).

Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos Moterų Pagalbinio vieneto naujoji valdyba: M. Jablonskienė, A. Šležienė, J. Šalnienė, St. Labanauskienė — pirmininkė, V. Paulienė, E. Razmienė, J. Valaitienė.

tarta ir būsimo 1981 metų P.L.G. Sąjungo susuvažiavimo vieta ir laikas. Numatyta suvažiavimą ruošti darbo dienos savaitgalyje. Suvažiavimo patalpomis, banketo vieta ir banketo pravedimu apsiėmė rūpintis Moterų Pagalbinio vieneto pirmininkė p. S. Labanauskienė. 1980 metų žiemos suvažiavimas nutarta ruošti vasario 23 — kovo 1 dienomis. Žiemos suvažiavimu rūpinsis dr. J. Daugirdas padedamas daktarų Vyganto ir Pauliaus.

Kalbėta ir apie numatytą naują P.L.G. S-gos ženklą. Nutarta sprendimus ir siūlymus palikti vėlesniam laikui. **RD**

IMPRESIONISTINĖ DR. ANTANO LIPSKIO PARODA

Šių metų rugsėjo 9 — spalio 9-to dienomis Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje, Chicagoje, vyko dr. Antano Lipskio tapybos ir skulptūros darbų paroda. Buvo išstatyta per 25 menininko darbai. Daugiausiai tapyba ir kelios skulptūrėlės. Ekspozatai išdėstyti pasigėrėtinais, apšvietimas jauskus ir tikslus.

Parodą atidarė Stasys Balzekas, Jr., o meni-

Meno parodą ruošiant draugų tarpe. Daktarai A. ir A. Lipskiai, F. Kaunas, D. Giedraitis ir K. Ambrozaitis.

nę apžvalgą padarė dailininkas Mikas Šileikis, kuris pasisakė esąs maloniai nustebintas. Jis yra sekęs ir stebėjęs dr. A. Lipskio ankstyvesnes parodas ir ši jo nuomone esanti geriausia. Jaučiama didelė pažanga. Dr. A. Lipskis nebėra tik menininkas-mėgėjas, bet jau subrendęs tapytojas. Jo tapyba tradicinio stiliaus, ne fotografinio pobūdžio. Jaučiasi daug šviesaus, nuotaikingo kalorito. Jo aliejiniai darbai pasižymi drąsiais potepiais. Dirba aliejumi ir špakeliu. Dažai dedami švariai, ne "dažytiniu" būdu, todėl gėlių puokštės tokios gyvos, pvz. "Irisai" (nr. 10).

Išskirtinai pastebėtini jo vaikų portretukai. Jis sugeba pagauti išraiškos momentą, o technika taikli ir tiksli. Pavyzdžiui "Mažas berniukas" (nr. 12), atliktas su tokiu tikslumu, potepliu taiklumu, daro įspūdį didelio tapytojo darbu. "Mergaitė raudoname ir geltoname kostiume" (nr. 17) liudyja, kad dr. A. Lipskis moka gerai piešti, ne tik tapyti.

Draugo dienraščio 1979 rugsėjo 29 laikoje k. brd. vertindamas dr. A. Lipskio darbus, kad ir randa kiek priekaištų, kad ne visi potepiai susiklostę į konstruktyvią kompoziciją, daiktai ir gėlių puokštės ne visur susikabina į vienumą, tačiau randa ir šia prasme be priekaišto darbus kaip "Žvakidė" (nr. 23), "Kompozicija" (nr. 18), "Kompozicija su gėlėmis" (nr. 21).

Paroda pajvairinta ir keletu skulptūrų. Jos savo gražumu ir mažumu patraukia akį. Dailininkas M. Šileikis pastebi, kad jo dėmesį ypatingai

Mes džiaugiamės pavykusia paroda.

atkreipė keramikos darbas "Scenoje" (nr. 1). Jo žodžiais, tai statmeniško formato kompozicija, pavaizduojanti žmonių grupes atskiriomis pakopomis. Antroji keramika, tai "Velnias sėdi ant žemės kamuolio" (nr. 7)). Šis kūrinys turi būdingą politinį aspektą, tai velnias norįs apžioti visą pasaulį...

Dr. A. Lipskis savo paties prisipažinimu piešia jau nuo mažens. Piešia iš atminties, be modelio, fantazuodamas. Meną dr. A. Lipskis studijavo American Academy of Art, Chicagoje. Yra laimėjęs eilę premijų už savo darbus išstatytus amerikiečių gydytojų draugijos meno parodose.

Dr. A. Lipskiui linkėtina ir toliau šalia medicinos meno neapleisti ir šio vaizdinio meno! RD

Iš dr. Antano Lipskio meno parodos.

Iš Kalėdų eglutės vaikams, surengtos ILG D-jos Moterų Pagalbinio vieneto.

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ IR DANTŲ GYDYTOJŲ KALĖDŲ EGLUTĖ

Kad vaikučiams suteiktų daugiau malonaus džiaugsmo ir prisiminimų, mokyklos ir organizacijos ruošia kalėdines eglutes. Neatsiliko ir Illinois lietuvių gydytojų pagalbinis vienetas, gruodžio 9 d. Tautiniuose namuose suorganizavęs visiems kalėdinę eglutę, kuri sutraukė gausų būrį mažų ir suaugusių dalyvių. Salę jaukiai papuošė M. Mažeikaitė-Utz. Vaidinimą "Jonukas ir Gretutė" pritaikė mažiesiems vaidintojams ir klausytojams Austė Vygantienė. Vaikučiai vaizdavo įvairius gyvuliukus, dainavo daineles, sakė eilėraščius ir šoko. Šokiams žavėtinai vadovavo ir pati su vaikučiais šoko M. Utz.

Pagrindines roles puikiai atliko Daina Žliobaitė — Gretutė, Gilius Kisielius — Jonuką, Rita Račkauskaitė — motiną, Jonas Račkauskas — tėvą, Diana Trimakaitė — raganą ir Marytė Utz — pasakotoją. Pritaikytas vaizdingas dekoracijas sukūrė A. Sutkuvienė. Dalyviai ne tik stebėjo patrauklų vaidinimą, bet ir patys įsijungė į vaidinimo populiariausias daineles.

Vaidinimui pasibaigus, pilnai salei vaikučių visų mėgiamas muz. F. Strolia pravedė ratelius. Į ratelius įsijungė ir atvykęs labai aukšto ūgio Kalėdų senis — dr. R. Povilaitis su maišu dovanėlių. Dalyviai stebėjosi, kaip jis galėjo taip susilenkti ir su visu maišu pralįsti pro vaikučių sukryžiuotas ir iškeltas rankytes. Pašokęs su vaikučiais, visiems išdalino kojines, prikimštas žaisliukų ir saldumynų.

Pabaigai visi buvo pakviesti pasivaišinti gėrimais ir prie puikaus bufeto stalo, kurį parengė V. Gleveckienė. Vaikučiams buvo taip pat ir specialūs laimėjimai, kuriais pasirūpino ir vykdė R. Kisielienė ir D. Taurienė, joms talkininkavo R. Žukauskaitė. Laimėjimų buvo daug — nė vienas vaikutis nenuėjo tuščiomis rankutėmis.

Maži ir suaugę dalyviai džiaugėsi malonia po pietė, negreitai skirstėsi ir žadėjo atvykti ir kitais metais.

B. V.

Vaidinime Jonukas ir Gretutė; Daiva Trimakaitė — raganą; Gilius Kisielius — Jonukas; Daina Žliobaitė — Gretutė.

CALIFORNIA

Dr. Valerijos Raulinaitienės ir jos vyro gražiam bute turėjom susirinkimą ir vaišes. Tada lankėsi ir Medicinos administratorė Birutė Skrinkienė, jos vyras ir sūnus. Iš klausėm Dr. Leonardo Trečioko paskaitą "Radiologinė Diagnostika" ir išrinkom naują valdybą. Tai įvyko 1979 m. kovo 18 d. Nauja valdyba yra sekanti: Valerija Raulinaitienė, M. D. — pirmininkė; Juozas Gudauskas, M. D. — vicepirmininkas; Leonardas Trečiokas, Ph. D., M. D. — išdininkas; Rolandas Giedraitis, D. D. S. — sekretorius.

1979 m. birželio 15 d., mūsų draugija kartu su lietuviais architektais ir inžinieriais (ALIAS) surengė vakarą ir paskaitą "Moderni Plastinė Chirurgija", kurioj dalyvavo apie šimtas klausytojų. Tai įvyko Dr. Zigmo Brinkio rezidencijoje. Paskaitą su įdomiom skaidrėmis pravedė Edvardas Domanskis, M. D., kuris neseniai čia Kalifornijoje atidarė plastinės chirurgijos kabinetą. Sulaukė daug susidomėjimo iš publikos.

R. G.

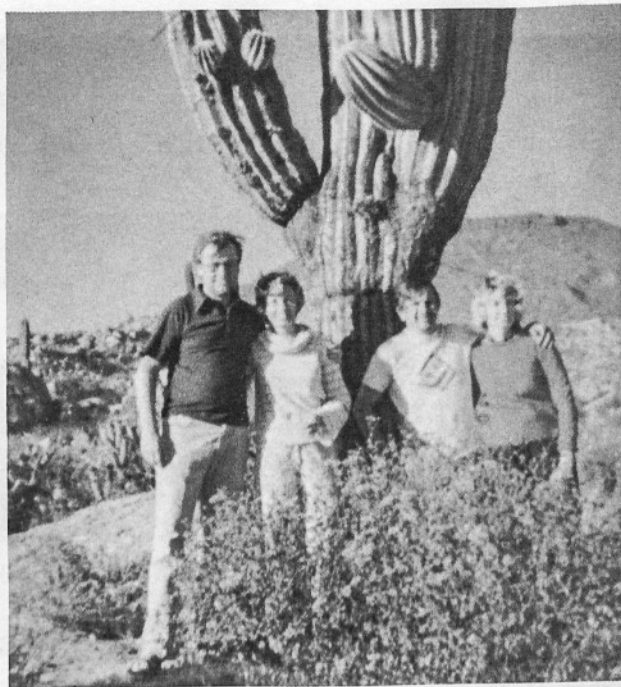
• **Plastinės chirurgijos kabinetą** Kalifornijoje, Newport Beach, 141 Avocado Ave., Suite 307, atidarė dr. Edvardas J. Domanskis, grįžęs iš JAV kariuomenės. Jis yra gimęs 1945 m. Vokietijoje, gimnaziją baigęs Chicagoje, chirurgiją studijavęs Illinojaus universitete. Plastinės chirurgijos studijas baigė 1976 m. San Francisco medicinos centre. Atlikdamas karinę prievolę JAV kariuomenėje, dirbo kaip plastinės chirurgijos specialistas Vak. Vokietijoje, karinėje JAV ligoninėje Landstuhleje. Išlaikęs JAV plastinės bei atstatomosios chirurgijos egzaminus, tapo oficialiu šios srities specialistu.

KELIONĖ Į MEKSIKOS "BAJĄ"

DR. ROLANDAS GIEDRAITIS

Trys Kalifornijos Lietuvių Gydytojų Draugijos nariai, kartu su pora draugų ir šeimom, susidomėjo praleisti 1979 Velykų atostogas Meksikos dykumuose vadinamoj "Baja" pusiasalyje. Tiesa, draugai su šeimom nebijojo keliauti, nes, sako, ko čia reikia bijot jei važiuoji kartu su gydytoju ir dantistais?

Mūsų gydytojas buvo dr. Sigitas Babušis, o dantų gydytojai daktarai Danutė ir Rolandas Giedraičiai. Taip pat keliavo Mulokų ir Venckų

Daktarai S. Babušis, D. Giedraitis, R. Giedraitis ir ponė D. Babušienė, Baja, Meksikoje.

šeimos — nes kaip gali žinot kada gali prisireikt architektų ar inžinierių? Viso, aštuoniolika lietuvių.

Meksika mus traukia savo gamtos išpūdingu grožiu ir gyvenimo paprastumu. Čia kelias tik prieš penkis metus išlietas. Dykumos gamta ir daugumas kaimelių nedaug pasikeitė per paskutinius 400 metų.

Nuvažiavom gal 900 mylių į pietus nuo Los Angeles. Ten radom Gulf of California įlanka vardu Bahia Concepcion. Nors balandžio mėnesis, bet jūros vanduo jau gana šiltas, kad ir mūsų maži vaikai mėgsta maudytis. Bangų nėra. Krantas negilus. O žuvų mažų, didelių, ir įvairių tai pilna. Tik ne taip lengva jas privilioti ant meškerės kabliuko.

Stovyklavom paprastai. Čia jokių restoranų, viešbučių ar net ir krautuvių. Viską reikia turėti savo. Savo vandenį, maistą, pastogę — nu net ir savo gydytojus. Visi važiuom savarankiškais "kamperiais". Vakare deginom krūmų ir kaktusų laužus. Net ir daktarai pailsėjo nes visi bijojo užsigaut.

Tiesa, pats kelias nors ir naujas, bet menkai užlaikytas. Pilnas skylių, o kai kuriose vietose vos pravažiuojamas. Bet viens kitam padėdami visi laimingai sugrįžom į Kalifornijos "civilizaciją" ir vėl į darbą.

O.L.G.D. metinio susirinkimo dalyviai. (Nuotrauka A. Jasinevičiaus).

OHIO

OLGD METINIS SUSIRINKIMAS

Šių metų spalio mėnesio 27-tą dieną Clevelande, Lietuvių Namų didžiojoje salėje, įvyko Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis subuvmis-susirinkimas, kurio metu jau dvidešimts trys metai iš eilės yra įteikiama kultūrinė premija, kurią draugija skiria pasižymėjusiems asmenims už jų nuopelnus ir darbą puoselėjant lietuviškas apraiškas.

Šiais metais tokia kultūrinė premija atiteko

O.L.G.D. metinės kultūrinės premijos laureatas A. Kuprevičius su ponia ir meninę programą išpildęs A. Gustaitis. (Nuotrauka A. Jasinevičiaus).

O.L.G.D. metinio susirinkimo prezidiumas. Daktarai: G. Matienė, A. Čepulis. nugarą atsukęs Dainius Degėsys. (Nuotrauka A. Jasinevičiaus).

mūsų visų gerai žinomam muzikui, pianistui **Andriui Kuprevičiui**.

Metinis gydytojų ir svečių pobūvis prasidėjo kokteiliais-pabendravimu. Tuo pačiu metu paskirose patalpose vyko metinis draugijos narių posėdis — valdybos rinkimai, pranešimai bei Moterų Pagalbinio vieneto susirinkimas ir, taip pat, sekantiems dviem metams valdybos rinkimas. Sekančiai kadencijai į O. L. G. D. valdybą tapo išrinkti: Dr. Henrikas Brazaitis, Dr. Dainius Degėsys, Dr. Algimantas Čepulis, Dr. Roma Degėšienė ir Dr. Juozas Skrinska; Moterų valdybon įėjo R. Degėšienė ir R. Ramanauskienė.

Posėdžiams pasibaigus ir pabendravus su

O.L.G.D. valdyba posėdžiauja prieš suvažiavimą. Doktorai V. Čeičys, J. Skrinska, H. Brazaitis — pirmininkas, Dainius Degėsys ir R. Degėsiene.

ir lietuvių kalba.

Mažesnes sumas skyrė ir kiti gydytojai kaip dr. V. Stankus, dr. H. Brazaitis ir dr. D. Degėsys.

RD

Be daktarų E. ir V. Čeičių, kurie taip nuširdžiai ir gausiai remia lietuviškas apraiškas, neatsilieka ir **Vladas Bložė**, D. V. M. Praėjusių 2 metų eigoje daktaras Bložė buvo dviejų stambių

svečiais visi dalyviai, vakaro svečiai ir draugijos nariai, buvo pakviesti į salę prie stalų, kur Dr. H. Brazaitis atidarė pobūvį pasveikindamas visus ir pakviesdamas į sceną buvusiosios valdybos narius bei Moterų Pagalbinio vieneto pirmininkes. Dr. J. Skrinska perskaitė valdybos protokolą — premijos paskyrimo aktą. Į sceną buvo pakviestas šių metų laureatas A. Kuprevičius, kur OLGD valdybos išdininkas, Dr. Dainius Degėsys jam įteikė premiją.

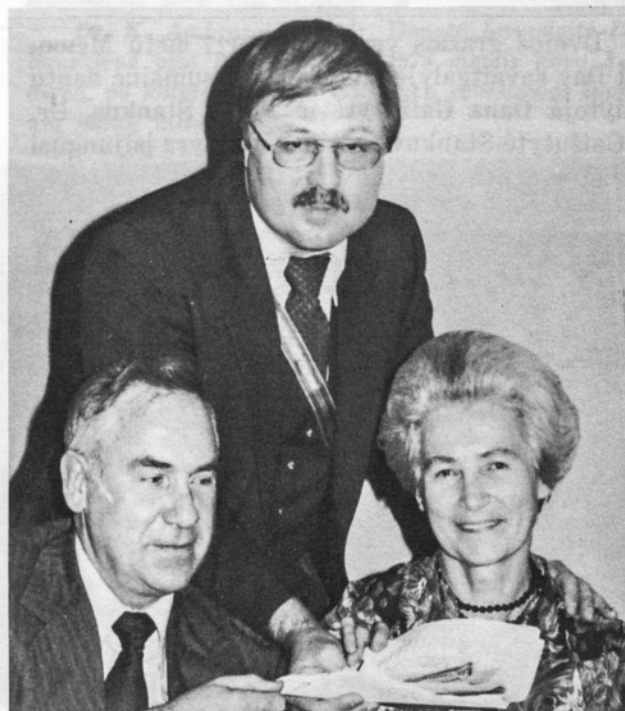
Po laureato Andriaus Kuprevičiaus žodžio Dr. H. Brazaitis pakvietė svečią iš Bostono, poetą A. Gustaitį išpildyti vakaro programą, kurią jis itin puikiai atliko paskaitydamas tikrai vykusiai gydytojams pritaikintą feljetoną.

Po maldos, sukalbėtos kun. G. Kijausko, S. J., sekė skani vakarienė ir šokiai. (rd)

OHIO LIETUVIAI GYDYTOJAI REMIA LITUANISTIKOS KATEDRĄ

Šių metų lapkričio 17 dieną, Korp! Neo-Lithuania šventės balius metu buvo gražiai paremta Kent State universiteto lituanistikos katedra. Šiame neolituany baliuje dalyvavo Kent State universiteto meno ir mokslo kolegijos dekanas, kuriam ir buvo įteikta graži piniginė suma. Doktorai Elena ir Viktoras Čeičiai šiam Kent State universiteto lituanistikos fondui čia pat įteikė penkių tūkstančių dolerių čekį.

Kent State universitete yra lietuviškų knygų biblioteka. Nuo 1972 metų universitete dėstoma

Didžiausią auką Kent State universiteto Lituanistikos Fondui įteikė dr. Viktoras ir Elena Čeičiai. Auką priėmė Neo-Lithuania Clevelando pirmininkas dr. Viktoras Stankus. (Vlado Bacevičiaus nuotrauka).

veikalų mecenatas, būtent, dr. A. Geručio veikalą "Petras Klimas" ir B. Augino poezijos rinkinio "Giesmės žydėjimo metas".

1979 metų vasarą **Birutė Balčiūnaitė, D.D.S.** įsigijo magistro laipsnį Indianos universitete iš Oral Medicine. Dr. B. Balčiūnaitė šiuo metu yra Associate profesorė Marylando universiteto Dental School.

Dvejos gražios vestuvės: 1977 metų Memorial Day savaitgalyje aukso žiedus sumainė dantų gydytoja **Dana Gaižutytė** ir **Julius Stankus**. Dr. D. Gaižutytė-Stankuvienė šiuo metu yra įsijungusi į bendrą dantų gydymo praktiką.

1979 metų balandžio 7-tą dieną veterinarinės studentė **Dalia Bložytė** susituokė su **Algiu J.**

Skrinska, M. D. Jaunoji D. Skrinšienė šiuo metu studijuoja Ohio State School of Veterinary, o dr. A. J. Skrinška atlieka stažą vaikų ligose Columbus, Ohio.

Lietuviai medikai ne tik remia lietuviškus kultūrinius įvykius, bet dalyvauja ir politiniame gyvenime. **V. Stankus, D.D.S.** 1979. XII. 9 Sunday Magazine programoje per Clevelando NBC televizijos stotį ir jo pagalbines stotis Ohio valstijoje atrėmė Holocausto filmo nepagrįstus kaltinimus lietuviams.

1979 metų Velykų sekmadienį **dr. Edmundas** ir **Milda Lenkauskai** gražiame būryje giminių, draugų ir pažįstamų iš arti ir toli atšventė savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį.

Dr. Alfonsas Martus sunkiai serga. Jis nebepraktikuoja ir šiuo metu gydos namie. Kolegai Martui nuoširdžiai linkime sveikatos.

Dr. Edmundas Drukteinis ir **dr. Juozas Šonta** šiais metais abu pergyveno triple by pass širdies operacijas. Abudu yra jau pilnai pasveikę ir dirba toliau sėkmingai savo praktikose.

1979 m. gruodžio mėnesį O.L.G.D. valdyba turėjo posėdį dr. H. ir ponios Brazaičių rezidencijoje. Susirinkimo metu valdybos nariai pasiskirstė pareigomis sekančiais 1980-81 metų kadencijai. Pirmininku pasilieka **dr. Henrikas Brazaitis**; vicepirmininku sutiko būti **dr. Algimantas Čepulis**, sekretoriumi — **dr. Juozas Skrinška**, išdininku — **dr. Dainius Degėsys** ir narė — **dr. Roma Degėšienė**.

RD

Du draugai džiaugiasi užbaigę 2-jų metų darbus.

Lietuvos Medicinos istorijos redaktoriai su vyr. redaktorium dr. R. Kondratu. Iš kairės daktarai D. Giedraitis, K. Ambrozaitis, M. Budrienė, R. Kondratas, A. Pacevičius, H. Brazaitis, V. Šaulys.

Dr. K. Ambrozaitis ir dr. Danutė Širvydaitė-Bieliauskienė prie Baltųjų rūmų 1979 metais kovo 3-čią dieną, po konferencijos kurioje buvo svarstomos ligoninių kainų kilimas.

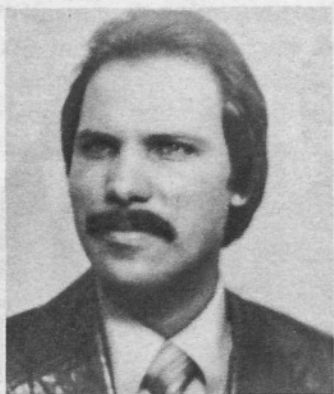

Kalifornijos gydytojai rieda Meksikos keliais.

Chicagos Korp! Gaja susirinkimo metu. Viduryje pirm. dr. A. Šležas.

MOKSLO PAKOPOMIS

Algimantas E. Majauskas, D.D.S.

• **Algimantas Majauskas, D. D. S.** bene penktas jaunas lietuvis dantų gydytojas Detroito apylinkėje. Gimė ir augo Detroito. Vidurinį mokslą išėjo kaimyniniam Kanados mieste, Windsore, kur lankė tėvų brazilijonų mokyklą — Assumption College School. 1970 metais, baigęs šią mokyklą, įstojo į Michigano universitetą Ann Arbor, kur studijavo biologiją ir 1974 metų pavasarį įsigijo bakalauro laipsnį. Odontologijos mokslą ėjo tame pačiame universitete, School of Dentistry, kurią sėkmingai pabaigęs 1978 metų pavasarį gavo dantų gydytojo diplomą.

Dr. Algimantas Majauskas studijuodamas reiškesi ateitininkuose ir buvo pasižymėjęs sportininkas. Ypač mėgo krepšinį. Šiuo metu dr. Algimantas verčiasi privačia dantų gydymo praktika. Linkime sėkmės!

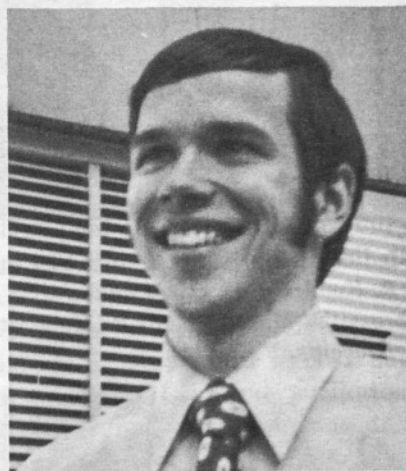

Vytenis T. Grybauskas, M.D.

• **Vytenis T. Grybauskas, M. D.** šių metų birželio 1 dieną gavo Illinois medicinos mokyklos medicinos daktaro diplomą. Jaunasis gydytojas

pasiliko dirbti to paties universiteto klinikose siekdamas ausų, nosies ir gerklės ligų specialybės. Dr. Vytenis yra entuziastas keliautojas ir slidžių sporto mėgėjas.

Linkime sėkmės!

Romualdas V. Brizgys, M.D.

• **Romualdas Vytautas Brizgys, M. D.** 1979 metų birželio mėnesį baigė medicinos mokslus Northwestern universitete ir gavo medicinos daktaro laipsnį.

Dr. Romualdas V. Brizgys yra gimęs 1953 metais lietuviškoje Marquette parko apylinkėje, Chicagoje, kurioje jis augo ir mokėsi. 1971 metais baigė Brother Rice High School. 1971 metais jis pradėjo studijas Stanford universitete, Californijoje ir 1975 metais jas baigė bakalauro laipsniu iš chemijos. Tais pačiais metais jis pradėjo medicinos studijas Northwestern universitete, Chicagoje, Illinois.

Šiuo metu dr. R. V. Brizgys kartu su žmona, sūnum ir dukrele gyvena San Francisco mieste, kur atlieka reikiamą stažą Lettermany Army Medical Centre.

Linkime sėkmės jaunam profesionalui!

• **Viktoras Algis Klimas, M. D.** yra gimęs 1954. XII. 17 d. Yra baigęs Brush High School, Lyndhurst, Ohio. Bakalauro laipsnį įsigijo St. John's kolegijoje, Clevelande. 1979 m. birželio 8 d. baigė medicinos mokyklą Columbus, Ohio medicinos daktaro laipsniu. Tolimesnėm specialybės studijom pasirinko vidaus ligas ir trumpu laiku pradeda stažą Clevelando Klinikose, Cleveland, Ohio.

Linkime sėkmės!

Gintaras E. Degėsys, M.D.

• **Gintaras E. Degėsys, M.D.** šių metų birželio 10 d. baigė medicinos mokyklą Cinsinnati, Ohio medicinos daktaro laipsniu. Gintaras yra gimęs 1953. XI. 18. Yra baigęs St. Ignatius High School, Clevelande; bakalauro laipsnį yra išsigijęs iš chemijos Kenyon College, Gambier, Ohio. Tolimesnėm specialybės studijom pasirinko radiologiją ir nuo š. m. birželio 27 d. pradėjo stažą Northwestern University Hospital, Chicagoje, Ill.

Sėkmės jaunam profesionalui!

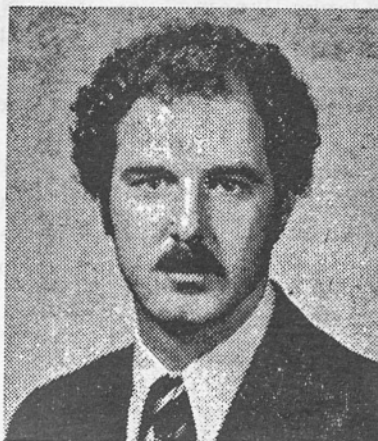
Rūta Graudytė-Graudytė, M.D.

• **Rūta Graudytė, M.D.** Jaunoji daktarė, baigus Benediktinų akademiją, studijavo chemijos mokslus, kuriuos sėkmingai baigė su bakalauro laipsniu. Vėliau dirbo New Yorko Kolumbijos universiteto medicinos skyriuje, o paskui persikėlė į New Jersey Merck & Co., kuri ją perkėlė Vokietijon į Muencheno tos pačios kompanijos skyrių.

1975 m. įstojo į New Jersey Rutgers universiteto medicinos mokyklą, kurią šiais metais sėkmingai baigė. Vidaus ligų rezidenciją atliks Philadelphiaus Jefferson universiteto Bryn Mawr li-

goninėj.

Linkime sėkmės profesiniuose ir visuomeniniuose darbuose!

Kastytis C. Karvelis, M.D.

• **Kastytis C. Karvelis, M.D.**, 1979 metais birželio 3-čią dieną išgijo medicinos gydytojo diplomą.

Jaunas daktaras yra gimęs Detroito 1953 metais. Vidurinį mokslą ėjo Detroito. Priešmedicinius mokslus baigė Wayne State universitete, o 1975 metais įstojo į to paties universiteto medicinos mokyklą, kurią šiais metais ir baigė išgydamas medicinos daktaro laipsnį. Šiuo metu dr. K. C. Karvelis atlieka stažą Portsmouth, Va., Naval National Regional Medical centre. Mokslo metais jis buvo aktyvus lietuvių jaunimo organizacijose, dalyvavo skautuose, šoko tautinius šokius Šilainės ansamblyje, ir dainavo studentų oktete.

Linkime jaunam profesionalui sėkmės!

Raimundas Janevičius, M.D.

• **Raimundas Janevičius, M.D.**, šių metų pavasarį baigė Illinojaus Universitete medicinos

mokslus ir nuo liepos mėnesio pradėjo rezidenciją Mercy ligoninėje chirurgo specialybei įsigyti.

Raimundas gimė Chicagoje 1953 metais ir pradines mokyklas lankė Illinojaus valstijoje. Nuo jaunų dienų pasižymėjo gabumais įvairiose mokslo srityse ir muzikoje. Gimnaziją baigė valediktoriajum Kankakee, Illinois, kur jo tėveliai dr. Vincas ir Onutė Janevičiai gyvena.

Bakalauro laipsnį iš chemijos įsigijo Illinois Universitete Champaign-Urbana, užbaigdamas mokslus per tris metus summa cum laude ir "Bronze Tablet" atžymėjimais. Kartu studijavo ir piano muziką.

Linkime jaunam daktarui sėkmės šioje profesijoje.

Nita Grincevičiūtė, D. D. S.

• **Nita Grincevičiūtė, D. D. S.** Jauna dantų gydytoja Sydnėjūj reiškiasi visuomeninėj ir sportinėj veikloj. Šiuo metu jai tenka rūpintis Vilniaus Universiteto 400 metų sukakties minėjimu Sydnėjūje.

Ji nuo mažų dienų yra sportininkė. Būdamą 12 metų Mittagongo mieste ji pradėjo žaisti stalo tenisą. Mokykloje ir universitete ji iškopė į pirmąsias vietas ir tapo Mittagongo miesto stalo teniso čempione.

Persikėlus į Melbourną, ji atstovavo Varpo sporto klubą žaisdama stalo tenisą ir krepšinį. Vėliau ji persikėlė į Sydnėjū, kur įstojo į sporto klubą Kovas. Čia ji tapo Sydnėjaus miesto ir Australijos lietuvių stalo teniso čempione. Be to, ji mėgsta ir slidinėjimo sportą ir kartą ji laimėjo "drąsumo" trofėją.

Pastaruoju metu daktarė buvo išrinkta Sporto Klubo Kovas vadove. Ji yra pasiryžusi pagyventi sporto veiklą, daugiausiai kreipiant dėmesį į

lietuvišką jaunimą.

Lietuviai gydytojai džiaugiasi jaunos daktarės Nitos visuomenine veikla ir linki jai ir toliau dirbti visuomeninio darbo baruos ir ypač puoselėjant sporto idėjas lietuviško jaunimo tarpe.

Edvardas Jonas Chėсна, M. D.

• **Edvardas Jonas Chėсна, M. D.** Dr. Edvardas, Arnoldo ir Aldonos vyriausias sūnus, šių metų pavasarį baigė Loyolos universiteto Strich medicinos mokyklą. 1979 metų laidoj buvo 133 medicinos absolventai, iš kurių jaunasis Edvardas baigė antruoju su magna cum laude pažymiu.

Atlikimui vienerių metų gydytojų praktikos vyks į Wisconsin'ą, į Madisono universiteto ligonines.

— 0 —

Kartu su dr. Edvardu medicinos mokslus baigė Philip Palutsis ir Virginia Valatkaitė. Sėkmės jauniems profesionalams!

R. Strikas, M. D.

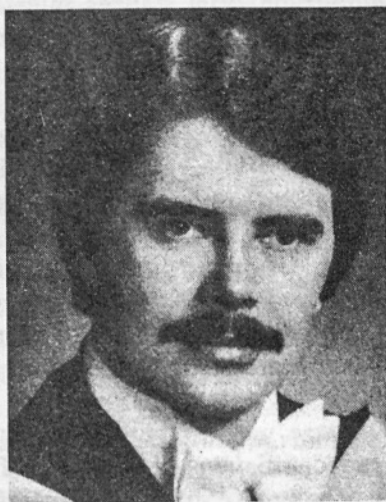
• **R. Strikas, M. D.**, šių metų pavasarį baigė Illinois universiteto medicinos fakultetą įsigyda-

mas medicinos daktaro diplomą. Dr. R. Strikas bakalauro laipsnį biologijoje yra įsigijęs taip pat Illinois universitete. Šiuo metu jaunasis daktaras atlieka praktiką Hines Veteranų ligoninėje. Linkime sėkmės!

Raimondas E. Jacksonas, M. D.

• Raimondas E. Jacksonas, M. D. yra gimęs Jungtinėse Amerikos Valstybėse 1951 metais. Baigęs 1969 John O'Raffery aukštesnę mokyklą jis lankė Michigano universitetą Ann Arbor, kur įsigijo bakalauro laipsnį iš psichologijos ir zoologijos. Medicinos studijas pradėjo 1975 metais Wayne valstybiniame universitete Detroite, kurį baigęs birželio 3 dieną šiais metais įsigijo medicinos daktaro diplomą. Linkime sėkmės!

Audrius-Leonas Gureckas, D. D. S.

• Audrius-Leonas Gureckas, D. D. S., šiais metais baigęs odontologiją Londono, Ont., univer-

sitete. Tonio Gureckienės ir a.a. Antano Gurecko sūnus, gimęs Hamiltone 1953 m. Aktyvus skautas, krepšininkas. Mokėsi Vysk. Valančiaus mokykloje Hamiltone. Baigęs Bishop Ryan gimnaziją Hamiltone, dvejus metus Londono universitete studijavo chemiją. Baigęs odontologiją daktaro laipsniu, atidarė savo kabinetą St. Catharines, Ontario, 74 Linwell Rd. Sėkmės!

JULIETA VILINSKAS, M. D.

Julieta Vilinskas, M. D.

• Julieta Vilinskas, M. D. yra baigusi Pennsylvanijos Medicinos Mokyklą. Chirurgijos rezidencija baigė Hartfordo ir Newingtono Veteranu Admanistracijos ligoninėse. 1971 metais buvo paskirta Wilkes-Barre, Veteranu Administracijos ligoninėje chirurgijos šefo pareigoms. Galop iš ten ji buvo pakviesta į Manchester Veteranų Administracijos Medicinos Centrą, kur jai buvo pavesta eiti gydytojų štabo prezidento pareigos. Tai trečia moteris einanti tokias aukštas pareigas valdžios ligoninėse.

Daktarė Julieta labai daug skaito medicinos žurnalus, ypač liečiančius chirurgiją, seka medicinos mokslų pažangą.

Kaip jauna moteris mėgsta pašliužų sportą. Nusipirko namą arti ligoninės, mėgsta gėles, tad liuoslaikiu turi galimybę sodinti gėles ir daržoves.

Lietuviai gydytojai džiaugiasi, kad jauna gydytoja pasiekė aukštų chirurgijos kvalifikacijų ir kad jai yra paskirta eiti atsakingos pareigos V. A. Medicinos Centre.

Malonu konstatuoti, kad gydytoja ne tik puikiai kalba lietuviškai, bet ir rašo. Apie tai ji su malonumu pabrėžia reporteriams.

Dr. V. T.

Kelionė į Sovietų Sąjungą

LINAS SIDRYS, M. D.

Amerikos ambasadoje Maskvoje, kultūrinių ryšių pareigūnas nusistebėjo: "Sveikinu tave su tokiu laimėjimu... Visa eilė amerikiečių mokslininkų laukia leidimo nuvykti į Lietuvą, bet jų neįleidžia... Mes visai nežinojome, kad tu buvai Lietuvoje..."

Ką tik buvau baigęs trijų mėnesių stažą Vilniaus Universitete, Antakalnio klinikose. Kiek žinau, buvau pirmas JAV medicinos studentas, kuris stažą atliko Sovietų Sąjungos ribose. Leidimą gauti nebuvo lengva. Stažas buvo gautas Chicagos Universiteto pagalba, bet tas procesas užsitęsė pusantrų metų. Chicagos Universitetas pasaulyje

pirmauja Nobelio laureatų skaičiumi ir turi plačius tarptautinius ryšius. Aš pastebėjau, kad daug tarybinių mokslininkų bei daktarų, įskaitant lietuvius čionai atvyksta — o mūsiškiai ten nevažiuoja. Kai aš vienam amerikiečiui chirurgui tai paminėjau, jis ciniškai paklausė: "O ką aš ten galėčiau išmokti?"

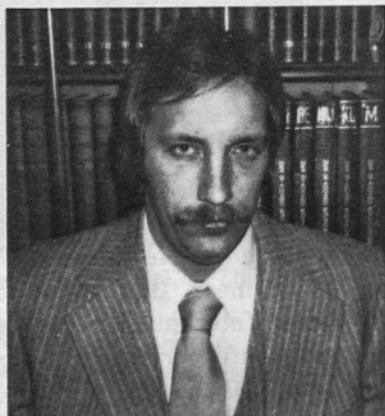
Tačiau man buvo labai įdomu tenai pagyventi, būtent Vilniuje, susipažinti su tarybine medicina bei susitikti su giminėms. Nutariau pasinaudoti sovietų skola mūsų universitetui. Išsiunčiau visus reikalingus dokumentus sovietų ambasadai. Lygiai po metų grįžo atsakymas: "Nyet". Aiškiai reikėjo truputį daugiau paspausti. Paprašiau rektoriumi pagalbą. Jis paskambino į Maskvos Mokslo Akademiją ir prašė, kad jie išspręstų susidariusias kliūtis. Kartu jis pabrėžė, kad mano stažas Vilniuje būtų naudingas ir jiems, ir man. Praėjo dar šeši mėnesiai. Kūčių vakarą gavau telegramą iš prof. Kubiliaus. Jis pasveikino ir prašė, kad leidimas medicinos stažui Vilniuje atlikti man yra suteiktas.

Iš Chicagos išskridau vasario pradžioje. Ilgesniam laikotarpiui lėktuvo bilietas brangus, bet užtat suteikia nevaržomas galimybes nusileisti bet kur pakeliui. Pasinaudojau šia reta proga. Važiuojant aplankiau Londoną, Oslą, Stockholmą, Helsinkį ir Leningradą. Visi šiaurės miestai žiemos metu; tačiau visur buvo šilčiau palyginus su Chicaga, kurioje rekordiniai šalčiai, 43-čią dieną žemiau nulio.

Erdviame 747 lėktuve truputį slėgė abejonių debesys: kas ten bus? Ar bus naudos? Nusileidus Londone mane tuojau sutiko lietuviškasis nuširdumas ir vaišingumas. Londone lietuvis, draugo pažįstamas, mane apnakvydino ir visą savaitę globojo. Kai vėliau atsisveikinome aerodrome, nenorėjo priimti net kuklios dovanelės. Aš nustebau, ypač, kad jis dėl manęs tiek vargo. Jis atsakė, kad savo laiku kiti lietuviai jam labai daug padėjo. Negalėdamas jiems atsilyginti, jis kiek gali dosniau padeda visiems lietuviams. Turėjo vilties, kad šis pagalbą ir draugystės ratas kažkoku paslaptingu keliu, galų gale pasieks ir jo senus draugus.

Londone lankiau žymią Moorfields akių ligoninę. Dr. H. Miller, Anglijos karalienės akių dak-

JONAS VYTAS LIEPONIS, M. D.

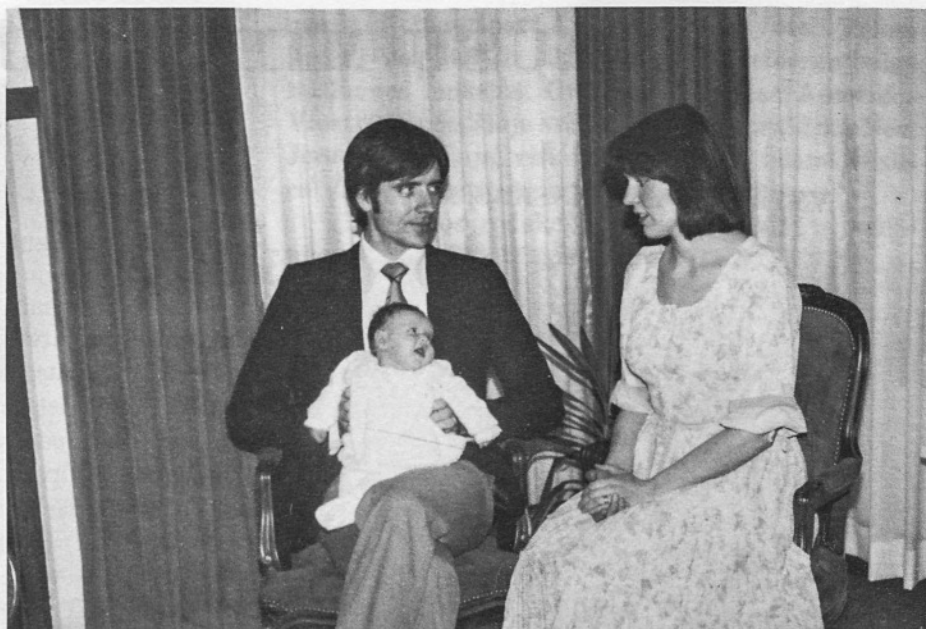

Jonas Vytas Lieponis, M. D.

• Jonas Vytas Lieponis, M. D. yra gimęs 1953 metais Chicagoje. Bakalauro laipsnį yra įsigijęs Loyola Universitete, gi šiais metais baigė medicinos studijas University of Illinois ir gavo medicinos daktaro diplomą. Šiuo metu atlieka rezidenciją Loyola University Medical Center ligoninėje siekdamas orthopedinės chirurgijos specialybės.

Dr. Jonas Lieponis šalia savo tiesioginių specialybės studijų dalyvauja lietuviškoje veikloje. Yra baigęs lietuviškas mokyklas bei Pedagoginį institutą ir jau nuo mažens dalyvauja ateitininkų veikloje. Priklauso ateitininkų medikų korporacijai "Gaja".

Naujam daktarui linkime sėkmės!

Dr. Linas ir Rima Sidriai su dukra Linute.

taras, pakvietė į namus vakarienei. Labai domėjosi Lietuva. Vėliau, man bebūnant Lietuvoje, jo užtarimo dėka, man pavyko patekti į Kauno akių ligoninę vienos savaitės stažui.

Skandinavijos kraštuose apsistoja jaunimo bendrabutyje. Ten buvo daug įvairių tautybių studentų. Norvegijos valdžia kaip tik tuo laiku išaiškino sovietų šnipę, kuri rusams buvo perdavusi daug NATO paslapčių. Norvegai man skundėsi, kad tas įvykis jiems sudaro didžiausią gėdą prieš kitus NATO kraštus. Sužinoję, kad keliauju į Sovietų Sąjungą, jie suabejodavo dėl mano saugumo, ir sakė, kad jie man nepavydi. Aš juokaudamas atsakydavau, kad rusai jau turi tiek bėdų su lietuviais, kad daugiau jų ieškoti nenorės. Jų teisybė. Netikėtos kliūtys prasidėjo dar Helsinkio aerodrome pakeliui į Leningradą. Jau būdamas veteranas keliauninkas, įprastu laiku prieš skridimą prisistačiau aerofloto kasoje. Pasirodo, kas kitur galima, pas sovietus negalima. Pranešė, kad jau per vėlu, kiti keleiviai jau nuvežti autobusu, susodinti, lėktuvas uždarytas. Pradėjau protestuoti, tačiau aerofloto darbininkai tik nūsusuko.

Gretimai stovintys suomia darbininkai pasi-gailėjo. Surado mašiną, išvedė per užpakalines duris ir per snieguotus erodromo laukus mane iškilmingai nuvežė į rusų lėktuvą. Kiti keleiviai smalsiai spoksojo per langus ir spėliojo kas čia

toks. Atrodžiau kaip pirklys arba kalėdų senelis, nes kartu vežiausi penkis lagaminus. Lėktuve buvo nepaprastai ankšta. Savo maišus turėjau išskirstyti po kaimynų kėdėmis.

Pakilus į orą, pajutau didėjančią keleivių įtampą. Pasirodė, lėktuvo patarnautoja ir pradėjo pardavinėti gėrimus. Apkrauto vežimuko ratukas nusisuko, ir kone visi gėrimai išvirto. Kažkas garsiai sušuko, jog reikia tikėtis, kad paties lėktuvo ratai yra geriau prišriubuoti. Visi pradėjo garsiai kvatoti ir nuotaika šiek tiek pragiedrėjo.

Keleiviai vėl surimtėjo išėję Leningrade į šaltą naktį. Spėju, kad visiems dinktelėjo į galvą ta pati mintis, būtent, kad mums beskrendant gal jau prasidėjo karas, ir štai kareiviai atėjo mus nuvesti belaisvėn. Pilnoj karo aprangoj, durklus užsimovę ant šautuvų, rubežiaus sargyba supo lėktuvą iš visų pusių. Kareivių siloletus buvo galima įžiūrėti ir ant aerodromo pastatų, kur prožektoriai švietė nuo stogų.

Lėktuvu skridę amerikiečiai garsiai nusistebėjo tokiu sutikimu. Visi tyliai nužygiavom viena eile į maitinę. Kareiviai mus lydėjo akimis.

Muitinėje visus greitai praleido išskyrus mane. Juk aš penkis kart daugiau vežiausi negu kiti. Neradę ginklų ar narkotikų ir mane praleido. Taip, galų gale, įžengiau į Sovietų Sąjungą.

MŪSŲ MIRUSIEJI

VYTAUTAS SLAVINSKAS, M. D.

Vytautas Slavinskas, M.D.

1979 metais rugpiūčio 30 dieną staigaus širdies priepuolio ištiktas mirė dr. Vytautas Slavinskas.

Dr. V. Slavinskas buvo gimęs 1911 m. lapkričio 28 d. Kvietkuose. Baigęs Aušros gimnaziją Kaune, įstojo į Karo mokyklą, kurią baigė 1933 metais artilerijos leitenanto laipsniu. Mediciną studijavo Vytauto Didžiojo universitete, Kaune. Nuo 1940 metų buvo asistentu Raudonojo Kryžiaus ligoninėje (vėliau pavadintoje Savitarpinės pagalbos ligoninė) pas profesorių V. Kanauką. Tremtyje kurį laiką dirbo Breslavo miesto ligoninėje chirurgu, vėliau Bavarijoje buvo Uffenheim apskrities ligoninės vedėju ir 1947-1948 metais Boblingene lenkų stovyklos gydytoju.

Į Jungtinės Amerikos Valstybės dr. V. Slavinskas atvyko 1948 metais ir įsikūrė New Yorko valstijoje, kur vertėsi privačia praktika.

Dr. V. Slavinskas buvo medikų korporacijos Fraternitas Lithuanica narys. Šalia savo profesijos domėjosi menu, tapyba, muzika.

Medicina reiškia likusiai našlei, medicinos seriai Marijai Janulytei-Slavinskienei gilią užuojautą.

MYKOLAS DEVENIS, M. D.

1978 metų gegužės mėnesio 27-tą dieną Santa Monica, Kalifornijoje, sulaukęs 87 metų, mirė daktaras M. Devenis. Velionis į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1914 metais ir čia baigęs medicinos mokslus, kurį laiką vertėsi gydytojo praktika. 1928 metais dr. M. Devenis grįžo į Lietuvą, kur taip pat vertėsi medicinos praktika. Bolševikams okupavus Lietuvą, jis buvo ištremtas į Vorkutos darbo stovyklą, iš kurios 1942 metais jo žmonos pastangomis jis buvo išleistas ir per Tolimuosius Rytus pasiekė Jungtines Amerikos Valstybes. Velionis aktyviai reikėsi lietuvių visuomeniniame gyvenime ir rėmė lietuvišką spaudą.

Velionio kūnas buvo atvežtas į Čičagą ir palaidotas Tautinėse kapinėse. Liko žmona Elena Vileišytė-Devenienė, duktė Dalia Bobelienė ir sūnūs dr. Algirdas ir inž. Kęstutis su šeimomis.

Medicinos redakcija gaili nustoję tauraus kolegos.

A. VALIBUS, M. D.

A. Valibus, M.D.

1979 m. vasario 20 mirė dr. Albertas Valibus, gimęs 1899 m. Pensylvanijoje birželio 8 d. Palaidotas St. Francis kapuose, Minnerville, Pa. Paliko sūnų Alex Valibus.

Velionis per ilgus metus buvo SLA 1-osios ir 291-osios kuopų daktaras kvotėjas, pasižymėjęs gydytojas chirurgas Edwardsvillėj ir apylinkėse, buvęs net Pensylvanijos valstijos įstatymams paruošti komisijos narys.

JONAS GLIAUDELIS, VET. DR.*Jonas Gliaudelis, vet. dr.*

1978 metais gruodžio 18-tą, Presbyterian St. Luke's ligoninėje, Chicagoje, mirė dr. Jonas Gliaudelis. Velionis buvo gimęs 1912 metais balandžio 5-tą netoli garsiųjų Anykščių, Utenos apskrityje. Vidurinį mokslą mokėsi Ukmergėje ir Telšiuose. Vėliau įstojo į Karo mokyklą aspirantu baigdamas ją leitenanto laipsniu. Vėliau lankė mokytojų kursus ir kurį laiką mokytojavo. 1940 metais įstojo į Kauno Veterinarijos akademiją, kurios dar nebaigęs turėjo pasitraukti į Vokietiją, kur Hannoverio universitete baigė studijuoti veterinariją ir 1947 metais gavo veterinarijos gydytojo diplomą. 1950 metais dr. J. Gliaudelis atvyko į Ameriką ir išlaikęs egzaminus Indianos valstijoje kurį laiką buvo mėsos tikrinimo inspektoriumi, o vėliau perėjo į federalinę tarnybą Illinois valstijoje. Paskutinius dvejus metus dirbo So. Holland, Ill. mieste mėsos tikrinimo inspektoriumi. Velionis buvo aktyvus visuomenininkas.

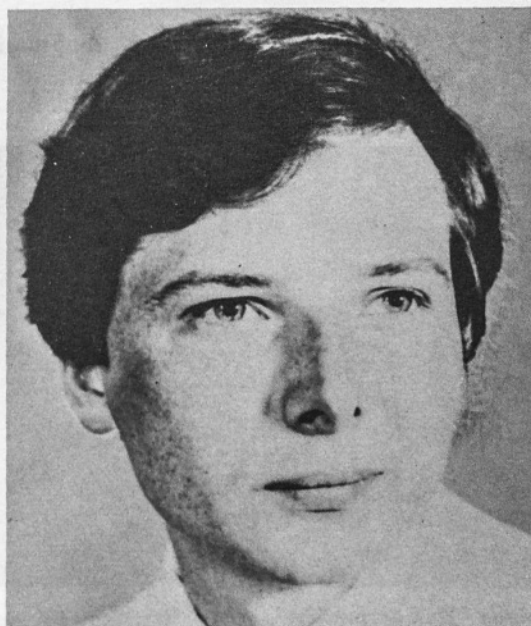
Liūdime netekę veiklaus profesionalo.

GEDIMINAS J. ČEKAS, M. D.

1979 metais spalio 11 dieną Kent County Memorial Hospital, R. I., sulaukęs 52 metų, mirė dr. G. J. Čekas. Jis buvo gimęs 1927 metais, sausio 3 dieną, Lietuvoje, Tauragėje. Karo metu, kartu su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1952 metais Muensteryje baigęs du medicinos kursus emi-

gravo į Jungtines Amerikos Valstybes. Vėliau grįžo į Vokietiją ir 1956 metais Heidelberge baigė medicinos mokslus. Grįžęs į Jungtines Amerikos Valstybes pradžioje vertėsi privačia praktika New Jersey valstijoje, vėliau dirbo Rhode Island Medical Center Institute of Mental Health.

Medicinos redakcija reiškia užuojautą velionies žmonai ir artimiesiems.

ALAN P. TRIMAKAS, M. D.*Alan P. Trimakas, M. D.*

Jaunas dr. A. P. Trimakas, medicinos daktaro diplomo gavimo išvakarėse, jam išeinant iš John Hopkins universiteto ligoninės, buvo užpultas ir beprasmiškai nužudytas.

Dr. A. P. Trimakas, sūnus Vaidilutės ir Dennis Trimakų, buvo itin gabus. Jis buvo baigęs St. Edward's aukštesniąją mokyklą Lakewood, Ohio ir 1975 metais baigė summa cum laude Columbia universitetą New Yorke įsigydamas bakalauro laipsnį biochemijoje. Studijų metu priklausė Phi Beta Kappa. Tais pačiais metais įstojo į John Hopkins medicinos mokyklą. Draugų studentų bei universiteto profesūros dr. A. P. Trimakas buvo apibūdintas kaip labai gabus, ramus, daug dirbęs ir daug žadęs studentas. Jo atminimui įamžinti prie John Hopkins universiteto ligoninės pasodintas medis. Tėvams įteiktas jo posthumous medicinos daktaro diplomai.

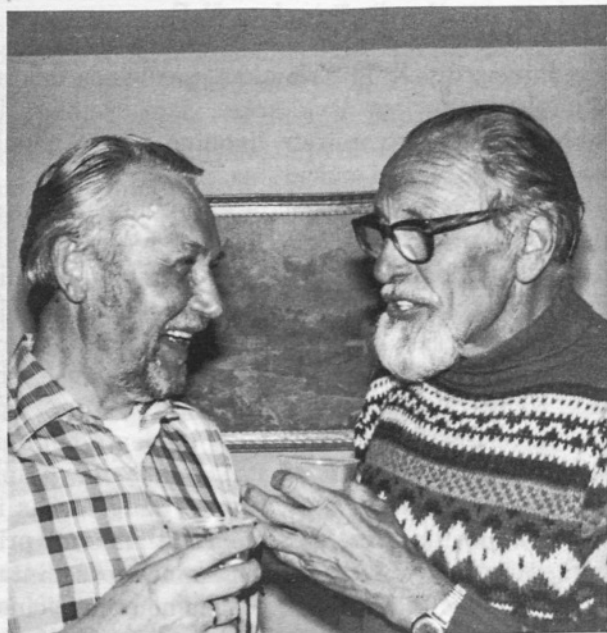
Medicina reiškia gilią užuojautą jo tėvams, Vaidilutei ir Dennis Trimakams.

MOKYTURIA

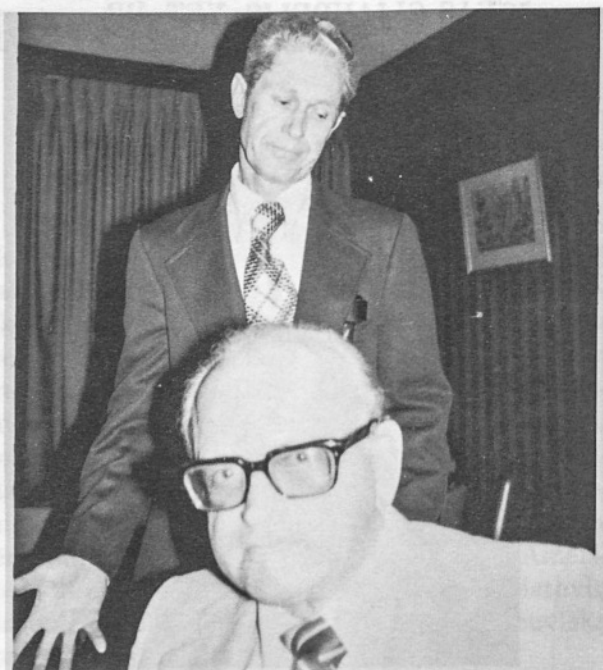
Dr. K. Ambrozaitis

Iš operos "Dainos pradžia", scena "šaukštai po pietų"

Winter Parko konferencijoj susitiko du profesoriai psichologai: prof. V. Bieliauskas: "Vienas iš mūsų truputį nugėres..." Prof. Liaugminas: "Idomu, kuris?"

Dr. J. Šalna išleidžiant dr. D. Giedraitį į PLG suvažiavimą: "Kam lemta, tai jau nieko nepakeisi..."

Medicinos istorikė dr. Milda Budrienė atlieka paskutinį smegenų išplovimą Lietuvos Medicinos istorijos redaktoriui dr. R. Kondratui...

Toronto PLG suvažiavimą užbaigiant: "Sugrįžki jaunyste..."

